Kaikkien maiden proletaarit, liittykää yhteen!

KOMMUNISTI

№ 1 Tammik. 15 p:nä. № 1

SISÄLTÖ:

1 9 3 3

LENINGRAD

VALTION KUSTANNUSLIIKE KIRJA

Kiirehtikää tilaamaan

KOMMUNISTI

NKP(b):n Leningradin ja Karjalan aluekomiteain poliittis-taloudellinen aikakausjulkaisu

vuodeksi 1933

Elämme ajankohdassa, jolloin kapitalismin kaikki ristiriidat ovat kärjistyneet äärimmilleen, jolloin kapitalismin suhteellinen vakaantuminen on päättynyt ja ollaan siirtymässä sotien ja vallankumousten uuteen vuoroon.

SNTL:ssa on suoritettu loppuun sosialismin perustan rakentaminen. Kysymys „kuka kenet" on ratkaistu sosialismin hyväksi sekä maaseudulla että kaupungissa. Kohta alkavan toisen viisivuotiskauden aikana tulevat luokat yleensä hävitetyiksi.

Tällaisena aikana on jokaiselle poliittiseen ja yhteiskunnalliseen toimintaan osallistuvalle välttämätöntä tutustua mahdollisimman perusteellisesti poliittisen, taloudellisen ja kulttuurielämän eri kysymyksiin.

Kommunistin tarkoituksena on valaista Neuvostoliitossa, Suomessa ja Amerikassa asuville suomenkielisille työläisille ja talonpojille sosialistisen rakennustyömme suuria kysymyksiä, kapitalismin luhistumisen ilmiöitä, puolueen historiaa ja politiikkaa, teollisuuden ja maatalouden kehitystä, kulttuurivallankumouksen kysymyksiä, taistelua ideologisella rintamalla jne. Pätevien asiantuntijain avustuksella lehti seuraa kapitalismin pulan ja proletariaatin vallankumousliikkeen kehitystä Suomessa, Amerikassa, Länsi-Europassa, Kiinassa, Intiassa jne.

Kommunisti ilmestyy v. 1933 entisessä koossaan, **kaksi kertaa kuukaudessa** kunkin kuukauden puolivälissä ja lopussa. Entistä enemmän tulee se kiinnittämään huomiota Karjalan ja Leningradin alueen suomenkielisten seutujen elämään, näillä alueilla tapahtuvan sosialistisen rakennustyön ja puolueemme tehtävien konkretisoimiseen niiden erikoisuuksien valossa sekä näiden tehtäväin täyttämisen kontrolloimiseen. Kommunisti antaa näinollen apua puolue- ja neuvostotyöntekijöille heidän käytännöllisessä työssään.

Kommunistin avustajina toimii laaja joukko tunnettuja puoluetyöntekijöitä, talousmiehiä ja muuta aktiivia eri puolilla Neuvostoliittoa ja Suomessa sekä Amerikassa. Lisäksi julkaistaan lehdessä runsaasti arvokkaita käännöksiä Neuvostoliiton ja ulkomaiden huomattavien puoluetovereiden kirjoituksista.

Lehden tilaushinnat ovat:

12 kk.	14:40	Ulkomailla 20% korotus
6 „	7:20	
3 „	3:60	
1 „	1:20	
Yksityisnumerot	—:60	

Kun lehtemme kutakin numeroa otetaan vain rajoitettu painos ja irtonumeroiden saanti sen vuoksi on, varsinkin pitemmän ajan kuluttua k. o. numeron ilmestymisestä, epävarmaa, kehoitamme niitä, jotka haluavat saada lehtemme säännöllisesti, tilaamaan sen mieluummin koko vuodeksi kerrallaan tai ainakin puoleksi vuodeksi. Siten lukija hankkii itselleen takeen lehtensä jokaisen numeron saamisesta.

Kaikki puolue-, ammattiliitto-, nuorisoliitto-, neuvosto- ja valistustyöntekijät Leningradin alueella ja Karjalassa tilaamaan **Kommunistia!** Tilaukset jätettävä postilaitokseen ennen kunkin kuun 23 päivää.

Järjestöt, asettakaa asiamiehiä levittämään lehteämme!

Lehden tilauksia ja levitystä koskevissa asioissa on käännyttävä VK Kirjan lehtikonttoorin puoleen, os: **Ленинград, Пр. Нахимсона 18**

Kommunistin toimitus

KOMMUNISTI

NKP(b):n LENINGRADIN ja KARJALAN ALUEKOMITEAIN POLIITTIS-TALOUDELLINEN AIKAKAUSJULKAISU.

TOIMITUKSEN OSOITE; LENINGRAD. Harkovskaja 7. V/K KIRJA.

№ 1 (109) TAMMIKUUN 15 p. 1933

Suomen luokkasodan 15-vuotismuisto

TAMMIKUUN loppupäivinä tulee kuluneeksi 15 vuotta siitä, kun Suomen työväenluokka, silloisen sosdem puolueen johdolla, liitossa maaseudun köyhäin talonpoikain huomattavien joukkojen ja puolproletaarien kanssa, nousi torjumaan valkoista taantumusta ja kiertyi katkeraan kansalaissotaan maansa vastavallankumouksellista porvaristoa ja sen avuksi rientänyttä Saksan imperialismia vastaan. Ja vaikka tämä taistelu silloin päättyikin työväen ja talonpoikain tappioon, oli sillä jo silloin suuri historiallinen merkitys — muodostuihan tämä taistelu tärkeäksi etuvartiotaisteluksi Lokakuun vallankumouksen alkamassa kansainvälisen proletaarisen vallankumouksen prosessissa ja ratkaisevaksi käännekohdaksi Suomen kansan elämässä. Sen pyövelit on historia naulannut häpeäpaaluun, käyttääksemme Marxin sanoja Pariisin kommuunista; sen sankarien ja marttyyrien muisto on aina elävä työväenluokan suuressa sydämessä.

Toukokuun 1 päivänä 1915 kirjoitti Lenin: "Sota on tuonut julki koko kansainvälisen sosialismin syvän kriisin. Kuten jokainen kriisi paljasti tämä sosialismin kriisi selvemmin ja syvemmin sen sisäiset ristiriidat, repi rikki monta valheellista ja ehdollista verhoa, osotti mitä räikeimmässä ja selvimmässä muodossa, mitä on mätää ja aikansa elänyttä sosialismissa ja missä on sen edelleenkehittymisen ja voittoon kulkemisen takuu."

Suomen työväenliike joutui tähän kansainvälisen sosialismin kriisiin vasta kolme vuotta myöhemmin, silloin kun — juuri toukokuun 1 päivän aikoihin — sen niin voimakkaalta näyttänyt työväenliike oli murskattuna maassa, sen suuret järjestöt hajallaan, sen komeat työväentalot joko raunioina tai verestä juopuneiden lahtarien temmellyspaikkana, jolloin lähes satatuhatta Suomen työläistä ja maalaisraatajaa oli teljetty vankileireihin ja kolmasosa niistä sai surmansa joko lahtarien luodeista tai nälkäkuoleman kautta.

Tällöin luuli Suomen porvaristo ainakin puoleksi vuosisadaksi polkeneensa maansa köyhälistön orjan asemaan, pariasluokaksi, kuten eräs porvariston julkea johtaja sanoi. Mutta tapahtuikin niinkuin Lenin oli koko kansainvälisestä työväenliikkeestä sanonut: Suomen työväenliikkeestä alkoi erottautua pois se, mikä siinä oli mätää ja aikansa elänyttä, sen oikeisto: tannerit ja ryömät, jotka alkoivat parjata vallankumousta ja muodostivat petturillisen noskepuolueen. Suomen vanhan työväenliikkeen paraimmisto suoritti silloin, leninismin johdolla, perinpohjaisen itsearvostelun (O. V. Kuusinen: *Suomen vallankumouksesta)* ja havaitsi, että taistelu oli ollut kiertämätön, mutta oli siinä ollut syviä, perusteellisia virheitä, ja löysi leniniläiseen kirjallisuuteen ja neuvostovallan käy-

täntöön tutustumisen avulla proletariaatin voiton takuun — perusti Suomen kommunistisen puolueen.

Se bolshevistinen itsekritiikki, jolla SKP alkoi toimintansa, on sitten jatkunut läpi puolueen lähes 15-vuotisen kehityskauden, syventyen erikoisesti murroskausien synnyttämien puoluekriisien vaikutuksesta (v. 1921 ja 1930), vieden puoluetta — Kominternin avulla — eteenpäin bolshevisoimisen tiellä ja tehden sen yhä kykenevämmäksi täyttämään historiallista tehtäväänsä, joka on Suomen työtätekevän kansan johtaminen voittoon edessä olevissa taisteluissa nykyisessä sotien ja vallankumousten uudessa vaiheessa.

Kun *Kommunistin* lukijat ovat olleet tilaisuudessa aivan äsken tutustumaan niihin tehtäviin, jotka SKP on itselleen asettanut sekä ideologisella rintamalla (n:o 21, v. 1932) että erikoisesti tämän päivän taistelutoiminnassa (n:o 19), tyydymme vain lyhyesti merkitsemään ne Suomen luokkasodan teoreettiset pääopetukset, jotka ovat erikoisen tärkeät niin hyvin Suomen proletariaatille kuin myös Neuvostoliiton suomenkielisille työläisille ja talonpojille. Ne opetukset keskittyvät eräiden bolshevismin peruskysymysten ympärille, joista toveri Stalin on sanonut, että ne ovat maailman vallankumouksen peruskysymyksiä.

Imperialismin läksy. Suomen sosialidemokratia ei ollut, niinkuin olivat bolshevikit, tehnyt itselleen selväksi, mitä on imperialismi. Maailmansodan aikana se, passiivisena, odotti että tämä muka 'poikkeuksellinen' tilanne menisi ohi ja taas tulisi "rauhallisen toiminnan" aika. Tämän harhan murskasi luokkasota. Se osoitti, että Suomesta oli tullut omalta kohdaltaan imperialististen ristiriitain pieni solmukohta: Venäjän, Saksan, Englannin ja Ruotsin suurporvarit himoitsivat sitä riistoalueekseen. Ja Suomen porvaristo pyrki esittämään omaa voimainsa mukaan itsenäistäkin osaa, imperialistisessa rintamassa. — Tunnettu on Suomen fasistipiirien erikoisesti sosialifasististen johtajien osuus sodan valmisteluissa Neuvostoliittoa vastaan.

Mutta Suomen työväen etujoukko, SKP, on opittuaan leniniläisen läksyn imperialismista oikein selvittänyt Suomen työväelle tämän läksyn, ja johtanut Suomen työtätekevien taistelua militarismia, imperialistisen sodan valmisteluja vastaan.

Oppi proletaarisesta vallankumouksesta. Suomen sosialidemokratian oikeisto — nykyiset tannerit ja ryömät — kielsi periaatteessa vallankumouksen. Puolueen "siltasaarelainen" suunta, jolla oli puolueessa johtava vaikutus, ei kieltänyt vallankumousta, mutta ei nähnyt sen läheisyyttä eikä siihen työväkeä valmistanut. Se ei myöskään selvittänyt itselleen marxilaisesti Suomen edessä olevan vallankumouksen luonnetta. Se ei ymmärtänyt, että vaikka Suomi ei olekaan etumaisia kapitalistisia maita, siellä kuitenkin ovat kypsyneet proletaarisen vallankumouksen edellytykset. Tosiasiat sen sitten osoittivat. Suomen työväki joutui v. 1918 taisteluun imperialismia vastaan — mikä juuri merkitsee proletaarista vallankumousta. Ja kun Venäjän vallankumous — jonka luonnetta Suomen sosialidemokratia ei itselleen selvittänyt — sitten syksyllä v. 1917 nopeasti kehittyi, "kasvoi", proletaariseksi, innostutti se niin Suomen työväkeä, että se marraskuun suurlakon päivinä kiihkeästi vaati vallanottoa — olihan porvarillisen valtiokoneiston toiminta täysin halpautettu ja työväen vallanotto olisi ollut mahdollinen. (Sivumennen huomautettakoon, että sen vallan pitäminen, bolshevistisen puolueen johtoa kun ei ollut, olisi tietenkin tuonut varsin suuria vaikeuksia, mutta se ei muuta arviota, että vallanotto oli mahdollinen ja velvollisuus olisi ollut viedä vallankumousta eteenpäin.) Mutta kun

sosdem puoluejohto ei ollut sellaiseen vallankumoukseen valmistunut, ei se rohjennut sille tielle lähteä. Vallankumouksellinen tilanne laskettiin ohi. Se oli historiallinen virhe.[1])

Porvaris-demokraattisen vallankumouksen kasvaminen proletaariseksi. Tämä oppi, joka on ituna jo Marxin ja Engelsin aikaisissakin teoksissa (*Kommunistinen manifesti*, 1848, Kommunistiliiton johdon kirje v. 1850), oli toisessa internationalessa selvillä vain bolshevikeille. Venäjän vallankumouksella oli niin paljon porvaris-demokraattisen vallankumouksen tehtäviä suorittamatta, että vallankumouksen täytyi alkaa näistä. Siksi olikin Lenin osottanut vallankumouksen ensiasteeksi työväen ja talonpoikain demokraattisen diktatuurin (neuvostot, jotka jakavat maan talonpojille ja suorittavat muut sillä kertaa tarpeelliset tehtävät), siitä sitten,osotti Lenin, siirrytään proletariaatin omaan valtaan liitossa köyhäin talonpoikain kanssa, niin pian kuin siihen on mahdollisuus, kun käy mahdolliseksi takavarikoida suurkapitalistien omistamia teollisuus- ja pankkilaitoksia ja järjestää sosialistista taloutta.

Suomessa oli myös vielä suorittamatta porvaris-demokraattisen vallankumouksen tehtäviä. Sellainen oli torppari- ja mäkitupalaiskysymys. Mutta kun n.s. preussilainen tie, maatalouden kapitalistiseksi kehittyminen porvarillisten reformien kautta, oli Suomessa huomattavassa määrässä kehittynyt, olisi maakysymyksen selvittäminen vaatinut tarkkaa marxilaista erikoisarviota ja päättävää käsiksi käymistä — ei vain tilanherrain (ja kirkon) omaisuuteen, vaan myös tukkiyhtiöiden ym *kapitalistiseen* maaomaisuuteen. Mutta se olisi jo merkinnyt pitkää askelta proletaarisen vallankumouksen tiellä maaseudullakin, samoinkuin neuvostotilain luominen kapitalistisesti hoidetuista suurtiloista, mihin Suomen vanha sosialidemokratia ei ollut valmis. Korvauksetta pakkoluovutetut suurriistäjäin (ja vastavallankumoukselliseen toimintaan itsensä syypäiksi tehneiden kulakkien) maat olisi ollut viipymättä luovutettava tilattomille ja vähävaraisille. Samalla julistettava viimemainitut vapaiksi kiinnitys- y.m. veloista kiskureille, niin myös — kohtuuden mukaan — keskitalonpojat. Myös olisi ollut annettava tarvitseville maanviljelyskoneita y.m. viljelysapua. Tämä olisi myös merkinnyt kapitalistien omaisuuden takavarikoimista. Näin olisi agraarivallankumouksen päähänvieminen, joka oli vielä porvarisdemokraattisen vallankumouksen suorittamatta olevain tehtäväin loppuun viemistä, samalla merkinnyt hyvää askelta sosialistiseksi vallankumoukseksi kasvamisen tiellä. Mutta sille tielle ei Suomen vanha sosialidemokratia vuonna 1917—18 rohjennut lähteä. Vallankumoushallitus kyllä julisti torpparit ja mäkitupalaiset ilman korvausta isännistään riippumattomiksi, ja näin maata saaneet taistelivatkin sankoin joukoin punakaartin riveissä. Kansanvaltuuskunta suunnitteli myös talonpoikain vapauttamista vanhanaikaisista kyyti- ja tientekorasituksista. Paljon *puhuttiin* sanomalehdissä työväen ja talonpoikain yhteisistä eduista taistelussa herravaltaa vastaan, mutta kun sitä ei oltu tehty ajoissa eikä se esiintynyt konkreettisina vallankumoushallituksen tekoina, ei sillä ollut tuntuvampaa vaikutusta. Kuitenkin liittyi punakaarteihin joukko omistavia pientalonpoikia, jotka olivat olleet sosdem puolueen vaikutuksen alaisina ja nyt ymmärsivät taistelun olevan kansan ja herrain välillä. Kerrotaan myös eri osissa maata talonpoikain keskuudessa olleen sympatioja sosdem puolueelle, varsinkin kesällä 1917, jolloin puolue voimakkaasti ajoi Suomen itse-

---

[1]) Ei kuitenkaan petos, kuten allekirjoittanut on siitä virheellisesti sanonut (ks. Kommunisti, 1932, s. 5. — Tov. Sirolan huomautus).

näisyyden asiaa, mutta ei puolue osannut sitä käyttää vallankumouksen hyväksi eikä siitä kehittää liittoa työväen ja laajempien talonpoikaisjoukkojen kesken.

Tämän liiton rakentaminen on nyt SKP:n tehtävä, jolla siinä asiassa on ollut vissiä menestystäkin. Sodan jälkeiset olot, talonpoikain pettyminen kansallisuuskysymyksessä — Suomen itsenäisyys on heille merkinnyt vain lisärasituksia — monivuotinen maatalouspula ja velkaantuminen, pakkohuutokaupat y.m. ovat Suomen talonpojille osottaneet, minkä erehdyksen he vuonna 1918 tekivät mennessään porvariston puolelle. Työväki ei myöskään enää näe kaikissa talonpojissa "lahtareita", vaan ymmärtää, että niiden elinoloissa on tapahtunut muutos, joka tuntuu myös niiden poliittisissa katsomuksissa. Ne näkevät, että eivät kommunistit heidän talojaan ota, vaan päinvastoin vapauttavat heidät häätäjistään. Leniniläinen maakysymyksen ratkaisu osottautuu Suomessakin välttämättömäksi. Sen selkenemistä työväen ja talonpoikain päissä hidastuttavat vanhan sosialidemokratian perut ja nykyisen sosialifasismin talonpoikaisvastainen agitatio.

Proletariaatin diktatuuri. Tämä leninismin peruskysymys oli Suomen vanhassa työväenliikkeessä tuntematon käsite. Ei ollut tuntematon itse nimitys. Se tavataan, tosin harvoin, joissakin sosdem puolueen painotuotteissa. Marxia lukeneet puolueen lukumiehet olivat epäilemättä nuo sanat nähneet. Mutta kun puolueen johtopiirit pitivät proletaarisen vallankumouksen kysymyksen konkreettista asettamista ennenaikaisena, ei sitä myöskään ryhdytty edes teoreettisesti selvittämään. Muistettava on myös, että tsaarin aikaisissa paino-oloissa ei katsottu voitavan kovin yksityiskohtaisesti käsitellä vallankumousta koskevia kysymyksiä, eikä salaista lehdistöä pidetty tarpeellisena, kun sentään oli niinkin paljon painovapautta kuin oli.

Syksyllä 1917, Lokakuun vallankumouksen jälkeen, esittivät puoluekokouksessa vasemmistolaiset ainekset (toveri O. Tuomi-vainaja y.m.), että on pantava toimeen proletariaatin diktatuuri, mutta eivät hekään lähemmin selittäneet, missä muodossa ajattelevat sen toteuttamista. Kun sitten tammikuussa 1918 valta otettiin ja selitettiin se otetuksi "työväen omiin käsiin", niin oltiin niin epäselvillä ajankohdan vaatimuksista, että arveltiin sosialismin asiaa voitavan vielä viedä eteenpäin yleisen demokratian puitteissa. Ei ymmärretty Marxin oppia valtiosta — Leninin kirja *Valtio ja vallankumous* saatiin sekin, venäjänkielisenä, vasta Suomen vallankumouksen loppuaikana. Ei ymmärretty, että porvarillinen, demokraattinen valtio kansanvaltaisimpanakin on porvariston diktatuuria ja sen virka- y.m. koneisto on murskattava. Itse käytäntö kyllä punaisessa Suomessa suoritti varsin pitkälle tätä murskaamista: hallitus oli vallankumouksellinen, virkamiehet joko poisajettuina tai lakossa, sotaväkeä ei Suomen porvaristolla ollut eikä helmikuun vallankumouksesta asti poliisia.

Mutta vaikka ei ollutkaan vanhaa valtiokoneistoa vallankumouksen aikana paljoakaan toiminnassa, ei uutta käyty rakentamaan sillä tietoisuudella, millä pitkäksi aikaa pysyväksi tarkoitettua valtiokoneistoa olisi pitänyt rakentaa. Olihan sellainen käsitys, että tämä vallankäyttö on *väliaikainen,* kunnes on lyöty alas lahtarien hyökkäys ja voidaan kansainvaltuuskunnan valtiosääntöehdotus panna kansanäänestykselle. Vallankumouksen luonteen tuntemattomuudesta — että se on säälimätöntä luokkataistelua — johtui, että vihollista ei päättävästi käyty tuhoamaan. Ei niin, etteikö olisi yhtään ollut punaista terroria. Sitä oli — osaksi punakaartin elimien, osaksi

yksityisten harjoittamaa, mutta se ei ollut järjestettyä eikä sillä ollut vastuunalaista poliittista johtoa. Muitakin puutteellisuuksia oli. Esim. elintarvekysymystä ei järjestetty luokkaperustalle. Mutta työtätekevä kansa kuitenkin sen vallan omakseen tunsi ja sellaisena sen puolesta taisteli. Ja vallankumouksen logiikka veikin sitä eteenpäin proletariaatin diktatuurin toteuttamisen tiellä.

Tässä on myös syytä korostaa sitä tosiasiaa, että punakaartin joukot taistelivat viikkokausia, useat lepäämättä ja ilman pätevää johtoa, hyvin kouluutettuja lahtareita vastaan. Julkaistuissa kirjoissa (*Punakaarti rintamalla, Suomen luokkasota*) on useita kuvauksia, kuinka harjaantumattomat punakartilaiset, miehet ja naiset, taistelivat, väliin viimeiseen asti, asiansa puolesta. Voi varmuudella otaksua, että Suomen nykyinen työväestö ei, kerran taisteluun jouduttuaan, tule olemaan huonompi vuoden 1918 sankareita, ja nyt on Suomen proletariaatilla sekä asetaitoa että punaisia päälliköitä. Toverit hankkivat myös itselleen kapinan taitoa, jota ilman vallankumouksesta puhuminen on leikittelyä.

Nyt on, itsekritiikin ja bolshevikkien esimerkin kautta, SKP:n toimesta, Suomenkin työtätekevälle kansalle tehty tunnetuksi, mitä on todellinen proletariaatin diktatuuri, ja kuinka vain se voi pelastaa raatelevan pulan kourista Suomen raatajakansan. Vain sen turvissa voidaan alkaa rakentaa sosialismia.

Tässä on myös syytä kiinnittää huomiota kysymykseen vallankumouksen aseellisista voimista. Suomessa osoittivat punakaartit, että työtätekevässä kansassa on arvaamaton määrä alotekykyä ja uhrautuvaisuutta taistelussa asiansa puolesta. Suurena puutteena oli, että vallankumouksen johto ei ollut ajoissa hommannut punakaartin etumaisille tovereille alkeellistakaan opetusta sotataidossa. Ei ollut vanhalle sosdem puolueen johdolle elävänä velvoituksena Engelsin lause, että "vapauden paras takuu on kivääri työmiehen kourassa". SKP on koettatanut tätä puutetta poistaa. Suomen työväellä on nyt kouluutettuja voimia johtaviin sotilaallisiin toimiin. Porvarienkin on ollut pakko, omia luokkaetuja valvoessaan, opetuttaa sotataitoa omille "haudankaivajilleen".

Leninin oppi puolueesta. Suomen vanha sosialidemokratia oli legaalinen, laaja joukkopuolue, samantapainen kuin Ruotsin, Saksan y.m. maiden. Sen järjestömuoto oli rakennettu parlamenttivaaleja, ei vallankumouksellista taistelua silmällä pitäen. Sen ohjelmassa ei ollut proletaarista vallankumousta eikä proletariaatin diktatuuria, eikä tämä ohjelma ylipäänsä ollut laadittu Suomen oloja silmällä pitäen. Periaatteellinen puoli oli suomennettu jostakin länsieuropalaisesta ohjelmasta, minimivaatimukset Erfurtin ohjelmasta, lisäksi reformistinen maaohjelma. Puolueen menettelytapakeskusteluissa ei ollut keskeisenä vallankumouksellisen taistelun kysymykset (vv. 1905—06 ja vv. 1917—18 niitäkin käsiteltiin), vaan koskivat ne etupäässä parlamenttaarisia kysymyksiä. Taloudellisen luokkataistelun tärkeitä kysymyksiä ei myöskään käsitelty puoluelinjalla, vaan jätettiin ne ammattijärjestön asiaksi, jossa yhä enemmän pääsi voitolle lakkotaisteluja hillitsevä, reformistinen henki.

Puolueessa kyllä arvosteltiin törkeätä revisionismia, porvariston kanssa yhteistoimintaan pyrkimisen ilmauksia, mutta ei sekään johtanut pesäeron tekemiseen avoimista opportunisteista, niiden puolueesta erottamiseen. Varsinaista vallankumouksellista vasemmistoa, jolla olisi ollut määritelty linja, erotukseksi johdossa olevasta keskustalaisuudesta, ei ollut. Oli vain epäselviä pyrkimyksiä siitä hiukan vasemmalle erinäisissä kysymyksissä. Kumousaikoina esiintyi myös joukois-

sa jyrkempääkin henkeä, proletaarista vallankumouksellisuutta (punakaartilaisuus), mutta ei sekään esittänyt selviä poliittisesti määriteltyjä ehdotuksia. Nekään sosdempuolueen toimihenkilöt, jotka joskus esittivät jyrkempiä, "vasemmistolaisia", käsityksiä, eivät niitä esittäneet järjestöissä, puolue-elimissä käsiteltäviksi.

Erikoisesti on pantava merkille Suomen sosdem puolueen passiivisuus niiden kysymysten suhteen, jotka imperialistisen sodan aikana järkyttivät etumaisten taistelijain mieliä sotaa käyvissä maissa. Ei syntynyt vieläkään sitä kolmijakoa, joka esiintyi esim. Saksan työväenliikkeessä: sotasosialistit, riippumattomat, spartakistit, joista viimemainituista sittemmin, aatteellisen uudestiaseistumisen jälkeen, on tullut kommunisteja. Suomessa ilmeni kyllä työväen keskuudessa halua panna toimeen lakkoja ja muita joukkoliikkeitä, mutta puolueen puolelta ei sitä edistetty, vaan pikemmin hillittiin.

Vuonna 1917 kesällä oli puolue vielä joukkoliikkeiden johdossa, mutta jäi sitten niistä jälkeen. Puoluejohto ei ymmärtänyt yhä syventyväin luokkavastakohtain täyttä merkitystä eikä osannut antaa kehittyville kansanliikkeille asianmukaista johtoa.

Luokkasodan aikana ei puoluejärjestö juuri ollenkaan toiminut erillään valtiokoneistosta, sitä kontrolloiden, vaan suli sen kanssa yhteen. Ei ollut sellaista *lujaa puolueen johtoa,* jollaisen me tunnemme bolshevikkipuolueessa. Ei ollut sitä taistelua kahdella rintamalla, oikeisto- ja "vasemmisto"-opportunismia ja sopuilua vastaan, joka on bolshevikkipuolueen voiman ilmaus.

Täydellä syyllä onkin siksi sanottu, että bolshevistisen puolueen puuttuminen oli Suomen vallankumouksen tappion syvin perussyy. Ja sen vallankumouksen suurin saavutus oli se, että sitä seuranneen itsekritiikin konkreettisena tuloksena oli kommunistisen puolueen perustaminen. Mitä virheitä SKP onkin tehnyt, minkälaisten kriisien kautta onkin kulkenut sen bolshevisoimisen tie, me tiedämme kuitenkin, että *se on Suomen proletariaatin johtaja,* joka Kominternin avulla ohjaa Suomen työtätekevän kansan vallankumouksellista taistelua ja tulee viemään sen voittoon.

Neuvostoliiton suomalaisille työläisille ja talonpojille, erikoisesti NKP:(b):n jäsenille on sydämen asiana seurata Suomen työväen ja talonpoikain taistelua. Nyt on meillä erikoinen aihe verrata voittoisaa Lokakuun vallankumousta ja Suomen tappioon päättynyttä vallankumousta. Edellä oleva esitys on ollut tällaista vertailua. Siitä on käynyt selville, kuinka sosialismin rakennustyö on ollut mahdollinen ja menestyksellinen vain bolshevikkipuolueen leniniläisen linjan ja johdon kautta. Meille on nyt selvillä, että Suomen työväen ja talonpoikain täytyy myös kulkea samantapainen tie voittoon. Me toivotamme SKP:lle kaikkea menestystä sen työssä Suomen Lokakuun valmistamisessa ja olemme valmiit antamaan veljellistä apua sen työssä.

Kunnia vuoden 1918 luokkasodan sankareille!

Eläköön SKP, Suomen työväenluokan ja työtätekeväin talonpoikain taistelun johtaja!

Eläköön Komintern ja sen etumainen puolue — NKP(b)!

Ensimmäisen viisivuotissuunnitelman päättyessä

ENSIMMÄISEN bolshevistisen viisivuotissuunnitelman perussaavutus sisältyy siihen, että teollisuuden ratkaisevien alojen menestyksellinen rekonstruointi ja maatalouden perusteellinen sosialistinen uudestijärjestäminen on muuttanut syvällisesti luokkavoimien suhteen maassamme, mikä on takeena sosialismin lopulliselle lujittamiselle ja sen voitolle. Viisivuotissuunnitelma takasi SNTL:n taloudellisen riippumattomuuden kapitalistisista maista, kohotti maamme puolustuskuntoisuutta ja nosti Neuvostoliittomme työtätekevien joukkojen kulttuuritason ennenkuulumattoman korkealle.

Ensimmäisen viisivuotissuunnitelman saavutukset ovat olleet kuitenkin mahdollisia saavuttaa vain ankaralla taistelulla sekä sisäistä että ulkoista luokkavihollista vastaan. Bolshevistista viisivuotissuunnitelmaa vastaan oli mobilisoitu kaikki luokkavihollisen voimat ja kaikki sen käytettävissä olevat taistelukeinot. Suoranainen tuholaisuus teollisuudessa, liikenteessä ja suunnittelussa ("Teollisuuspuolueen" juttu, Menshevikki-juttu), intervention ja taloudellisen saarron järjestäminen; yritykset järjestää nälänhätä (tuholaisuus varustelussa); kulakiston hyökkäys kollektivisoimista vastaan; yritykset kulakiston taholta hajoittaa kollektiivisia talouksia, hävittää karjaa ja maanviljelyskoneistoa sekä lopuksi opportunististen ainesten taistelu puolueen päälinjaa vastaan — siinä tärkeimmät viisivuotissuunnitelman vihollisten taisteluyritykset, joilla ei kuitenkaan ole ollut menestystä sen vuoksi, että luja bolshevistinen lenininiläinen puolueemme tov. Stalinin johdolla on mobilisoinut maamme työtätekevien joukkojen koko aktiivisuuden taistelun näitä vastavallankumouksellisia hyökkäyksiä vastaan.

Vihollisten kaikesta vastustuksesta huolimatta viisivuotissuunnitelma on täytetty ei vain niiden suunnitelmien mitassa, joita oli tehty viisivuotissuunnitelman alussa, vaan on nämä ensimmäiset suunnitelmat täytetty ylittäen. On laskettu perusta Uralin-Sperian hiili- ja metallurgiselle kombinaatille, joka ei sisältynyt ensimmäiseen viisivuotissuunnitelmaan. On luotu mahtava teknillinen perusta koko kansantalouden uudesti varustamiselle ja *menestyksellisesti toteutamme Leninin neuvoa "saavuttaa ja sivuuttaa kapitalistiset maat" teknillis-taloudellisessa suhteessa.* Ja, mikä kaikkein tärkeintä, ensimmäisen viisivuotissuunnitelman aikana olemme ratkaisseet maailmanhistoriallisen merkityksen omaavan kysymyksen "kuka kenet" sosialismin eduksi niin kaupungissa kuin maaseudullakin, tämän proletaarisen vallankumouksen kaikkein vaikeimman kysymyksen.

Ensimmäisen viisivuotissuunnitelman aikana maamme on muuttunut maatalousmaasta teollisuus-maatalousmaaksi, me olemme muuttaneet maamme metallin, traktoreiden, automobiilien ja kombainien maaksi. Me olemme hävittäneet työttömyyden, tuon kapitalismin kirouksen. Maamme työtätekevien kulttuurinen ja aineellinen asema on suuresti parantunut.

Ensimmäisen viisivuotissuunnitelman aikana on rakennettu yli 1,500 teollisuuslaitosta. *Sähköteollisuutemme,* joka v. 1925 oli maailmassa 8 tilalla, oli v. 1931 jo 3 tilalla V. 1932 sähköasemamme kehittivät 13,5 miljaardia kilowatti-tuntia sähköenergiaa, josta määrästä 8 miljaard. kilowatti-tuntia tulee uusien aggregaattien ja sähköasemien osalle. *Metalliteollisuuden* kehityksen tempo on ollut erittäin voimakas. Viisivuotissuunnitelmaan siirryttäessä toimi kaikkiaan 62 sulatusuunia, nyt

niitä toimii jo 102 ja rakenteilla on useita suuria uuneja. Valuraudan tuotannon alalla SNTL on ensimmäisellä tilalla Euroopassa ja toisella tilalla maailman mitassa. Konerakennusteollisuus on vuoteen 1913 verraten kolminkertaistunut. On rakennettu enemmän kuin 1000 uutta tehdasta. *Naftatuotannon alalla* täytettiin suunnitelma 2½ vuodessa. Naftatuotantomme on toisella tilalla maailmassa, Amerikan ollessa vielä meistä edessä. *Liikennesuunnitelma* on myöskin pääasiassa täytetty. Ennakkolaskelmien mukaan rautatie- ja jokiliikenteen kokonaissuunnitelma on 4 vuoden kuluessa täytetty 96,8 %, s.o. 972,4 miljard. ton. km. Kun tähän vielä lisätään kevyen teollisuuden voimakas kehitys sekä muiden tärkeiden teollisuusalain saavutukset, saadaan likipitäinen kuva siitä jättiläismäisestä kehityksestä, minkä sosialistinen teollisuutemme on ensimmäisen viisivuotissuunnitelman aikana kulkenut. Teollisen kehityksen rinnalla ovat suuresti lisääntyneet myöskin sille välttämättömät kaaderit. Viisivuotissuunnitelma edellytti teollisten korkeakoulujen oppilasmäärän olevan v. 1933 — 70 tuh. henkilöä, mutta asiallisesti jo v. 1932 tämä oppilasmäärä oli 201 tuh. henkilöä. Spesialistien lukumäärä on SNTL:ssä kolmen vuoden aikana nelinkertaistunut. V. 1929 oli korkean sivistyksen omaavia spesialisteja 57,000 henkilöä ja keskisivistyksen omaavia — 55,000 henkilöä: samat luvut vuodelta 1932 ovat — 216,000 ja 288,000.

Maaseudun sosialistisen uudestirakentamisen alalla olemme leniniläisen puolueemme johdolla saavuttaneet ennenkuulumattomia voittoja. XVI puoluekonferenssissa v. 1929 asetettu suunnitelma edellytti ensimmäisen viisivuotissuunnitelman aikana kollektivisoitavan 20—25 % talonpoikaistalouksista. Viisivuotissuunnitelman loppuun mennessä tämä prosentti on kuitenkin jo enemmän kuin 60, siis enemmän kuin 60 % köyhistä ja keskivarakkaista talonpoikaistalouksistamme on siirtynyt kollektiivitalouksiin. Seuraavat numerot kuvaavat tätä maatalouden sosialistisen rakennustyön tempon nopeaa kehitystä. V. 1928 oli neuvostotalouksia 3 tuh., kollektiivitalouksia 33 tuh. ja niiden bruttotuotanto 125 milj. puutaa., koko kylvöpinta-ala oli 113 milj. ha. ja pieniä yksityistalouksia oli 24,1 milj. Vuonna 1932 on neuvostotalouksia 5,820, kollektiivitalouksia 211,000, konetraktoriasemia 2498, koko kylvöpinta-ala on 136,3 milj. ha., kollektiivisissa talouksissa on 14,5 milj. taloutta ja pieniä yksityistalouksia ulkopuolella kollektiivitalouksien on 9,4 milj. Viljanhankintojen määrä, joka v. 1928 oli 660 milj. puutaa, oli v. 1931 jo 1400 milj. puutaa. Viljanhankintojen määrä on siis enemmän kuin kaksinkertaistunut.

Samanaikaisesti maatalouden sosialistisen uudelleenjärjestämisen kanssa kohoaa nopeasti maaseudun kulttuurinen taso. V. 1926 oli maaseutuväestöstä lukutaitoisia 49,1 %, v. 1930 — 62,1 %, v. 1931 — 75,9 %. Tuhatta maaseutuasukasta kohden oli opiskelijoita (I ast. koul. v. 1927—28 63,2 henkeä, mutta v. 1930—31 101,1 henkeä.

Nämä ennenkuulumattoman suuret saavutukset, joihin vain lyhyesti viittasimme, osoittavat ettei ensimmäinen viisivuotissuunnitelma ole ollut vain laajaa taloudellista rakennustyötä, vaan myöskin ihmisten uudesti muokkaamista. *Viisivuotissuunnitelma ei ole luonut vain tehtaita, koneita ja kollektiivitalouksia, — se on luonut myöskin uudentyyppisen ihmisen.* Iskuri on tämä uuden tyypin ihminen. Iskuri, joka on heittänyt harteiltaan kapitalismin ikeen ja tietää olevansa isäntä omassa maassaan ja rakentavansa uutta sosialistista yhteiskuntaa. Ensimmäisen viisivuotissuunnitelman luoma iskuri on arvoitus kapitalistisen leirin ihmisille, jotka ovat var-

moja siitä, että sosialismi muka hävittää kiihokkeen työhön, että ainoana kiihokkeena on voiton tavoittelu ja tuotannollisen työn ainoana muotona työväestön riisto. Meillä on kuitenkin riisto hävitetty, mutta työn tuottavaisuus ei siitä laske, vaan päinvastoin kohoaa. Kuin maan alta on kohonnut 3-miljoonainen iskureiden armeija, joka näyttää ihmeitä tempojen kehittämisessä. Iskuri on myöskin sosialistisen työkurin elävänä todisteena, kurin, joka muodostaa uuden järjestelmän kulmakiven. Tämä sosialistinen kuri on täydellisesti vastakkainen kapitalistisessa tehtaassa vallitsevalle kurille, sillä viimemainittu perustuu *luokka-pakoitukselle*, kun taas sosialistinen kuri perustuu työläisten itsetietoisuuteen. Tämän tietoisen kurin käytännöllisenä ilmauksena on sosialistinen kilpailu ja iskuruus, joka on vallannut mukaansa miljoonaiset työläisjoukot ja muodostunut työväenluokan sosialistisen kasvatuksen perusmetoodiksi.

Ensimmäinen viisivuotissuunnitelma on ollut myöskin maamme kansainvälisen aseman lujittamisen suunnitelma. Erikoisen suuria saavutuksia on tällä alalla saavutettu viisivuotissuunnitelman neljännen vuoden aikana. Todisteena siitä on hyökkäämättömyyssopimuksien solmiaminen Suomen, Viron, Latvian, Puolan ja Ranskan kanssa sekä diplomaattisten suhteiden uudelleen aikaansaanti Kiinan kanssa. Tämä Neuvostoliiton taloudellisen ja kansainvälisen aseman lujittuminen tapahtuu tilanteessa, jolloin kapitalistinen maailma on mitä voimakkaimman taloudellisen pulan kourissa. Kapitalististen maiden talous on laskenut suuresti sodanedellistä tasoa alemmaksi, Versaillesin systeemi horjuu, Kiinan imperialistista riistoa järjestävä Washingtonin sopimus on häiriintynyt, samoin Kelloggin sopimus, kansainliitto on Mandshurian kysymyksen yhteydessä uudelleen paljastanut imperialistisen naamansa ja kykenemättömyytensä ratkaista imperialistien välisiä ristiriitoja. Ristiriidat ovat kärjistyneet Englannin ja Amerikan välillä, Amerikan ja Japanin, Ranskan ja Saksan, Saksan ja Puolan sekä Ranskan ja Italian välillä. Vararikon kärsi myöskin aseistariisumiskonferenssi. Päiväjärjestyksessä on luokkien sekä valtioiden välisten kärkevien yhteentörmäysten uusi vuoro, *sotien ja vallankumouksien uusi vuoro.*

Kapitalistisen stabilisation päättyminen merkitsee kapitalismin kaikkien ristiriitaisuuksien kärjistyessä myöskin neuvostovastaisen taistelun voimistumista. Viimeiset vuodet ovat olleet hyvin rikkaita neuvostovastaisista kamppailuista. Lännestä suuntautuvan intervention järjestäjät olivat määränneet intervention alkavaksi ensin v. 1930 ja sitten v. 1931. Tämä suunnitelma kuitenkin epäonnistui. Vuoden 1931 syksyllä ilmeisen selvästi voimistui intervention vaara idästä. Idän tapahtumain perusteella voi selvästi nähdä, kuinka helposti kaikki sopimukset särkeytyvät ja **kuinka helposti** nykyisen tilanteen vallitessa voi faktillisesti alkaa sota ilman minkäänlaista sodan julistusta.

Interventiota valmistavien imperialistien auttajia neuvostovastaisessa taistelussa ovat oikeisto-opportunistit, sillä heidän tarkoituksenaan on ollut puolueemme päälinjan horjuttaminen, heidän tarkoituksenaan on ollut ehkäistä kansantaloutemme uudestijärjestämisen perustan luominen, raskaan teollisuuden luomisen ehkäiseminen. Taistellen säälimättömästi näitä oikeisto-opportunisteja ja heidän apulaisiaan, "vasemmistolaisia", vastaan puolueemme on kuitenkin täydellä menestyksellä toteuttanut bolshevistisen viisivuotissuunnitelman laajojen työtätekevien joukkojen yhä kasvavalla voimalla ja täten lujittanut sosialismin rakentamisen maassamme ja maamme aseman kansain-

välisessä mielessä. Viisivuotissuunnitelman menestyksellinen toteuttaminen neljässä vuodessa, sen poliittisten perustehtäväin ratkaiseminen: koko kansantalouden sosialistisen uudestijärjestämisen perustan luominen, Stalinin historiallisen tunnuksen toteuttaminen tekniikan valtaamisesta, uusien teollisuusalojen luominen, maamme vapauttaminen riippuvaisuussuhteesta ulkomaihin tärkeimmillä aloilla, sosialististen elementtien voitto ei vain teollisuudessa mutta myöskin maataloudessa, kulakiston murskaaminen — siinä SNTL:n kansainvälisen voiman lujittamisen peruselementit.

Hyökkäämättömyyssopimuksien solmiaminen eri kapitalististen maiden ja Neuvostoliiton välillä, mikä on ennenkaikkea osoitus maamme kansainvälisen aseman lujittumisesta, ei kuitenkaan vielä lähestulkoonkaan poista intervention vaaraa, vaikkakin vaikeuttaa sen toteuttamista. Neuvostoliiton vannoutuneet viholliset, Englannin kovakalloiset, ovat voimistaneet Neuvostoliitto-vastaista aktiivisuuttaan. Hyökkäämättömyyssopimuksen allekirjoittamisesta kieltäytyminen Rumanian holta ei ole vain ilmaus pyrkimyksestä saada Neuvostoliitolta tunnustus Bessarabian miehittämiselle, vaan on se myöskin ilmaus siitä osuudesta, mikä Rumanialla on neuvostovastaisessa interventiossa ranskalaisten ja englantilaisten imperialistipiirien määrittelemänä.

Kaikki tämä velvoittaa meitä yhä sitkeämmin lujittamaan neuvostomaamme kansainvälistä asemaa. Tämän tehtävän me täytämme hävittämällä kapitalististen elementtien jätteitä maastamme, lujittamalla kollektiivitalouksiamme, neuvostotilojamme ja kone- ja traktoriasemiamme maaseudulla, toteuttamalla hankintasuunnitelmat, parantamalla työläisten varustelua, kohottamalla työn tuottavaisuutta, poistamalla metallurgisen teollisuuden jälkeen jäämisen, lisäämällä joukkotarvikkeiden tuotantoa sekä *puhdistamalla puolueemme luokkavieraista aineksista.* Näitä tehtäviä bolshevistisen puolueemme johdolla sitkeästi ja johdonmukaisesti toteuttaen me edelleen lujitamme sosialistista rakennustyötämme toisen viisivuotissuunnitelman aikana — jonka perustehtävänä on luokattoman sosialistisen yhteiskunnan luominen.

Marxin kuoleman viisikymmenvuotispäivän lähentyessä

KAHDEN kuukauden kuluttua, maalisk. 14 p:nä 1933, tulee kuluneeksi 50 vuotta Karl Marxin kuolemasta.

"Kaikkien kapitalististen maiden", kirjoitti Lenin, "niin vanhojen kuin uusienkin, kokemus osoittaa havainnollisesti vuosi vuodelta yhä suuremmille ja suuremmille työläisjoukoille, että Marxin oppi pitää paikkansa. Kapitalismi on voittanut kaikkialla maailmassa, mutta voitto on vain etehinen työn voittoon kapitalismista."

Siitä ajasta, jolloin Lenin kirjoitti tämän, on kulunut monta vuotta. Näiden vuosien kokemus on ei vain yhä selvemmin todistanut Marxin oppien pätevyyden, vaan myöskin toteuttanut Leninin ennustuksen tämän opin edellyttämästä "työn voitosta". Marxin oppi on voittanut ja sitä toteutetaan kuudennella osalla maapalloa. Hänen kuolemansa viisikym-

menvuotispäivää vietämme ajankohdalla, jolloin tällä maapallon kuudenneksella on voitokkaasti päätetty sosialistisen rakennustyön ensimmäinen viisivuotissuunnitelma ja käyty toteuttamaan toista viisivuotissuunnitelmaa, jonka poliittisena perustehtävänä on luokkien yleensä likvidoiminen. Samaan aikaan kapitalismin yleinen pula ja maailman talouspula edelleen kärjistyy ja useissa kapitalistisissa maissa kypsyy vallankumouksellinen pula. Näin siis koko nykyinen maailmantilanne ja kahteen maailmaan jakaantuneen ihmisyhteiskunnan nykyisen kehityksen kaikki pääpiirteet ehdottomammin kuin milloinkaan ennen varmentavat Marxin nerokkaan tieteellisen ennakkonäkemyksen. Ne todistavat oikeaksi hänen ennustuksensa kapitalistisen järjestelmän kiertämättömästä tuhoutumisesta ja uuden, luokattoman sosialistisen yhteiskunnan luomisesta proletariaatin toimesta kapitalismin raunioille.

Sen puolen vuosisadan ajalla, joka on kulunut Marxin kuolemasta, hänen oppinsa on saavuttanut loistavia voittoja. Se on vallannut Kominternin lipun yhdistämät monimiljoonaiset työtätekevät joukot. Mutta tämä puoli vuosisataa ei ole ollut vain voittojen, vaan myöskin ankarien taistelujen aikaa. "Kuluneet viisikymmentä vuotta", kirjoittaa tov. Birman äsken Pravdassa julkaisemassaan, mainitun viisikymmenvuotispäivän viettoa koskevassa kirjoituksessaan, "ovat olleet keskeytymättömän kiivaan taistelun aikaa marxismin puolesta kansainvälisessä työväenliikkeessä. Marxin kuoleman jälkeen, kapitalismin suhteellisen "rauhallisen" kehityksen kautena, sosialistiset puolueet useissa tärkeimmissä maissa muuttuivat joukkojärjestöiksi ja Marxin oppi tuli kansainvälisen työväenliikkeen yleisesti tunnustetuksi, johtavaksi teoriaksi. Mutta "sisältä mädäntynyt liberalismi "(Lenin), joka kärsi tappion taistelussa marxismia vastaan, etsii uusia keinoja vallatakseen johdon nopeasti kasvavassa II internationalessa. Marxismin viholliset pukeutuvat "marxilaisten" kaapuun ja "arvostelun vapauden" tunnuksen varjolla käyvät suorittamaan täydellistä marxismin vallankumouksellisen sisällön kuohimista."

Mainitussa kirjoituksessaan tov. Birman osoittaa edelleen, että vasta bolshevismin muodostumisen yhteydessä, Venäjän ensimmäisen vallankumouksen aattona, suhteellisesti "rauhallisen" kehityksen päättyessä alkoi marxismin historiassa uusi ajanjakso, vallankumouksellisen marxismin uudelleen syntymisen ja edelleen kehittymisen leniniläinen kausi. Kirjoittaja viittaa Stalinin lausuntoon, että "vasta Lenin todella herätti henkiin marxilaisuuden vallankumouksellisen sisällön, jonka II internationalen opportunistit olivat muuranneet umpeen", ja toteaa, että taistelu marxismin henkiin herättämisen puolesta oli monivuotista ankaraa taistelua avointa opportunismia ja oikeaoppisen marxismin lipun varjoon verhoutunutta keskustalaisuutta vastaan, taistelua materialistisen maailmankatsomuksen, dialektisen metoodin, vallankumouksellisen politiikan ja proletaarisen vallankumouksen puolesta. Lokakuun vallankumous muodostui marxismin ratkaisevaksi voitoksi kansainvälisessä työväenliikkeessä. Se loi ensimmäisen proletaarisen valtion, ja heti sen jälkeen syntyi uuden, Kommunistisen internationalen järjestöllinen keskus. Kansainvälisen proletariaatin parhaat vallankumoukselliset voimat tiivistäytyivät Kominternin ympärille, marxismin-leninismin lipun alle.

Tällä hetkellä voimistavat sosialifasisteiksi muuttuneet eiliset opportunistit ja kaikenlaiset luopiot jälleen taisteluaan marxismia vastaan. Vallankumouksellisen pulan yhä nopeammin kypsyessä ja proletariaatin luokkatietoisuuden kohotessa yhä

korkeammalle sosialifasistit turvautuvat ja heidän on pakko turvautua uusiin "vasemmistolaisiin" manöövereihin. He eivät häikäile ulkokultaisesti vedota Marxiin ja yrittävät käyttää hyväkseen Marxin nimeä peittääkseen petollisen, kapitalismia puolustavan politiikkansa ja saadakseen laahatuksi työväenliikkeeseen porvarillisia ja pikkuporvarillisia teorioitaan.

Mutta "vasemmistolaisissa" manöövereissään ja yrityksissään käyttää marxismin perustajain nimiä petturipolitiikkansa verhoamiseen nykyiset sosialidemokraatit eivät rajoitu vain Marxin ja Engelsin opin vääristelyyn ja "uudesti muokkaamiseen". Viime aikoina he ovat vääristelyissään käyneet käsiksi myöskin Leniniin. Lenin on joutunut saman kohtalon alaiseksi kuin Marx ja Engelskin. Aluksi viholliset yrittivät tappaa hänen opetuksensa vaikenemalla ja tehdä ne merkityksettömiksi. Sitten, kun tämä kävi mahdottomaksi, he siirtyivät raivokkaaseen hyökkäykseen, valellen hänen nimensä valheen ja parjauksen lialla. Ja nyt vihdoin eräät "vasemmistolaiset" sosialidemokraatit turvautuvat viimeiseen, trotskilaisten ja oikeistoluopioiden jo koettelemaan keinoon: he tunnustavat muodollisesti Leninin opin voidakseen samalla tyyten huuhdella pois siitä sen vallankumouksellisen sisällön. Tästä Leninillä ratsastamisesta tov. Birman esittää jo mainitussa kirjoituksessaan erään kuvaavan esimerkin. Saksalaisten "vasemmistolaisten" aikakauslehti *Klassenkamp* on viime aikoina alkanut hyvin ahkerasti siteerata Leniniä ja nyt se jättiläiskirjakkein ilmoittaa julkaisevansa kokoelman Leninin kirjoituksia sosialistista vallankumousta ja proletaarista puoluetta koskevista kysymyksistä. Ei ole hituistakaan aihetta epäillä, että tämän kokoelman tehtävänä on Leninin opin vääristeleminen. Tämä tosiasia on selvänä esimerkkinä siitä, että sosialifasistit kaikin voimin tehostavat taisteluaan proletaarista vallankumousta vastaan ja kehittävät työtään marxismin-leninismin perustajain vallankumouksellisen opin vääristelemiseksi.

Näin ollen on myös itsestään selvää, että sosialifasistit yrittävät käyttää lähenevää Marxin kuoleman viisikymmenvuotispäivääkin manöveerauksensa edistämiseksi.

Kommunistien tehtävänä on asettaa näille yrityksille, porvariston ja sen apurien, sosialifasistien, kuoron valheille ja vääristelyille vastapainoksi voimistettu propaganda marxismin-leninismin vallankumouksellisten perusteiden puolesta. Heidän asianaan on kaikin keinoin tehdä Marxin-Leninin teokset tajuttaviksi joukoille, tutustaa laajoja työtätekeviä joukkoja Marxin, tämän maailman proletariaatin ensimmäisen vallankumouksellisen johtajan, joka ensimmäisenä antoi sosialismille ja samalla koko meidän päiviemme työväenliikkeelle tieteellisen perustan, elämään, toimintaan ja oppiin. Valmistautuminen Marxin kuoleman viisikymmenvuotispäivään on tärkeä poliittinen tehtävä. Vuosipäivän yhteydessä on kehitettävä laaja valmentava työ, jonka järjestämiseen on viipymättä käytävä. Vuosipäivän valmistamisen ja sen vieton on saatava vankka sijansa kaikessa propaganda- ja agitatiotyössä. Sen yhteydessä on kiinnitettävä voimistettua huomiota kommunistien ja nuorisoliittolaisten marxilais-leniniläisen kasvatuksen kysymyksiin sekä tieteellisten, propaganda-, valistus- y.m. järjestöjen työhön.

Vuosipäivän yhteydessä kehitettävän kamppailun poliittisena tehtävänä on laajojen työtätekevien joukkojen marxilais-leniniläisen kasvatuksen voimistaminen ja syventäminen, Marxin, Engelsin, Leninin ja Stalinin teosten propagoinnin voimistaminen ja syventäminen. Ilman Leninin ja Stalinin teosten propagan-

daa ei voida oikein suorittaa Marxin opin propagoimista.

Lenin ja bolshevikit ensiksi nostivat taistelulipun vallankumouksellisen marxismin henkiinherättämisen puolesta. Lenin ja bolshevikit kehittivät edelleen ja sovelluttivat marxismia imperialismin ja proletaarisen vallankumouksen kauden oloihin. Lenin ja bolshevikit suorittivat loppuun työväenluokan lujan, tietoisen, vallankumouksellisen puolueen muodostamisen, jonka Marx oli alkanut. Lenin ja bolshevikit johtivat työväenluokan voitokkaaseen Lokakuun vallankumoukseen, kukistivat porvariston vallan, perustivat proletariaatin diktatuurin ja niin käytännössä toteuttivat Marxin tärkeimmän neuvon. Lokakuun vallankumouksen voitto on marxismin voitto. Leninin ja bolshevikkien johdolla syntyi III kommunistinen internationale, joka täydellä oikeudella laskee itsensä Marxin perustaman I internationalen työn jatkajaksi. Jokainen uusi voitto, jonka Neuvostoliiton työtätekevät puolueensa ja tov. Stalinin johdolla sosialistisessa rakennustyössä saavat, on samanaikaisesti marxismin voitto.

Marxin tieteellisen työn hedelmät, hänen suunnaton kirjallinen perintönsä ei vielä ole tullut riittävässä määrässä saatetuksi hänen ainoan laillisen perijänsä, kansainvälisen vallankumouksellisen proletariaatin, omaisuudeksi. Mitä tärkeimpiä Marxin käsikirjoituksia, jotka sisältävät rikkaan aineiston dialektisen materialismin perustetden, ihmisyhteiskunnan yleensä ja kapitalistisen järjestelmän erikoisesti lakien kehittelemisen alalla, mitä rikkain aineisto, joka valaisee proletariaatin luokkataistelun strategian ja taktiikan ja politiikan kysymyksiä — kaikki tämä aineisto on yhä vielä julkaisematta, vaikka on kulunut jo viisikymmentä vuotta Marxin kuolinpäivästä. Osa tätä aineistoa on II internationalen johtajain käsissä, jotka jatkuvasti peittelevät sitä, pitävät kätköissään. Aineistojen tärkein osa (noin kymmenentuhatta sivua Marxin ja Engelsin julkaisemattomia käsikirjoituksia) on kerätty Neuvostoliittoon ja säilytetään Marx-Engels-Lenin-instituutissa. Työ etsiskelyn ja keräämisen alalla ei ole läheskään vielä päättynyt.

Marxin kuoleman viisikymmenvuotispäivään mennessä ei hänen teoksiaan ole julkaistu täydellisenä kokoelmana ainoallakaan kielellä. Eipä edes hänen valittuja teoksiaankaan ole julkaistu jonkinlaisessa järjestelmällisessä muodossa. Ei ole vielä ennen Marxia ollut teoreetikkoa, jonka työt olisivat keränneet niin laajoja lukijajoukkoja kuin Marxin teokset. Ne ovat saavuttaneet ennätysmäisiä painosmääriä ja niitä on käännetty varsin monille kielille. Siitä huolimatta ei tähän saakka ole luotu Marxille kaikkein parhainta muistomerkkiä hänen koottujen teostensa julkaisemisen muodossa. Marx-Engels-Lenin-instituutin venäjänkielellä julkaiseman Marxin ja Engelsin koottujen teosten julkaisemisenkin edellytetään päättyvän vasta v. 1934 mennessä.

Marxin ja hänen taistelutoverinsa ja työnsä jatkajain ja kehittäjäin, Engelsin, Leninin ja Stalinin, teosten julkaiseminen ja tunnetuksi tekeminen, niiden saattaminen laajojen joukkojen omaisuudeksi on eräs tärkeimpiä tehtäviä nyt vietettävän viisikymmenvuotismuiston yhteydessä.

Neuvostoliiton suomenkieliselle väestölle on Marxin ja Engelsin teoksia äidinkielellämme tähän saakka julkaistu mitättömän vähän; julkaistut niteet voidaan laskea milteipä yhden käden sormilla. Tähän puutteeseen ovat pääasiallisimpana syynä olleet omat kansalliset erikoisolomme ja niiden suomenkieliselle kustannustoiminnalle tällä alalla asettamat rajoitukset. Nyt on

kuitenkin tähän nähden tapahtumassa käänne. Puolueemme leniniläisen kansallisuuspolitiikan, kollektivisoinnin ja yleisen taloudellisen edistyksen vaikutuksesta suomenkielisen väestön kulttuuritaso on viime vuosina aivan silminnähden kohonnut. Se on herättänyt joukoissa nopeasti kasvavan tiedonjanon, synnyttänyt tarpeen ja kyvyn syventyä aikamme kysymyksiin teoreettisen kirjallisuuden opastuksella, tutustua tieteellisen sosialismin perustajain ja kehittäjäin opetuksiin. Syvemmän tieteellis-teoreettisen kirjallisuuden tarve on tavattomasti kasvanut. Se on luonut mahdollisuuden ja välttämättömyyden kehittää kustannustoimintaa tällä alalla. Näinpä alkanut vuosi, jonka kuluessa vietämme Marxin kuoleman 50-vuotismuistoa, muodostaakin samalla määrätyn käänteen suomenkielisen Marx-Engels-kirjallisuuden kustannustoiminnan alalla: tänä vuonna tullaan ensi kerran saattamaan huomattavampi määrä mitä tärkeimpiä Marxin ja Engelsin teoksia suomenkielisen väestömme luettaviksi.

Itse viiskymmenvuotispäivän vietto merkitään muutamilla huomattavilla teoksilla. Valtion kustannusliike Kirjan tämän vuoden kustannussuunnitelman mukaan edellytetään tähän mennessä saatavaksi julkisuuteen Marxin *Pääoman* I osa. Tämä jo sinänsä on Neuvostoliiton suomenkielisen kirjallisuuden historiassa tapaus, jonka merkitystä ei tarvinne lähteä selittämään. Samoihin aikoihin, siis Marxin kuoleman viisikymmenvuotispäivään mennessä, on suunniteltu saatavan ilmestymään Marxin teos *Luokkataistelut Ranskassa* ja erittäin tärkeä *Gothan ohjelman arvostelua*, sekä hänen taloustopilliset kirjasensa *Palkkatyö ja pääoma* ja *Palkka, hinta ja voitto*. Edelleen tullenee 50-vuotispäivään mennessä ilmestymään käännöksenä tov. Adoratskin toimittama *Marxin elämäkerta* ja tov. Sirolan toimittama *Marxismin lukemisto*, joka tulee sisältämään valikoidun kokoelman Marxin kirjoituksia, kirjeitä y.m. Myöskin on tarkoituksena saada tähän mennessä ilmestymään Engelsin tärkeä teos, *Perheen, yksityisomaisuuden ja valtion alkuperä.*

Kuluvan vuoden aikana on myöhemmin suunniteltu julkaistavaksi myöskin *Pääoman* III osa. Engelsiltä tullaan *Perheen, yksityisomaisuuden ja valtion alkuperän* ohella myöhemmin vuoden kuluessa julkaisemaan seuraavat tärkeät teokset: *Luonnon dialektiikka, Saksan talonpoikaissota* ja *Erfurtin ohjelman arvostelua.* Vielä sisältyy tämän vuoden kustannussuunnitelmaan kokoelman Marxin ja Engelsin kirjeitä julkaiseminen.

Kaikki tämä on vähän olevaan tarpeeseen ja Marx-Engels-kirjallisuuden laajuuteen nähden, mutta aikaisempiin vuosiin verrattuna se merkitsee kuitenkin huomattavaa edistysaskelta. Toisaalta tämän vaatimattomankin kustannusohjelman toteuttaminen tulee suomenkielisten kääntäjä- ja toimittajavoimien riittämättömyyden vuoksi vaatimaan määrättyä voimainponnistusta. Siksi on suomenkielisiinkin tieteellisen työn tekijöihimme sovellutettava tov. Birmanin usein mainitussa kirjoituksessa asettama velvoitus: "Kaikenlainen avunanto valmistautumisessa marxismin-leninismin perustuksen laskijain kirjallisen perinnön julkaisemiseen on eräs kaikkien tieteellisen työntekijä-kommunistiemme tärkeimpiä tehtäviä."

Sanoma- ja aikakauslehdistöllämme on huomattava sija k.o. viisikymmenvuotispäivän valmistamisessa ja viettämisessä. Niiden velvollisuutena on kunkin omalla alallaan tehdä lukijakunnalleen tunnetuksi Marxin elämäntyötä ja oppia, kiinnostaa lukijajoukkojaan hänen opetustensa tutkimiseen, paljastaa luokkavihollisten yritykset väärentää ja virheellisesti tulkita hänen oppiaan. Tämän velvollisuuden täyttämiseen oli-

si lehtiemme ollut jo aika ryhtyä, mutta tähän saakka ne ovat tehneet tällä alalla kovin vähän.

Puolue-, nuorisoliitto-, valistus- y.m. järjestöjen ja laitosten on merkittävä k.o. viisikymmenvuotismuisto Marxin elämäntyön ja opin perusteiden propagoimiselle omistetuilla joukkotilaisuuksilla, luennoilla, esitelmillä, mahdollisilla näyttelyillä y.m.s. Valmistaviin toimenpiteisiin niiden järjestämiseksi on viipymättä ryhdyttävä, ellei sitä ole jo tehty.

Marxin kuoleman 50-vuotismuiston vietolla on tärkeä poliittinen merkitys. Sitä on vietettävä marxismin-leninismin lopullisen voiton puolesta kansainvälisessä työväenliikkeessä käytävän taistelun merkeissä, sosialifasististen johtajain ja eriläisten luopioiden paljastamiseksi porvarillisen ideologian johdattajiksi proletariaatin riveihin.

Marx — v a l l ankumouksellisen kommunismin perustuksenlaskija, kansainvälisen työväenliikkeen ensimmäinen vallankumouksellinen johtaja, I internationalen perustaja ja johtaja, Pariisin kommuunin sotilas ja innottaja, kapitalistisen yhteiskunnan ensimmäinen haudankaivaja, proletariaatin teoreetikko ja vallankumouksellinen käytännönmies — kuuluu vain meille, kommunisteille!

LYYLI LATUKKA

Lenin sodasta

MAAILMAN vallankumouksen johtajan kuolemasta on kulunut yhdeksän vuotta.

Leninismin teorian ja käytännön ovat tällä ajalla omaksuneet miljoonat työtätekevät kaikissa maissa. Rakentavan sosialismin järjestelmän ja mätänevän kapitalismin järjestelmän väliset ristiriitaisuudet ovat tulleet tavattoman kärkeviksi. Riistoon ja orjuuteen perustuvan kapitalistisen järjestelmän kestämättömyys on paljastunut laajoille joukoille ja sosialistisen talousjärjestelmän jättiläissaavutukset ovat tulleet silminnähtäviksi.

"Leninismi on imperialismin ja proletaarisen vallankumouksen ajan marxilaisuutta" (Stalin). Lenin kehitti marxilaisuutta imperialismin kaudella. "Imperialismi on, — sanoo Lenin, — kapitalismin historiallinen vaihe. Sillä on kolme erikoispiirrettä. Imperialismi on 1) monopoolinen kapitalismi; 2) lois- eli lahoova kapitalismi; 3) kuoleva kapitalismi."

Elämme kapitalismin kolmatta, kuolevaa kautta. Maailman taloudellinen pula kehittyy kehittymistään. Kasvavat vallankumouksellisen pulan edellytykset useissa tärkeimmissä kapitalistisissa ja siirtomaissa. Ja Kominternin leniniläinen arvio yleismaailmallisesta tilanteesta kuuluu: olemme siirtyneet sotien ja vallankumousten uuteen vuoroon.

Leninin oppi sodasta on tämän kauden tärkeimpiä kysymyksiä. Se on laaja ja monipuolinen kysymys. Se on proletaarisen vallankumouksen tärkeimpiä kysymyksiä, sillä luokka luokkaa vastaan taistellessa ratkaistaan se lopullisesti kansalaissodalla. Imperialististen valtioitten ristiriidat johtavat sotiin ja sosialistisen neuvostojärjestelmän ja kapitalistimaitten väliset vastakohdat ratkaistaan myöskin sodalla tai vallankumouksella.

Lenin kirjoittaa:

"Sota on politiikan jatkoa muilla keinoilla. Kaikki sodat ovat erottamattomassa yhteydessä sen poliittisen järjestelmän kanssa, josta ne johtuvat. Sitä samaa politiikkaa, jota määrätty valtio, määrätty luokka tämän valtion sisällä toteutti pitkän ajan kuluessa ennen sotaa, sitä samaa politiikkaa jatkaa välttämättö-

mästi ja kiertämättömästi sama luokka sodan aikana, muuttamalla vain toimintamuotoja".

Tarkkailemme sotatyyppejä imperialismin kaudella. Kominternin VI kongressin päätöslauselmassa määritellään seuraavat kolme sotatyyppiä: *ensiksi,* imperialististen valtioitten väliset sodat; *toiseksi,* imperialistiset vastavallankumoukselliset sodat proletaarista vallankumousta tai maata vastaan, jossa rakennetaan sosialismia; *kolmanneksi,* kansallis-vapautussodat imperialismia vastaan erikoisesti siirtomaissa, jotka ovat yhteydessä imperialistien näitä maita vastaan käymien sortosotien kanssa. Imperialististen valtioitten välisistä sodista Lenin kirjoittaa:

"Poliittiselta näkökannalta tulee käyttää sääntöä, jonka me olemme omaksuneet ei ainoastaan teoreettisesti vaan myöskin sovelluttaneet käytäntöön ja joka on meille perussääntönä sosialismin lopulliseen voittoon saakka koko maailmassa, nimittäin: tulee käyttää hyväksi vastakohtia kahden imperialistisen valtiosysteemin välillä, yllyttämällä niitä toinen toisensa kimppuun."

Ja hän jatkaa:

"Brestin rauhan esimerkki opettaa meille paljon. Nykyään olemme me kahden vihollisen välissä. Jos ei niitä molempia voi voittaa, tulee osata asettaa omat voimat niin, että ne tappelevat keskenään, ja sillä aikaa, kun kaksi varasta tappelee, rehellinen ihminen voittaa".

"Heti, kun me tulemme niin voimakkaaksi, että voimme murskata koko kapitalismin, tartumme sen niskaan. Meidän voimamme kasvavat sangen nopeasti."

Näin kirjoittaa Lenin neuvostovallan ensi aikoina. Myöhemmin, v. 1921—22, kuvaa hän tilannetta ja tehtäviä seuraavasti:

"Me olemme imperialististen valtioitten piirittämät, jotka vihaavat kaikesta sydämestään bolshevikkeja, tuhlaavat suuria rahasummia, aatteellisia voimia, sanomalehtiä j.n.e., mutta jotka eivät sotilaallisessa suhteessa voineet kolmessa vuodessa voittaa meitä, vaikka me sotilaallistaloudellisessa suhteessa olimme hyvin köyhiä. Meillä ei ole sadannetta osaa siitä voimasta, mikä on imperialistisilla naapurivaltioilla, ja siitä huolimatta he eivät kykene meitä kukistamaan... Tällainen on tilanne nyt ja siitä tulee lähteä. Millaiseksi se tulee muutaman vuoden kuluttua, on tuntematonta."

Ja lepohetken välttämättömyydestä hän kirjoittaa:

"Nykyistä Ententeä vastaan me emme voi sotia."

..."Me olemme siirtyneet sodasta rauhaan, mutta me emme unhoita, että sota alkaa uudelleen. Niin kauan kuin on olemassa kapitalismi ja sosialismi, emme voi elää rauhassa: joko toinen tai toinen loppujen lopuksi voittaa; joko neuvostotasavallalle tai maailman kapitalismille lauletaan sielumessua. Tämä on sodan lykkäystä. Kapitalistit alkavat etsiä syytä sotaan."

Kominternin VI kongressin teeseissä on kohta, jossa sanotaan:

"Proletariaatti puolustaa Neuvostoliittoa imperialismilta, selvittämällä kansainvälisen proletariaatin käytännöllisiä tehtäviä vastavallankumouksellisen sodan tapahtuessa Neuvostoliittoa vastaan. Kapitalististen maitten proletariaatin perustehtävä taistelussa tätä sotaa vastaan muodostaa bolshevistisen taisteluohjelman imperialistista sotaa vastaan: tämän sodan muuttamisen kansalaissodaksi."

Aseellisella hyökkäyksellä SNT-L:a vastaan on kirkkaasti luokkaluonne ja se on apuna tämän kysymyksen selvittämiselle. Edellä mainituissa VI kongressin teeseissä sanotaankin: "Edellytykset kapitalistimaitten proletariaatille imperialistisen sodan SNTL:a vastaan muuttamiseksi kansalaissodaksi omaa porvaristoaan vastaan tulevat kypsymään nopeammin kuin imperialistien välisessä sodassa". Tämän vuoksi kehoittaa kongressi kommunistisia puolueita ja kapitalistimaitten proletariaattia toimimaan seuraavaan tapaan:

"Sotilaallisen hyökkäyksen tapahtuessa Neuvostoliittoa vastaan tulee sorrettujen maitten ja imperialististen maitten kommunistien kohdistaa kaikki voimansa siihen, että nostattavat vähemmistökansallisuuksien kapinaa Euroopassa ja siirto- sekä puolsiirtomaissa ja järjestävät kansallisvapautussotia neuvostovallan vihollisia, imperialisteja vastaan.

...Imperialististen maitten proletariaatin ei tule ainoastaan taistella oman hallituksensa kukistamiseksi tässä sodassa, vaan tulee aktiivisesti avustaa neuvostovallan voittoa.

Ja lopuksi. Punainen armeija ei ole "vihollis"-armeija, vaan kansainvälisen proletariaatin armeija. Kapitalistimaitten proletariaatti ei anna sodan aikana SNTL:a vastaan pelotella itseään valtiopetossyytöksellä eikä kieltäydy näitten syytösten uhkauksien vuoksi tukemasta tätä armeijaa ja osottamasta sille apuaan taistelussa omaa porvaristoaan vastaan."

Leninin kirjoitusten otteista selviää, miten johdonmukaisesti hän neuvostovallan aikana kehitti taistelua imperialismia vastaan ja kuinka Komintern leninismin taktiikkaa ja strategiaa sovelluttamalla johtaa edelleenkin koko maailman proletariaatin taistelua imperialismia vastaan: huomioimalla imperialismin kauden erikoisuudet ja varsinkin leniniläisen teorian kapitalismin kehityksen epätasaisuuden laista.

Kuten alussa osoitimme, luonnehti Lenin kapitalismin imperialistisen kauden erikoisuudet ja sen mukaisesti proletaarista vallankumousteoriaa, strategiana proletaarinen vallankumous. Sota ja vallankumous liittyvät läheisesti toisiinsa. Lenin kirjoittikin tästä jo v. 1905 artikkelissa *Sota ja taantumus* seuraavasti:

"Jos sota palvelee proletariaatin etuja luokkana, proletariaatin kokonaisuudessaan, jos se vapauttaa proletariaatin kahleista, antaa sille vapauden taisteluun ja kehittymiseen, — niin sellainen sota on edistyksellinen uhreista ja kärsimyksistä huolimatta, joita se tuo mukanaan."

Samalla hän huomauttaa:

"Yhteiskunnallisena perustekijänä ei ole sota, vaan maan sisäinen taloudellinen tilanne... Sota vallankumouksellistaa älyä, se saattaa laajat joukot hallitusta vastaan mobilisoinnin vuoksi. se heikentää tietämättömiä työläisjoukkoja työttömyyden vuoksi, se hajoittaa armeijaa. Mutta kuitenkin on sodalla päävaikutus hallituksen heikentämiseen eikä vallankumoukseen. Tässä nykyisen sodan edistyksellisyys."

Siis jo venäläis-japanilaisen sodan aikana Lenin kiinnitti suurta huomiota sotakysymykseen ja sen käyttämiseen vallankumouksen hyödyksi. Häntä mainittiinkin tämän vuoksi tappiontoivojaksi. Hän katsoi, ettei saa pysähtyä tsaarin armeijan tappiovaaran edessä, jos sitä vaatii proletaarinen vallankumous. Ja hän kirjoitti: "Tsaarin armeijan tulee kääntää aseensa sotaan syyllisiä — kapitalisteja ja tilanherroja vastaan ja tsaarihallitusta vastaan". Häntä nimitettiin tämän johdosta kavaltajaksi ja petturiksi. Ja kun hänelle sanottiin, että saksalaiset tuhoavat armeijansa ja "häviämme" sodassa, niin hän vastasi: "Se on parempi, kuin taistelu 'lopulliseen voittoon asti' kapitalistien ja tilanherrojen etujen puolesta."

Lenin kävi ankaraa taistelua II internationalen opportunisteja vastaan sotakysymyksessä. V. 1907 kokoontuneessa II internationalen Stuttgartin kongressissa hän yhdessä Rosa Luxemburgin ja eräitten toisten kanssa muodosti vasemmistoryhmän ja esitti maailmansotaa koskevaan päätöslauselmaan korjauksen, jossa sanotaan:

1) "että militarismi (s.o. aseellisten voimien järjestäminen porvarillisissa valtioissa) on luokkasorron pääkeino;

2) että tulee järjestää agitatio nuorison keskuudessa;

3) että tulee ei vain taistella sotien syttymistä vastaan tai jo alkaneitten sotien pian lopettamiseksi, vaan tulee taistella sen puolesta, että käytetään sodan synnyttämää kriisiä porvariston kukistamisen jouduttamiseksi".

Joskin II internationalen Baselin kongressin manifestissa toistettiin Stutgartin kongressin päätöksen sanat siitä, että sodan syttyessä so-

sialistien velvollisuus on käyttää hyväkseen sen synnyttämää "taloudellista ja poliittista ahdinkotilaa" "kapitalismin kukistamisen jouduttamiseksi", niin sosialishovinistien politiikka samoin kuin nykyisten sosialifasistien teoreetikot ovat unhoittaneet näitten kongressien päätökset. Siksi kohdistikin Lenin taistelunsa opportunismia vastaan. Esittäessään tunnuksen imperialistisen sodan muuttamisesta kansalaissodaksi hän kirjoitti marraskuussa v. 1914.

"Sota ei ole sattuma, eikä "synti", kuten ajattelevat kristilliset papit, vaan kapitalismin kiertämätön aste, aivan yhtä laillinen kapitalistisen elämän muoto kuin rahakin. Sotapalveluksesta kieltäytyminen, lakot sotaa vastaan ja muut samantapaiset ovat suorastaan tyhmyyttä, pelkurimaista haaveilua aseettomasta taistelusta aseistettua porvaristoa vastaan, haaveilua kapitalismin kukistamisesta ilman mitä kiivainta kansalaissotaa tai useimpia sotia. Luokkataistelun propaganda sodassakin on jokaisen sosialistin velvollisuus, työskentely, joka on suunnattu kansojen sodan muuttamiseksi kansalaissodaksi, on ainoa sosialistinen työ kaikkien kansojen porvariston aseistautumisen yhteentörmäysten kaudella. Alas porvarissentimentaalinen (tunteellinen) ja tyhmähkö ajattelu "rauhasta mihin hintaan tahansa". Kohotamme kansalaissodan lipun, jos ei tänään, niin huomenna — ellei nykyisen sodan aikana, niin sen jälkeen, — jos ei tämä, niin seuraava läheinen sota kokoaa ympärilleen ei vain satojatuhansia tietoisia, vaan miljooniakin opportunismin turmelemia työläisiä, puolproletaareja ja pikkuporvaristoa, jotka tulevat sodan ilveilystä ei vain säikytetyiksi ja lyödyiksi, mutta myöskin valistumaan, oppimaan heräämään, järjestymään, terästymään ja valmistumaan sotaan niin omien kuin "vieraittenkin" maitten porvaristoa vastaan."

Tässä lainauksessa näkyy selvästi leniniläinen luokkakanta sotaan nähden. Siinä isketään terävästi opportunistista sotaan suhtautumista vastaan. Selitetään luokkataistelun kiteytymistä sodan yhteyteen ja pasifistisen politiikan turmiollisuus, kuin myöskin sodan väistämättömyys.

Myöskin vuosina 1915 ja 1916, Zimmervaldin ja Kienthalin kongresseissa, joihin kokoontuivat sotaa vastustavat sosialistit, oli sotakysymys päiväjärjestyksessä. Mutta enemmistö taisteli näissäkin kongresseissa Leniniä vastaan. Zimmervaldissa väittelivät Lenin ja Ledeburg kansalaissodan tunnuksesta. Ledeburg sanoi:

"Kyllä te nyt, kun asutte ulkomailla, heitätte kansalaissodan tunnuksen. Minä haluaisin nähdä, miten te tekisitte silloin, jos olisitte Venäjällä".

Lenin vastasi rauhallisesti Ledeburgille:

"Kun Marx kirjoitti Kommunistista manifestia, niin hän asui myöskin silloin ulkomailla. Rajotetut pikkuporvarit voivat syyttää häntä tästä. Minä asun nyt ulkomailla sen vuoksi, kun venäläiset työläiset lähettivät minut tänne. Mutta kun tulee aika, osaamme me olla omalla paikallamme."

Maailmansodan alussa taisteli Lenin kansalaissodan tunnuksen puolesta ja Lokakuun vallankumouksen jälkeen, imperialististen valtioitten neuvostovaltaa vastaan suorittaman sorron aikana, osasivat bolshevikit Leninin ja Stalinin y.m. johdolla olla johtamassa historian mainehikkainta kansalaissotaa.

Maailmansodan alussa julistivat Lenin ja bolshevikit II internationalen kuolleeksi ja pitivät Venäjän sosialidemokraattisen työväenpuolueen ulkomaisten osastojen konferenssin Bernissä, joka valmisti päätöslauselman sotaa koskevasta kysymyksestä. Päätöslauselma painatettiin heti ja sitä levittämällä alettiin taistella sitä käsitteiden sekavuutta vastaan, mitä sosialishovinistit levittivät. Päätöslauselmassa puhutaan sodan luonteesta ja osoitetaan:

"Nykyinen sota on luonteeltaan imperialistinen. Tämä sota on sellaisen aikakauden olosuhteiden synnyttämä, jolloin kapitalismi on saavuttanut kehitysasteensa huippukohdan, jolloin on ei vain tavarain maasta viennillä, vaan pääomankin viennillä mitä oleellisin merkitys, jol-

loin tuotannon kartellisoituminen ja taloudellisen elämän kansainvälistyminen olivat kehittyneet huomattavan pitkälle, jolloin siirtomaapolitiikka oli johtanut miltei koko maapallon jakamiseen, jolloin maailman kapitalismin tuotannolliset voimat olivat kasvaneet ohi kansallisvaltiollisen jaottelun rajotettujen puitteiden, jolloin sosialismin toteuttamisen edellytykset ovat täysin kypsyneet."

Samassa päätöslauselmassa osoitetaan "isänmaan puolustuksen" tunnuksen petollisuus ja viitataan *Kommunistisen manifestin* sanoihin: "Työläisellä ei ole isänmaata". Vallankumouksellisten sosialidemokraattien (bolshevikkien) tunnuksina esitetään tunnus imperialistisen sodan muuttamisesta kansalaissodaksi, jonka toteuttamiseksi tulee: 1) ehdottomasti kieltäytyä myöntämästä sotamäärärahoja sekä poistua porvarillisista ministeriöistä, 2) täydellisesti luopua "kansalaisrauhan" politiikasta 3) perustaa laittomia järjestöjä kaikkialle, missä hallitukset ja porvaristo, julistamalla sotatilan, syrjäyttävät perustuslain mukaisia vapauksia, 4) tukea sotaa käyvien kansakuntien sotilaitten veljeilyä juoksuhaudoissa ja sotanäyttämöllä yleensä, 5) tukea yleensä kaikenlaatuisia proletariaatin vallankumouksellisia joukkoesiintymisiä.

Paitsi yllä esitettyjä kohtia Leninin artikkeleista sotakysymyksen selvittämiseksi on hän kirjoittanut laajan aineiston niitä syrjäsuuntia vastaan, jotka hämäävät leniniläistä asettelua tässä kysymyksessä. Niistä toisessa yhteydessä.

Kominternin TPK:n XII täysi-istunnon arvio siirtymisestä sotien ja vallankumousten toiseen vuoroon asettaa kaikkien maitten kommunistisille puolueille ja jokaiselle kommunistille tehtäväksi, ensiksi, tutkia leniniläistä vallankumousteoriaa sotakysymyksen kannalta, opiskella imperialismin kauden erikoisuutta ja kapitalismin kehityksen epätasaisuuden lakia sekä sen aikaansaamia ristiriitoja, jotka johtavat kiertämättömästi sotiin. Toiseksi, opiskella leninismiä, sen sotakysymyksen historiaa ja siten todistella Leninin taistelu II internationalen opportunismia ja pasifismia vastaan sekä osoittaa historian väärentäjille kuinka Lenin on toimintansa alusta alkaen taistellut kahdella rintamalla sotakysymyksessäkin. Kolmanneksi, selvittää itselleen se, kuinka johdonmukaisesti Komintern tov. Stalinin johdolla seuraa ja kehittää leninismiä tällä ajankohdalla, jolloin imperialistisen maailman tuho päivä päivältä lähenee ja koko maailman proletariaatti suuren johtajamme Leninin neuvoja toteuttaen lähenee kussakin maassa proletariaatin diktatuurin toteuttamista proletaarisen vallankumouksen kautta.

R. A. M.

Suomen v. 1918 vallankumous ja kysymys valtiosta

KYSYMYS valtiosta muodostui v. 1918 vallankumouksen keskeisimmäksi kysymykseksi. Sitä ei vanha sos.dem.puolue ollut tehnyt itselleen selväksi. Tämä tietämättömyys, valtion luonteen väärin ymmärtäminen, oli syynä moniin virheisiin sekä v. 1917 että punaisen hallituksen aikana v. 1918.

Venäjän helmi- maaliskuun kumouksen tapahduttua näytti työtätekeville aukenevan laajat mahdollisuudet demokraattisten reformien tiellä. Ja aukenivat myöskin mahdollisuudet astua eteenpäin jatkuvan vallankumouksen tielle. Oli tilaisuus luoda vallankumouksellisia orgaaneja. Oli myös tilaisuus kansan

aseistamiseen. Näitä mahdollisuuksia ei käytetty sillä tavalla kuin olisi pitänyt ja voinut. Sosialidemokratia uskotteli ilman aseita voivansa toteuttaa sellaisen "kansanvaltaisen valtion", jonka avulla työtätekevän kansan tarpeet voitaisiin tyydyttää. Se arveli helposti selviävänsä omasta porvaristosta, kunhan vain vapautuisi Venäjän porvariston holhouksesta. Se oli unohtanut Marxin opetuksen, että demokraattisinkin valtio kapitalismin vallitessa on vain omistavan luokan sortokoneisto työtätekeviä vastaan.

Puolue ei myöskään ymmärtänyt, että Suomen kansan itsemääräämisoikeuskaan ei ole turvattu ilman aseita. Kuvaavaa on puoluekokouksen päätös kesäk. v. 1917, että "omaa seisovaa sotaväkeä ei Suomen kansa itsenäisenäkään tarvitse" ja että on hankittava "mahdollisimman varmat kansainväliset takeet Suomen vapauden turvaksi". Tällainen päätös imperialistisen sodan parhaillaan riehuessa! Siitä näkyy, että kuviteltiin aseetonta "demokraattista" valtiota imperialismin maailmassa Mikä haave!

Eivät vielä Kerenskin husaaritkaan, jotka sulkivat sosialistienemmistöisen eduskunnan ovet, saaneet selviämistä aikaan. Eduskunnan puhemies, tov. Manner, kyllä mursi Kerenskin sinetit ja yritti pitää eduskunnan kokouksen, mutta kun porvarit jäivät pois istunnosta, ei niitä enää yritetty pitää. Nyt perästä katsoen näyttää siltä kuin olisi sosialistien silloin pitänyt astua kansallisen vapausliikkeen johtoon, julistaa se eduskunta täysvaltaiseksi ja mobilisoida aseistettu kaarti sitä tukemaan. Se olisi ollut sitäkin välttämättömämpää, kun porvarit jo silloin aseistivat omia kaartejaan muka "Suomen vapauttamiseksi", mutta asiallisesti ne varustivat lahtarijoukkoja Suomen työväkeä vastaan. Näin tehden olisi puolue valmistautunut kehittämään kansallisdemokraattista vallankumousta proletaariseksi.

Kesäkuun puoluekokouksessa ei esiintynyt marxilaista kantaa valtioon nähden. Ei ymmärretty, että porvarillinen demokratia on pian näytellyt osansa loppuun ja että siitä on siirryttävä proletariaatin diktatuuriin. Ei edes tuomittu Tokoin hallitusta. Sitä kyllä päätettiin "valvoa ja painostaa", mutta käytännössä sekin jäi tekemättä. Hallitus sai varsin esteettömästi "rauhottaa" lakkolaisia. Siltä ei edes puristettu alotetta torpparikysymyksestä eikä saatu sitä tehokkaaseen toimeen elintarvekysymyksessä.

Tilanteen kärjistyessä kesällä ja syksyllä kasvoivat joukkojen omaalotteiset liikehtimiset yhä voimakkaammiksi, mutta puolue ei osannut heittää esiin vallankumouksen ohjelmaa. *Me vaadimme* — julistus lokakuussa oli sekin enemmän vaatimus porvaristolle kuin vallanvaltaamisen ohjelma työtätekeville. Nyt olisi tarvittu ohjelma porvarillisdemokraattisen vallankumouksen muuttamista varten proletaariseksi. Uuden eduskunnan kokoontuessa esitti porvaristo vastavallankumouksellisen direktoriohallituksen ehdotuksen. Se vastakkain *Me vaadimme*-julistuksen kanssa oli jo muodollinenkin merkki ratkaisun hetkestä. Vaikka siinä vaatimusohjelmassa paljastetaankin porvarillisen hallituksen luokkaluonne, niin ymmärretään vielä valtio luokkien yläpuolella olevaksi. Ei käsitetä, että proletaarinen vallankumous, proletariaatin diktatuuri on ainoa ulospääsy silloisesta tilanteesta.

Suurlakon lopettamisen yhteydessä esiintyy taas tämä ymmärtämättömyys valtioon nähden. Vallankumouksellisen keskusneuvoston lakon lopettamisjulistuksessa sanotaan mm.: "Siksi on taistelua nyt jatkettava toisissa muodoissa, eduskunnassa ja sen ulkopuolella, eikä yhteenmenoon suurlakon muodossa". Vaikka käytäntö oli jo repi-

nyt kansanvallan haavekuvan ja näyttänyt sen takaa porvarillisen, demokraattisenkin valtion diktatuurikasvot, ei vieläkään nähty sen demokratian ylieläneisyyttä.

Työläisten keskuudessa nähtiin asiat paremmin. Punakaartin vaatimus: "työväkeä ei tyydytä" mikään porvarillinen hallitus, vaan vaatii se valtiovaltaa omiin käsiinsä, sanoi selvästi ja mutkattomasti, miten "taistelua on nyt jatkettava". Siinä esiintyy oikea käsitys valtion luokkaluonteesta, vaikka sitä ei olekaan teoreettisesti perusteltu. Viestit Venäjältä, tiedot bolshevikkien tunnuksista, näiden esimerkki ja kärjistynyt luokkataistelutilanne asettivat kysymyksen vallasta käytännöllisenä välttämättömyytenä. Sos. dem.puolue ei vain päässyt ulos porvarillisen demokratian noitakehästä.

Artikkelissa *Suurlakkomme selvittelyä (Tiedonantolehti* n:o 5, 18/II—1917) sanotaan lakon saavutuksista: "ja valtiollinen kansanvalta täytyy niiden (porvarien) tunnustaa. Tosin vain toistaiseksi, mutta varmaa on, että työväen joukkovoima... on vastaisuudessa oleva se, joka venyttää tuon porvarien "toistaiseksi" — hyvin pitkäksi, ehkä ainaiseksi."

Se demokratia aijottiin siis säilyttää "ainaiseksi". Ei käsitetty, että laajinkin kansanvalta kapitalistien hallitessa tuotantovälineitä, omatessaan riistomahdollisuudet, merkitsee porvarillista herruutta, jolloin sen aseena on juuri valtiokoneisto. "Tosiasiallista, oikeata tasa-arvoa ei voi olla niin kauan kun ei ole poistettu täydellisesti jokaista toisen luokan riistomahdollisuutta toista luokkaa kohtaan." — "Proletariaatti ei voi voittaa murtamatta porvariston vastarintaa, vääntämättä väkivaltaisesti alas vastustajansa." (Lenin, "*Proletvallankumous ja luopio Kautsky*"). Vanha sosialidemokratiamme ei tätä ymmärtänyt syksyllä v. 1917. Se ei nähnyt, että "siellä missä vallitsee 'väkivaltainen' sorto, missä ei ole mitään 'vapautta', siellä ei luonnollisestikaan ole mitään demokratiaa". (Lenin, sama).

Aseellisesta voimasta valtiokoneiston yhtenä painavimpana osana oli väärä käsitys. Mainitussa *Tiedonantolehden* kirjoituksessa sanotaan: "sitä mielettömämpää on ajatella, että työväenluokan taisteluja ja niiden saavutuksia pysyväisesti ylläpidettäisiin ja turvattaisiin aseilla". Niiden avulla voi muka vain "tilapäisesti harjoittaa painostusta ja estää porvaristoa aseellisesta hyökkäyksestä". Puolue siis hyväksyy voimakeinojen käyttämisen taantumusyrityksiä vastaan, mutta ei vallan valtaamiseksi.

Pariisin kommuunin opetuksen pohjalla sanoo Engels: "Ja jos ei Pariisin kommuuni olisi käyttänyt porvaristoa vastaan *aseistetun* kansan auktoriteettia, olisikohan se pysynyt päivää kauemmin pystyssä." Engels siis asettaa ratkaisevaksi tekijäksi vallan säilyttämiselle kansan aseellisen mahdin. Samoin osoitti sen kansalaissotamme v. 1918.

Puoluekokouksessa marrask. 1917 oli esillä kysymys proletariaatin diktatuurista. Oikeisto vastusti väittäen, että sillä ei ole kannatusta puolueen keskuudessa eikä edellytyksiä "taloudellisesti kehittymättömässä maassamme". Vasemmisto ehdotti: "Nykyisen tilanteen vallitessa on käytävä päättävästi vallankumoustielle, hallitus- ja valtiovallan valtaamiseksi työväenluokan käsiin". Keskustalaiset hoippuivat siinä välimailla ja veivät läpi seuraavan päätöksen: "Koska näinä vallankumouksellisina aikoina saattaa esiintyä tilanteita, jolloin työväenluokan lähimpäin perusvaatimusten läpiajaminen voi vaatia *tilapäisesti* joko hallitus- ja valtiovallan ottamista kokonaan sosialidemokratian käsiin taikka sosialidemokraattien osanottoa sellaiseen kokoomushallitukseen, jossa porvarilliset jäsenet ovat vähemmistönä", niin jompi kumpi "olkoon *toistaiseksi* sallittua".

Päätöksessä ei puhuta mitään proletaarisesta kumouksesta eikä proletariaatin diktatuurista. Päinvastoin esitetään "perusvaatimusten läpiajamista" porvariston kanssa kokoomushallituksessa tai "tilapäisesti" puhtaan sos.dem hallituksen kautta. Kumpikin nähtävästi tarkottaa demokraattista hallitusta, vaikka sen väliaikaisen vallanoton saattoi käsittää kumoukselliseksikin, kuten sitten tapahtui tammikuussa. Sana "tilapäisesti" osottaa, ettei ajateltu proletariaatin diktatuuria, kuten sitä osottaa kansanvaltuuskunnan valtiosääntöehdotuskin, johon luvattiin siirtyä vallanotosta. Ei ymmärretty Engelsin sanoja että "todellisuudessa ei valtio ole kuitenkaan muuta kuin koneisto, jolla toinen luokka painaa alas toista luokkaa, *eikä suinkaan demokraattisessa tasavallassa vähemmän kuin monarkistisessa*". (Marxin *Kansalaissota Ranskassa* kirjan esipuheessa).

Suomen sosialidemokratialla oli harhaluulo, että tällainen hyvin demokraattinen valtio ei tulisikaan olemaan kapitalistien sortokoneisto, vaan "kansanvaltio", jossa kapitalistit eivät vähemmistönä voisi määrätä. Kansanvaltuuskunnan kanta oli, että "koko valtiosääntö on perustettava taatusti työväen etujen mukaisen kansanvallan pohjalle". Tästä sanookin tov. Kuusinen: "se (kansan valtuuskunta) tahtoi luoda sillan väliasteen kapitalismista sosialismiin. Mutta sellaiseksi kansanvalta ei voinut kelvata."

Sos.dem. puolueneuvosto päätti myös, että "Suomelle on laadittava kansanvaltainen valtiosääntöehdotus", jollaisen kansanvaltuuskunta laatikin. Sen mukaan olisi äänioikeus annettu riistäjillekin. Eihän sellainen valtiokoneisto voisi valvoa proletariaatin ja maalaiskansan etuja.

Vallankumouksen alkamisjulistuksessa sanoo Työväen toimeenpaneva komitea, että "kaikki vallankumouksellinen valta Suomessa kuuluu nyt järjestyneelle työväelle ja sen vallankumouselimille". Siinä on "unohdettu" kokonaan köyhät ja keskivarakkaat talonpojat, myös torpparit, proletariaatin liittolaiset. Julistuksessa kyllä sanotaan, "pieneläjät maalla ja kaupungeissa älkööt uskoko sellaisia valheita, että työväki heidän omaisuuttaan tahtoisi. Päinvastoin, työväen voitto voi kohottaa heidänkin yhteiskunnallista asemaansa". Siis sellainen ajatus, että me työläiset teemme vallankumouksen, josta teillekin voi olla hyötyä. Mutta ei kutsuta niitä yhteiseen taisteluun. Kansalaissodan aikana annettiin myös tällaisia selityksiä, mutta ei rakennettu työväen ja talonpoikain liittoa proletaarisen diktatuurin pohjalla.

Käytäntö kansalaissodan aikana takoi väkisin marxilaista käsitystä Suomen työväenluokan päähän. Kansanvalta sysättiin käytännöstä syrjään, mutta kun ei kysymystä valtiosta oltu aikanaan selvitetty, niin ei myöskään osattu tietoisesti toteuttaa proletariaatin diktatuuria.

Lenin korostaa usein valtiokysymyksen tärkeyttä. V. 1919 pitämässään luennossa sanoo hän: "tämä on koko politiikan sellainen perustava, sellainen ydinkysymys, että te rauhallisimpinakin aikoina... joka päivä, jokaisessa lehdessä, jokaisen taloudellisen tai poliittisen kysymyksen yhteydessä törmäätte kysymykseen, mikä on valtio, mikä sen olemus ja mikä sen merkitys".

Suomen fasistikomento toiselta puolen ja proletaarinen diktatuuri Neuvostoliitossa toiselta puolen osottavat, kuinka tärkeää on oikein ymmärtää valtion olemus, kuinka porvarillinen valtiokoneisto on murskattava ja kuinka vain proletariaatin diktatuurin valtiokoneisto voi taata työtätekevälle kansalle tien sosialismiin.

---

323 (471). 1917

V. M. SMIRNOV[1])

V. 1917 punainen syksy Suomessa

I

NOUSKAA, nouskaa viivyttelemättä ja ottakaa valta järjestyneen työväen käsiin" näin kirjoitti V. I. Lenin v. 1917 syksyllä Lokakuun kumouksen aattona Suomen proletariaatin johtajille. Omaten erinomaisen poliittisen tarkkanäköisyyden määritteli hän oikein vallankumouksellisen tilanteen Suomessa, ollen sitä mieltä, että on tullut otollinen hetki proletariaatin ratkaisevaa aseellista taistelua varten porvaristoa vastaan. Suomen työläisten onnettomuudeksi silloin ei vielä ollut Suomen bolshevistista puoluetta. Ollen täynnä demokraattisia harhaluuloja ja uskoa parlamenttitaistelun tarkoituksenmukaisuuteen silloiset Suomen työväenluokan johtajat, "keskustalais-sosialidemokraatit" marraskuussa v. 1917 laskivat ohi otollisen hetken aseellista kapinaa varten porvaristoa vastaan.

Suomessa ei ole vielä tapahtunut Lokakuun vallankumousta — ei kirjaimellisessa eikä välillisessä mielessä. Suomen ja Saksan porvariston yhtyneet sotavoimat löivät täydellisesti proletariaatin, joka oli tammikuun lopussa v. 1918 porvariston aloittaman hyökkäyksen johdosta pakotettu ryhtymään aseelliseen taisteluun luokkavihollistaan vastaan. Liian myöhään alkanut työväen vallankumous keväällä v. 1918 kirjaimellisesti hukutettiin kymmenien tuhansien proletaarien vereen. Verisissä orgioissaan Suomen "sivistyneet" valkokaartilaiset veivät voiton jopa v. 1871 Pariisin kommuunin pyöveleistä.

Siis Suomen proletariaatin edessä on vielä punainen Lokakuu — porvariston lopullinen luokkana likvidoiminen. Siitä huolimatta v. 1917 syksyllä saavutti luokkataistelu Suomessa äärimmäisen jännittyneisyytensä. Yleensä koko sille ajalle, joka kului tsarismin kukistumisen hetkestä Venäjällä, s.o. maalisk. v. 1917 tammikuuhun v. 1918, on Suomessa luonteenomaista proletariaatin porvaristoa vastaan käymän taistelun tavattoman nopea kärjistyminen.

"Häikäilemättömästä nylkemisestä katkeroitunut Suomen köyhälistö, — näin sanotaan Suomen kommunistisen puolueen perustavan kokouksen tov. Leninille lähettämässä avoimessa kirjeessä, — oli viime kesän ja syksyn kuluessa joutunut luokkataistelussaan asteelle, josta ei enää ollut muuta kuin yksi askel avoimeen väkivaltaiseen yhteentörmäykseen"[2]).

Lokakuun vallankumouksella oli mitä suurin vaikutus mielialaltaan vallankumoukselliseen Suomen työväenluokkaan.

"Kun sitten Venäjältä kuului työväen vallankumouksen kutsuva merkkisoitto, oli Suomen köyhälistö valmis nousemaan. Mutta sosialidemokraattinen puolueemme, maamme köyhälistön ainoa puolue, ei ollut valmis."

He myöntävät, että ollessaan noudattamatta marraskuussa Leninin "arvokasta neuvoa" he tekivät "historiallisen virheen".

Marraskuussa v. 1917 tosiaankin "syntyi Suomessa vallankumoukselle

---

1) Tov. V. Smirnov, vanha bolshevikki, oli v:een 1918 saakka Helsingin yliopiston lehtori. Hänen kodissaan oli vallankumouksellisten kohtaus- ja etappipaikka. Hänen muistelmiaan vanhemmalta ajalta on kirjassa "Bolshevikkien maanalainen toiminta Suomessa". Kirjoituksessa, jonka alku tässä julkaistaan, kertoo hän v:lta 1917—18 venäläisten tovereiden toiminnasta — Suomen vallankumouksen tärkeä ala, josta on niin vähän kerrottu kirjallisuudessa. Tov. V:n kirjoitus on julkaistu Leningradin puoluehistoriallisen instituutin julkaisussa "Krasnaja letopis". — **Toimitus.**

2) Suom. kommunistien sarjajulkaisu N:o 7. Avoin kirje toveri Leninille, siv.6.

otollinen tilanne". Suomen vanhan sos. dem. puolueen tekemän korjaamattoman virheen johdosta vallankumouksellinen suurlakko marrask. 1917 päättyi "rauhallisesti", eikä muuttunut proletaariseksi vallankumoukseksi. Ja taisteluun porvariston kanssa pyrkiväin suomalaisten työläisten äärimmäisen vallankumouksellisesta mielialasta huolimatta v. 1917 syksy oli asiallisesti murroskausi, valmennuskausi v. 1918 keväällä edessä olevaan työväen vallankumouksen täydelliseen häviöön.

2.

Suomen työväenluokka oli aivan valmistumaton niin helmikuun kuin lokakuunkin vallankumoukseen. Suurimpana syynä tähän, toistamme, oli bolshevistisen puolueen puuttuminen siihen aikaan Suomessa. Tämän takia Suomen työläiset eivät osanneet käyttää hyväkseen Venäjän molempien vallankumouksien opetuksia. Aivan toisin oli asianlaita Suomen porvaristoon nähden. Sen aktiivisin osa oli erinomaisesti valmistunut vastavallankumoukselliseen taisteluun niin Venäjän vallankumousta kuin myöskin Suomen vallankumousta vastaan. Aivan imperialistisen sodan alusta lähtien suomalaiset "aktivistit" olivat muuttuneet Saksan imperialismin agenteiksi ja vakoojiksi. He järjestivät salaa suomalaisen jääkäripataljoonan, joka sai Saksassa täydellisen opetuksen sotataidossa saksalaisten militaristiupseerien ohjauksen alaisena. Suomalaisen jääkäriliikkeen perustehtävänä ei ollut taistelu Venäjää vastaan Saksan puolella, vaan päällikkökunnan valmentaminen tulevaa Suomen armeijaa varten Venäjää vastaan mahdollisesti tehtävän kapinan varalta. Jääkäripataljoona, jonka miesluku oli noin 2.000, antoi 403 upseeria ja 727 alipäällikköä Mannerheimin valkoiselle armeijalle [1]).

[1]) "Suomen Vapaussota v. 1918; IV osa.

Kansalaissodan aikana olivat jääkärit Suomen proletariaatin aktiivisimpia pyöveleitä.

Tämän "mainehikkaan" pataljoonan järjestämiseen ottivat mitä aktiivisimmin osaa myöskin vanhat "aktivistit", entiset porvarilliset vallankumoukselliset, jotka ennen vanhaan — Bobrikovin ja kump. aikana — tekivät bolshevikeille joukon arvaamattomia palveluksia. Maailmansodan alussa he käänsivät kelkkansa Saksan imperialismiin päin. Jos he ensimmäisen Venäjän vallankumouksen aikana kiinnittivät kaikki toiveensa Venäjän vallankumousliikkeeseen, niin nyt he laskivat "vapauttavansa isänmaan" vain Saksan keisarin ja kump. avulla. Jääkärien suomalaisten työläisten pyövelien riveistä ovat lähteneet myöskin nykyisen Lapuan maantierosvoliikkeen sankarit, kuten esim. kenraali Wallenius ja monet muut. Itse Vihtori Kosola, lapualaisten johtaja, oli sodan aikana tulevien jääkärien Saksaan lähettämisestä huolehtineen salaisen etapin päällikkönä Lapualla. Imperialistisen sodan aikana Tukholmassa ja Berlinissä toimivat erinomaisesti järjestetyt suomalaiset keskustoimistot, joiden tehtävänä oli etupäässä yhteyden pito saksalaisten sotilas- ja siviiliviranomaisten kanssa tarkoituksella järjestää Saksan sotilaallinen interventio Suomeen. Nämä toimistot ("Suomen vapausliikkeen ulkomainen valtuuskunta" Tukholmassa, "Suomen kanslia" Berlinissä j.n.e.) olivat myöskin Saksan hyväksi suoritettavan sotilasvakoilun etappikohtia. Suomessa sodan aikana työskenteli salaisia komiteoita, kuten "aktiivi-", "sotilas-" komiteat ja muita senkaltaisia vakoilujärjestöjä. Koko tämä konspiratiivinen koneisto heti helmikuun vallankumouksen jälkeen voimistutti toimintaansa niin Suomessa kuin ulkomaillakin. Entiset suomalaiset upseerit ja poliittiset toimihenkilöt kävivät salaisia neuvotteluja saksalaisten kanssa sotilaallisen intervention ai-

kaan saamiseksi ensialuksi mukamas vain uutta Venäjää vastaan. Myöhemmin he sen sijaan ruinasivat saksalaisilta militaristeilta sotilaallista interventiota ei vain Suomen puhdistamiseksi venäläisistä sotajoukoista, vaan myöskin työläisten ja punakaartin mukamas harjoittaman "anarkian" lopettamiseksi. Kaikenlaisista juonitteluista, vakoilujutuista y.m. suomalaiset lahtarit ja valkoiset historioitsijat puhuvat teoksissaan aivan avoimesti ikäänkuin sankariteoista. Erikoisen kuvaava on tässä suhteessa vanhan aktivistin Herman Gummeruksen kirja *Jääkärit ja aktivistit* (Porvoo 1928. Suomenkielinen painos). Hän kertoo m.m. seikkaperäisesti suomalaisten "aktivistien" pyrkimyksistä imperialistisen sodan aikana vetää työläisiä vastavallankumoukselliseen seikkailuunsa jääkäripataljoonan muodostamiseksi. Muutamat oikeistolaiset suomalaiset sosialidemokraatit innostuivat jääkäriliikkeeseen. Vaikkakin tahtomattaan, joutuivat he objektiivisesti esittämään Saksan imperialismin agenttien osaa. Jääkäripataljoonassa oli todella ryhmä työläisiäkin. Mutta työläisjääkärit kieltäytyivät osallistumasta porvarien aloittamaan proletariaatin teurastukseen. Tämän johdosta heidät suljettiin keskitysleireihin Saksaan. Maailmansodan aikana suomalaiset "aktivistit" yrittivät ruotsalaisten "aktivistien" kautta vetää Ruotsin sotaan Venäjää vastaan. Kansalaissodan aikana taas suomalaiset valkoiset politiikot tekivät kaiken voitavansa saadakseen aikaan Ruotsin sotilaallisen maahanhyökkäyksen. Mutta kummassakin tapauksessa Ruotsi säilytti virallisesti puolueettomuutensa. Siitä huolimatta osallistui kansalaissotaan valkoisten puolella vapaaehtoisina joukko huomattavia ruotsalaisia upseereja ja kokonainen n.s. "ruotsalainen prikaati", jonka miesluku oli yli 500.

Suomalaiset jääkärit muodostivat kansalaissodan aikana Suomen valkoisen armeijan ydinjoukon.

Salaiset yhteydet imperialistisen Saksan kanssa, jääkäripataljoonan muodostaminen, venäläisiin joukkoihin kohdistunut taitavasti järjestetty sotilasvakoilu Saksan hyväksi j.n.e., kas tässä on Suomen porvariston ennakkovalmistelu k a n salaissotaan. Helmikuun vallankumouksen jälkeen suomalaiset "aktivistit" voimistuttivat ja laajensivat huomattavasti työskentelyään. Nyt koko heidän työnsä oli suunnattu vallankumouksellista Venäjää ja Suomen proletariaattia vastaan.

3.

..."Se (punainen kaarti) ilmestyi sen jälkeen, kun herrat olivat alkaneet perustaa omia aseellisia järjestöjään (suojeluskuntia) ja aseistaa niitä ulkomailta Suomeen kuljetetuilla aseilla. Se on ilmeisen välttämätön nyt Suomen työväenluokan suojelemiseksi". [1])

Näin selitti Suomen sos. dem. puolueen puoluetoimikunnan julistus tammik. 15 p:ltä 1918 Suomen työväen punaisen kaartin syntymisen.

Työväen järjestyskaartit, kuten näitä proletaarisia järjestöjä alussa nimitettiin, muodostuivat v. 1917 kesällä porvarillisten suojeluskuntain vastapainoksi. Kuten esitetyistä julistuksen sanoista ilmenee, ei aseellisten joukkojen muodostamisen aloite kuulunut Suomessa proletariaatille, vaan porvaristolle. Samoin myöskin myöhemmin kansalaissodassa Suomen työläiset laskivat käsistään aloitteen. Mutta aloitteella ja hyökkäyksellä on kansalaissodassa vielä suurempi merkitys kuin missään muussa sodassa.

Suomen porvaristo alkoi jo aikaisin järjestää suojeluskuntiaan. Ensimmäisten tällaisten osastojen muodostaminen tapahtui jo v. 1917 keväällä.

Suojeluskuntain virallisena tehtävänä oli, tietystikin, vain "järjestyksen ylläpitäminen", jota mukamas

---

1) Alkuperäisen puuttuessa käännetty venäjästä. Suom.

venäläiset sotilaat ja suomalaiset "huligaanit" rikkoivat. Hyvin pian helmikuun vallankumouksen jälkeen Suomen porvarillinen sanomalehdistö aloitti kamppailun Suomeen sijoitettuja venäläisiä sotajoukkoja vastaan. Sanomalehdet alkoivat julkaista kokonaisia sivuja venäläisten sotilaiden muka harjoittamasta "anarkiasta" ja sen suorittamista "tihutöistä". Tässä pantiin kaikki samaan läjään, alkaen pienimmistä järjestyksen häiritsemisistä kadulla aina suoranaisiin rikoksiin saakka (varkaudet, ryöstöt, murhat). Mutta tämän kamppailun perusmomenttina oli kuitenkin venäläisten sotilaiden ja matroosien "sekaantuminen Suomen sisäisiin asioihin" ja venäläisten vallankumouksellisten elinten suorittamat kotietsinnät aseiden takavarikoimiseksi porvaristolta. Tosiasiassa mainittuja toimenpiteitä suoritettiin, ikävä kyllä, liian heikosti. Mutta Suomen porvaristoa peloitti ja kiukutti kaikkein enimmän venäläisten sotilaiden ja matroosien ja suomalaisten työläisten välinen proletaarinen solidaarisuus. Asetakkiin puetut venäläiset proletaarit alkoivat osoittaa solidaarisuuttaan heti helmikuun vallankumouksen jälkeen eli oikeammin sen jälkeen, kun se oli heijastunut Suomessa "puhtaasti venäläisen sotilaallisen vallankumouksen" muodossa, kuten sitä nimittävät suomalaiset valkoiset historioitsijat. Tämä solidaarisuus lujittui ja voimistui päivä päivältä. Pian tsarismin kukistumisen jälkeen panivat suomalaiset työläiset oma-aloitteisesti toimeen 8-tuntisen työpäivän useissa työlaitoksissa. Niinpä esim. Helsingin metallityöläiset saivat yhtenä päivänä huhtik. 18 p:nä läpiviedyksi 8-tuntisen työpäivän. Tämän suomalaisten työläisten vaatimuksen oli työnantajain liiton vallankumouksellisen laivaston ja armeijan painostuksesta pakko hyväksyä.

"8-tuntinen työpäivä metallityöläisille on pantu käytäntöön. Jo tänään ovat tehtaat aloittaneet työt", — ilmoitti bolshevistinen sanomalehti "Volna" huhtikuun 19 p:n numerossa.

Suomalaisten ja venäläisten työtätekevien joukkojen veljellinen solidaarisuus ilmeni Suomessa v. 1917 keväällä ja kesällä useiden valtavien mielenosoitusten ja kansankokousten muodossa.

Merisotilaamme ja maasotilaamme painostivat mitä voimakkaimmin eduskunnan porvarillisia edustajia heinäk. 14 p:nä, jolloin oli esillä kaksi demokraattista lakia — 8-tunnin työpäivälaki ja kunnallislaki (yleinen äänioikeus). Eduskuntatalo oli mielenosoittajain ympäröimä, viereiset kadut ja suuri Senaatin tori olivat täynnä suomalaisia työläisiä, venäläisiä matrooseja ja sotilaita. Vain tällaisen voimakkaan painostuksen johdosta porvariston vihaamat lait tulivat hyväksytyiksi eduskunnassa suurella ääntenmäärä enemmistöllä, jota vaati valtiopäiväjärjestys. Sosialidemokraateilla oli enemmistö eduskunnassa, mutta oli se liian pieni näiden lakien voimaan saattamiseksi (103 edustajaa 200:sta). Koomilliselta vaikuttivat silloin eräiden porvarillisten edustajain vastalauseet "väkivaltaa" vastaan, jotka edustajat samaan aikaan äänestivät näiden lakiehdotusten puolesta juuri tämän painostuksen johdosta.

Tällaiset proletaarisen solidaarisuuden ilmaukset, kuin myöskin, vaikkakin vaatimattomassa määrässä, v. 1917 kesällä muodostumaan alkaneen Suomen punaisen kaartin aseistaminen, eikä suinkaan venäläisten sotajoukkojen "ilkityöt", olivat tärkeimpänä syynä niihin surkeihin hätähuutoihin ja vaatimuksiin meidän sotajoukkojemme viipymättömästä pois siirtämisestä Suomesta, joita vaatimuksia alettiin yhä useammin esittää suomalaisessa porvarillisessa sanomalehdistössä, ja talvella v. 1917—18 (joulu-tammikuussa) esitettiin virallisesti Svin-

hufvudin hallituksen taholta. Koko tämä porvariston ankara kamppailu vallankumouksellisia sotajoukkoja vastaan ja vaatimus niiden maasta viemiseksi jo ennen kuin neuvostohallitus oli solminut rauhan Saksan kanssa aiheutui Suomen porvariston pyrkimyksestä nujertaa Suomen työväenliike, joka sai päivä päivältä yhä vallankumouksellisemman luonteen.

Suomen sos.-dem. puolueen puoluetoimikunnan kirjelmässä *Venäläisille tovereille* tammik. 24 p:ltä 1918 me luemme:

> "Porvariston taholta maassamme on jo useiden kuukausien aikana jatkunut provokatoorinen agitatsioni ja lokatulva Suomeen majoitettuja venäläisiä vallankumouksellisia sotajoukkoja vastaan".
> "Lokakylvö - vallankumousta vastaan, — sanotaan tässä kirjelmässä, — on **maaperän valmistamista vastavallankumoukselle**" [1]).

Esittämämme sanat osoittavat, että Suomen työväen järjestöt ymmärsivät erinomaisesti venäläisiä sotajoukkoja vastaan suunnatun panettelun ja niiden Suomesta pois viennin vaatimuksen todellisen ajatuksen.

Juuri venäläisiä sotajoukkoja ja Suomen proletariaattia vastaan porvaristo järjesti valkoisia suojeluskuntiaan. Jäsenten värväys niihin tapahtui kesällä ja syksyllä v. 1917 erittäin konspiratiivisesti. Näitä lahtarikaarteja, kuten suomalaiset työläiset niitä alkoivat nimittää jo ensimmäisen vallankumouksen aikana v. 1905—06, järjestettiin aivan "viattomien" urheiluseurojen, palokuntain ja muiden sellaisten yhdistysten varjolla. Suojeluskuntien järjestämistä johtanut keskustoimisto (tai kanslia) järjestettiin toukokuussa v. 1917 "Uuden metsätoimiston" nimellä. Tämä "viaton" toimisto oli salaisessa yhteydessä jääkäripataljoonan kanssa, järjesti aseiden kuljetuksen Saksasta jne. Tämän valkokaartilaisliikkeen suunnitelman laati jo kesän alussa n.s. "aktivistikomitea", joka johti suojeluskuntien järjestämistä. Jäseniä näihin vastavallankumouksellisiin järjestöihin värvättiin suur- ja pikkuporvariston ja m.m. maaseudun kulakkiainesten keskuudesta. Ylioppilailla oli siinä, niinkuin jääkäriliikkeessäkin, johtava osuus. Koko Suomi jaettiin piireihin johtaen jokaista piiriä suojeluskuntain esikunta. Näiden valkokaartilaisjoukkojen sotilaallisina ohjaajina olivat entiset suomalaiset upseerit ja suomalaiset jääkärit, joita oli saapunut salaa Saksasta. V. 1918 lopulla ulottui suojeluskuntaverkko yli koko Suomen. Suomalaisten valkoisten esittämien tietojen mukaan kohosi niiden jäsenmäärä jo ennen marraskuun lakkoa likimain 10,000 mieheen. Tämä luku on epäilemättä todellista pienempi. Kansalaissodan alkuun mennessä, tammikuussa v. 1918, kohosi suojeluskuntalaisten lukumäärä 37,500 mieheen. Vakinaisten suojeluskuntain ohella syntyi "lentäviä joukkoja", "taistelujärjestöjä" y.m. Suojeluskuntalaisten sotilaallista kouluutusta varten pidettiin Pohjanmaalla jääkärien ohjauksella eri aikoina kursseja. Saksalan kartanossa (Uudenmaan läänissä) toimi v. 1917 kesällä ja syksyllä salainen ratsupoliisikoulu, joka myöhemmin siirrettiin Pohjanmaalle[2]).

Marrask. 25 p:nä 1917 Vaasassa pidetyssä suuressa kokouksessa ilmoittivat suojeluskuntalaiset yksimielisesti olevansa valmiit osallistumaan venäläisten sotajoukkojen aseistariisumiseen tai Suomesta karkoittamiseen. Rosvohyökkäyksellä venäläisiä sotajoukkoja vastaan tammikuun loppupäivinä v. 1918 aloitti Mannerheim "vapaussodan".

Saksalaiset sotilasviranomaiset huolehtivat suojeluskuntain aseilla varustamisesta. Valkokaartilaisten historiallisissa teoksissa kerrotaan kah-

---

[1]) Alkuperäisen puuttuessa käännetty venäjänkielestä. Suom.

[2]) Kun punakaarti oli sen marrask. suurlakon aikana hajoittanut. Suom.

desta onnistuneesta yrityksestä kuljettaa Suomeen aseita Saksasta, jotka tapahtuivat jo ennen kansalaissodan alkua.

Olemme hiukan seikkaperäisemmin pysähtyneet suojeluskuntain muodostamiseen, koska ne muodostivat sittemmin valkoisen armeijan perusosan Suomen luokkasodassa ja ovat nykyisen "riippumattoman" Suomen valkoisen vallan päätuki. Nykyään lasketaan olevan yli 100,000 aktiivista suojeluskuntalaista. Tämä on se perustuki, jolla lepää valkoinen "järjestys" "tuhatjärvien maassa".

4.

Suomen työväenliikkeen valtava nousu heti helmikuun vallankumouksen jälkeen peloitti pahanpäiväisesti Suomen porvariston. Imperialistisen sodan aikana vallitsi Suomessa sotatila. Suomen faktillisena sotilasdiktaattorina oli kaikkialla vihattu aito mustasotnialainen kenraalikuvernööri Seyn. Hän hävitti viipymättä viimeiset perustuslaillisten "vapauksien" jätteet Suomessa. Omaten rajattoman vallan kielsi hän jopa työväen rauhalliset mielenosoitukset ja taloudelliset lakot. Tsaarin kätyrien minkäänlaiset vainotoimenpiteet eivät kuitenkaan voineet halpauttaa työväenliikettä. Tästä ovat todisteena m.m. eduskuntavaalien tulokset v. 1916: sos. dem. puolue sai 376,030 ääntä, yleisen äänimäärän ollessa 795,209 ja 103 edustajapaikkaa 200:sta.

Tsarismin kukistumisen jälkeen oli havaittavissa aivan erikoinen työväen järjestöjen kasvu. Niinpä esim. v. 1917 lopulla ammattijärjestöön kuului 160,965 jäsentä, kun v. 1916 oli ollut 40.994, v. 1915 — 30.133 ja v. 1913 — 27.080[1]).

Yksistään v. 1917 kuluessa mainitun järjestön jäsenmäärä melkein nelinkertaistui. Samanlainen jäsenmäärän kasvu tapahtui myöskin Suomen sos.dem. puolueessa. Jo kesäkuussa v. 1917 oli ylimääräisessä puoluekokouksessa edustettuna 125.000 puolueen jäsentä 70.000 asemesta ennen vallankumousta.

Ikävä kyllä, meillä ei ole tässä mahdollisuutta esittää tarkkoja numerotietoja työläisten lukumäärästä, jotka työskentelivät v. 1917—18 Suomen teollisuudessa ja maataloudessa, sillä Suomen viralliset tilastot eivät v:sta 1909 lähtien esitä vastaavia numeroita. Voidaan vain mainita, että Venäjän hallituksen sotatilaukset maailmansodan aikana myötävaikuttivat eräiden teollisuusalojen, kuten esim. metalliteollisuuden, jalkineita ja vaatteita valmistavan käsiteollisuuden j.n.e., kukoistukseen. Samoin sodan aikana Suomessa suoritettiin juoksuhautatöitä, joissa v. 1916 työskenteli n. 100.000 työläistä.

"Työvoiman ahtautuminen teollisuuskeskuksiin ja sotatyöpaikkoihin aiheutti liika-asutusta kaikkine seurauksineen.

Maaseudulla tapahtui jakautuminen, differentioituminen. Suurtalonpojat ja osa keskitalonpojista kehittyivät keinottelijoiksi ja kapitalisteiksi. Osa keskitalonpojista joutui pois tiloiltaan ja sen sekä muun maalaiskansan asema huononi. Lisäksi tuli vielä, että torpparit joutuivat epävarmaan asemaan, niiden vuokra-aika, erikoisen lainsäädännön muutamiksi vuosiksi jatkama, kun kului loppuun ja häädöt uhkasivat"[1]).

Tällaiset olivat edellytykset työväenliikkeen kärjistymiselle jo ennen helmikuun vallankumousta.

"Kaikista näistä muutoksista aiheutui jo sodan aikana suurta tyytymättömyyttä työtätekevän kansan keskuudessa. Tämä tyytymättömyys purkautui huomattavimmin lukuisiin lakkoyrityksiin, jotka sotaterrorin avulla ehkäistiin..."[2])

Tämän takia on ymmärrettävä, että heti poliisi- ja santarmiterrorin

[1]) Suomen tilastollinen vuosikirja v. 1921.

[1]) "Suomen työväen vallankumous", SKP:n KK:n teesit. "Kommunisti" N:o 1, v. 1928.

[2]) Sama lähde.

kukistumisen jälkeen tämä tyytymättömyys sai ilmauksensa työn seisaukseen johtaneiden työriitojen tavattomassa kehityksessä. Virallisten tietojen mukaan oli tällaisten työriitojen lukumäärä v. 1917 — 483, käsittäen 3.623 työnantajaa ja 139.812 työläistä. Menetettiin 9.283 työpäivää. Suomeen nähden ennen kuulumattoman suuret luvut.

Jo 15 pv. toukok. 1917 kirjoitin *Volnassa* (N:o 27), että "viime aikana on Suomi joutunut voimakkaan lakkoliikkeen valtaan. Kaikilla työaloilla työskentelevät työläiset asettavat etupäässä vaatimukseksi 8-tuntisen työpäivän voimaan saattamisen. Tämän vaatimuksen ovat jo monet työläiset saaneet tyydytetyksi."

Edelleen merkitsin erikoisesti *Volnaan* kirjoittamassani artikkelissa maatyöläisten monilukuiset lakot.

V. 1917 kesän ja syksyn kuluessa voimistuu lakkoliike Suomessa vielä suuremmassa määrässä ja saa päivä päivältä yhä vallankumouksellisemman luonteen.

Yleensä koko kaudelle tsarismin kukistumisesta kansalaissodan alkuun tammik. lopulla v. 1918 on luonteenomaista luokkataistelun äärimmäinen ja tavattoman nopea kärkistyminen. Monilukuiset lakot kaupungeissa ja maaseudulla, m.m. palokuntalaisten lakot Helsingissä ja Turussa, miliisilakko (helmikuun vallankumouksen jälkeen asetettiin tsaarin poliisin tilalle kaikkialla työläismiliisi), kirjaltajain lakko koko maassa kesäk. 30 p:stä elok. 7 p:ään, yleislakot Helsingissä, Turussa. Raumalla j.n.e., vallankumouksellinen suurlakko koko Suomessa marraskuussa, työläisten suorittamat kunnallishallintojen saarrot kaupungeissa ja maaseudulla; toiselta puolelta porvariston suojeluskuntain ja toiselta puolelta työväen "järjestyskaartien", myöhemmin punakaartien järjestäminen ja kehittyminen. Porvariston aseistaminen tapahtui nopeassa tempossa, mutta työläisten aseistaminen tapahtui liian heikosti. Päivä päivältä kiristyi elintarvepula, joka saattoi työtätekevät nälkäkuoleman partaalle, täydessä mitassaan rehoitti elintarvekeinottelu, joka aiheutti lakkoja ja työläisten väkivaltaisia esiintymisiä keinottelijoita vastaan. Suomalaisten aktivistien salainen vastavallankumouksellinen työ kansalaissodan valmistelemiseksi voimistui, toiselta puolen käytiin salaisia neuvotteluja imperalistisen Saksan kanssa aseellisen intervention aikaan saamiseksi ja toiselta puolen väliaikaisen hallituksen kanssa eduskunnan hajoittamiseksi. Eduskunnan hajoittaminen tapahtui heinäk. 31 p:nä. Tämä oli Nikolai Viimeisen "vallankumouksellisten" seuraajain taantumuksellisen Suomi-politiikan korkein kohta. Tässä on yleinen, mutta ei läheskään täydellinen kuva kansalaissodan edellä Suomessa vallinneesta poliittisesta ja yhteiskunnallisesta tilanteesta.

Suomen proletariaatin nopea vallankumouksellistumisprosessi, joka sai aktiivista tukea venäläisten sotajoukkojen ja laivaston taholta — kas tässä on se suomalaisten "roskajoukkojen" ja venäläisten sotilaiden harjoittama "anarkia" ja niiden suorittamat "tihutyöt", joista Suomen porvarillinen sanomalehdistö päivästä päivään vaahto suussa kirkui. Tästä "anarkiasta" pääseminen, porvariston vihaaman vallankumouksellisen demokratismin hävittäminen, Suomen muuttaminen "itsenäiseksi" kuningaskunnaksi, kuninkaana Saksan keisarin vasallina oleva saksalainen prinssi, — tällaiset olivat suomalaisten "jalosukuisten isänmaallisten", nykyisten lapualaisten, "suuret" ideaalit. Näiden ideaalien saavuttamiseksi oli valkokaartilaisten mielestä kymmenien tuhansien työläisten tuhoaminen "mitätön pikkujuttu".

5.

Huhtikuun alkupuolelta v. 1917 toimi Helsingissä VSDTP:n bolshe-

vistinen Helsingin komitea ja ilmestyi bolshevistinen sanomalehti *Volna*. Bolshevikkien puoluetyön ja niiden sanomalehden ilmestymisen Helsingissä järjestivät tätä varten Pietarista, tarkemmin Kronstadtista, saapuneet toverit, nimittäin toverit A. Iljin-Shenevskij, B. Shemtshushin, S. Pelehov ja Sintshenko. Shenevskij ja Shemtshushin julkaisivat muutamia *Volnan* numeroita ja matkustivat muutamien päivien kuluttua takaisin Pietariin.

Tov. Shemtshushin jäi toimimaan Helsinkiin ja siellä tämä uhrautuva nuori proletaarisen vallankumouksen taistelija jatkoi vallankumouksellista työtään vielä muiden venäläisten tovereiden evakuoinnin jälkeen, joka tapahtui ennen saksalaisten sotajoukkojen tuloa Helsinkiin huhtikuussa v. 1918. Hänet suomalaiset valkokaartilaiset ampuivat Helsingissä keväällä v. 1918. Samaan aikaan ammuttiin Helsingin neuvoston puheenjohtajan sijainen tov. Maslov.

Volnan ensimmäisenä toimittajana oli tov. A. F. Iljin-Shenevskij ja hänen lähtönsä jälkeen tätä lehteä toimitti jonkin aikaa tov. B. Shemtshushin. Suurimman työn *Volnan* ja myöhemmin osittain myös *Priboi* lehden toimittamisessa suoritti tov. L. N. Stark, nykyään Neuvostoliiton lähettiläs Afganistanissa. Kesäkuussa v. 1917 aloitti erikoisen aktiivisen työnsä Helsingissä tov. V. V. Antonov-Ovsejenko, nykyään Neuvostoliiton lähettiläs Puolassa. Hän myöskin toimitti jonkin aikaa *Volnaa*. Tov. Antonov-Ovsejenko sai pian tavattoman suuren vaikutusvallan venäläisiin merisotilaisiin, joiden keskuudessa hän oli erittäin pidetty.

Muista silloin vakituisesta Helsingissä toimineista tovereista mainitsemme tov. Vladimirin (V. N. Saleshskin), I. T. Smilgan, joka oli syyskuun lopusta sotajoukkojen ja laivaston huhtik. v. 1918 tapahtuneeseen evakuointiin saakka Suomen aluekomitean puheenjohtajana, A. Vastenin, A. Taimen, joka oli työväen vallankumoushallituksessa v. 1918 sisäasiain kansanvaltuutettuna ja myöhemmin Punaisen kaartin ylipäällikkönä, A. Sidorovin, joka oli v. 1917 syyskuun lopusta lähtien *Helsingin neuvoston tiedonantojen* toimittajana.

Usein Helsinkiin Pietarista käsin v. 1917—18 käyneistä tovereista teki suurta puoluetyötä tov. A. M. Kollantay (nykyään Neuvostoliiton lähettiläs Tukholmassa). Ollen mainio puhuja esiintyi hän Helsingissä lukuisissa kansankokouksissa — Senaatin torilla, Suomen kansallisteatterissa, entisessä tsaarin linnassa (Helsingin neuvoston sijaitsemispaikka), työväentalolla, venäläisessä teatterissa, sotalaivoilla jne. Hänen selostuksensa olivat tavallisesti suunnatut menshevikkejä ja es-erriä vastaan, jotka vaativat sodan jatkamista voittoisaan loppuun saakka. On mainittava hänen esiintymisensä Helsingissä kesäk. 1917. Hän esiintyi VSDTP(b):n valtuuttamana Suomen sos.dem. puolueen ylimääräisessä edustajakokouksessa kehoittaen sitä eroamaan II internationalesta ja liittymään Zimmerwald-vasemmistoon. Hän vaikutti silloin melkoisesti siihen, että tämä edustajakokous päätti liittyä Zimmerwaldiin.

Palaten venäläisiin bolshevistisiin puolue-elimiin Suomessa, mainitsemme matrooseista toimittajiksi vedetyt tov. Svetlitshkin, A. Lebedevin ja Deiko-Suvorovin. Ensimmäisen heistä, joka muuten oli miellyttävimpiä persoonia, joita olen elämäni varrella tavannut, suomalaiset lahtarit ampuivat v. 1918. Yleensä bolshevikki-matroosit suorittivat suuren työn näissä sanomalehdissä. Ja sitäpaitsi puoluelehti ilmestyi pääasiassa niillä pennosilla, jotka sen ylläpitämiseen lahjoittivat merisotilaat ja muut vallankumoukselliset lukijamme. Huomattavaa rahallista apua antoivat *Volnalle* myöskin suomalaiset työväen järjestöt.

Bolshevistisen komitean toiminta ja bolshevistisen sanomalehden il-

mestyminen Suomessa edistivät laajojen matroosijoukkojen nopeata vasemmistumista ja bolshevisoitumista Suomessa.

6.

Maaliskuun 17 pv:nä v. 1917 muodostuneessa armeijan, laivaston ja Viaporin sataman edustajain neuvostossa olivat v. 1917 syyskuun toiselle puoliskolle asti enemmistönä "maaliskuulaiset" es-errät ja menshevikit. Tämä maanpuolustuksellinen väki oli vallassa myöskin muissa tällaisissa venäläisten järjestöissä Suomessa. Heidän käsissään oli silloin myöskin *Helsingin neuvoston tiedonantoja.*

Suomessa vallinneista "keväisistä" mielialoista voidaan saada kuva seuraavista riveistä, jotka on otettu Helsingin neuvoston toimeenpanevan komitean ensimmäisestä julistuksesta:

"Kaikki me rakastamme Venäjää, luotamme väliaikaiseen hallitukseen ja tahdomme viedä sodan voittoisaan loppuun. Neuvosto päätti asettaa ensimmäiseksi tehtäväkseen pyrkiä järjestyksen lujittamiseen"[1]).

Dershavinilaisella motiivilla "Kumise voiton jylinä, iloitse urhea Venään mies" voitaisiin luonnehtia Suomen neuvostoissa ja toimeenpanevissa komiteoissa silloin vallinnutta mielialaa.

Venäläisen sotilasvallankumouksen tsaarin upseereja vastaan suorittivat maalisk. 16—17 p:nä Suomessa etupäässä Itämeren laivaston matroosit. Venäläiset merisotilaat olivat epäilemättä kaikkein vallankumouksellisinta ja tietoisinta ainesta Suomeen sijoitettujen sotilasjoukkojen keskuudessa. Muita pikemmin huomasivat merisotilaat Kerenskin ja kump. hallituksen vastavallankumouksellisen olemuksen. Siitä huolimatta olivat merisotilaidenkin keskuudessa v. 1917 keväällä vallalla es-erriksi itseään nimittäneet "vallankumoukselliset" tyhjäntoimittajat.

"Yleensä täällä (s.o. Helsingissä) oli vallalla es-erräläisyys, joka tuntui jopa sotalaivoillakin", totesi tov. F. Iljin (Raskolnikov) kirjoituksessaan "Matka Suomen rannikon ympäri" (kesäkuussa v. 1917). "Vain 'Respublikaa' ja 'Petropavlovskia' pidettiin bolshevismin linnakkeina, ja sitäpaitsi 'Petropavlovskilla' enemmistön mielialan puolelleen saaneen bolshevistisen virtauksen ohella tuntui vielä huomattavana anarkistinen virtaus"[2]).

Linjalaiva *Respublikan* merisotilaat tov. P. E. Dybenko, V. M. Marusjev ja muut suorittivat suuren valmistustyön venäläisen painetun puoluelehden ja yleensäkin puoluetyön järjestämiseksi Helsingissä.

Ylempänä mainitusta es-erräläisestä ylivallasta huolimatta v. 1917 Tsentrobaltin puheenjohtajana toiminut tov. Dybenko aivan oikein huomauttaa, että väliaikainen hallitus

"menetti vaikutuksensa ja valtansa Itämeren laivastoon nähden ei syyskuun lopulla v. 1917, kuten on oletettu, vaan jo huhtikuussa. Laivasto eli omaa elämäänsä, kulki omaa tietänsä hallituksen politiikasta riippumatta, ja jos oli horjuntaa, ei tämä lainkaan kumoa sitä, että vaikutuksensa laivastoon väliaikainen hallitus menetti jo v. 1917 keväällä."[3])

Tov. Dybenkon mainitsema horjunta ilmeni erikoisen selvänä heinäkuun päivinä Kerenskin saavuttaman "voiton" jälkeen. Silloin merisotilaiden enemmistö yhdessä Helsingin neuvoston ja Suomen aluekomitean kanssa teki, tosin lyhyeksi ajaksi, täyskäännöksen oikealle — "vallankumousta pelastavan hallituksen" puoleen. Nämä horjumiset kuitenkin lakkasivat jo kauan ennen Lokakuun vallankumousta.

Keväällä ja kesällä v. 1917 oli horjuntaa yleensä usein havaittavissa Suomessa Helsingin ja muiden kau-

---

1) "Helsingin neuvoston tiedonantoja" N:o 2, maalisk. 11 pv:ltä (v.l.) 1917.

2) "Krasnaja Letopis" N:o 2/13 v. 1925 siv. 222.

3) P. E. Dybenko: "Mjateshniki", Moskova 1923. Siv. 34.

punkien neuvostoissa. Muutamien päivien sisällä saatettiin samasta kysymyksestä hyväksyä aivan päinvastaisia päätöksiä. Toisinaan Helsingin neuvosto vaati väliaikaisen hallituksen poistumista ja ilmoitti olevansa valmis kukistamaan tämän hallituksen, tosin "Pietarin neuvoston ensimmäisen viittauksen mukaan", ja taas muutaman päivän kuluttua tämä sama neuvosto äänten enemmistöllä kannatti "vapauden lainaa" taikka, kuten *Volna* alleviivasi, "asiallisesti antoi luottamuslauseen Gutshkovin ja Miljukovin hallitukselle ja tuki Venäjän imperialistien politiikkaa"[1]).

Puolustuslainen enemmistö osoitti alituista horjuntaa väliaikaiseen hallitukseen nähden. Toisinaan Helsingin neuvosto ja toimeenpaneva komitea hyväksyivät radikaalisia päätöslauselmia, jotka eivät laisinkaan vastanneet niiden johtajien mielialoja. Tällaiset yllätykset johtuivat epäilemättä bolshevistisen fraktion yhtenäisyydestä, joka fraktio käytti taitavasti hyväkseen pikkuporvarillisen puolustuslaiskokoomuksen horjuntaa. Laajat venäläiset sotilasjoukot, erikoisesti matroosit, olivat jo kauan sitten mielialaltaan vallankumouksellisia. Vaikka ne eivät vielä olleet tulleet kiinteään yhteyteen puolueemme kanssa, olivat ne kuitenkin paljon vasemmalla neuvostoissa istuvia puolustuslaisia johtajiaan ja asiallisesti olivat jo bolshevikkien vaikutuksen alaisina. Mutta monet tällaiset edustajat olivat vain mielialaltaan vallankumouksellisia, mutta heillä ei ollut vielä vakaumuksellisia bolshevistisia katsantokantoja. Tämän takia eräissä tapauksissa tämä väki saattoi neuvostoissa äänestää bolshevikkien puolesta, mutta toisissa tapauksissa "narodnikkien" puolesta. V. 1917 keväällä ja kesällä olivat tällaiset ristiriidat aivan jokapäiväinen ilmiö.

(Jatkuu)

[1]) "Volna" N:o 27 toukok. 15 pv. v. 1917.

J. STALIN

Puhe Suomen sosialidemokraattisen puolueen edustajakokouksessa

(Kansallisuusasiain kansankomissaarin tov. J. V. Stalinin puhe Suomen sosialidemokraattisen puolueen edustajakokouksessa marraskuussa 1917)

TOVERIT! Minut on lähetetty tänne tervehtimään teitä Venäjän työväen vallankumouksen nimessä, joka juuria myöten horjuttaa kapitalistisen järjestelmän perusteita.

Olen saapunut luoksenne tervehtiäksenne edustajakokoustanne Venäjän työläis- ja talonpoikaishallituksen, tämän vallankumouksen tulessa syntyneen kansankomissaarien neuvoston nimessä.

Mutta en ole saapunut luoksenne vain tervehtiäkseni teitä.

Tahtoisin ennen kaikkea ilmoittaa teille iloisen viestin Venäjän vallankumouksen voitosta, sen vihollisten hajaannustilan joutumisesta ja siitä, että loppuaan tekevän imperialistisen sodan ilmapiirissä vallankumouksen voiton mahdollisuudet kasvavat päivä päivältä.

Tilanherrain orjavalta on murskattu, sillä maaseudulla on valta siirtynyt talonpoikain käsiin. On murrettu kenraalien valta, sillä armeijassa on valta keskitetty sotilaitten käsiin. Kapitalisteille on pantu suitset suuhun, sillä kiireellisesti järjestetään työläisten kontrolli tehtaisiin, konepajoihin ja pankkeihin nähden. Kaik-

kialla maassa, kaupungeissa ja maaseudulla, selkäpuolella ja rintamalla on tiheässä työläisten, sotilaiden ja talonpoikain komiteoita, jotka ottavat hallitusohjakset omiin käsiinsä. Meitä peloitettiin Kerenskillä ja vastavallankumouksellisilla kenraaleilla. Mutta Kerenski on karkoitettu, kenraalit ovat sotilaiden piirittämät, sillä vieläpä kasakatkin lausuvat julki solidaarisuutensa työläisten ja talonpoikain vaatimuksiin nähden.

Meitä peloiteltiin nälällä, ennustettiin, että neuvostovalta tuhoutuu elintarvesekasorron kynsiin. Mutta meidän tarvitsi vain panna aisoihin keinottelijat, meidän tarvitsi vain kääntyä talonpoikain puoleen, — ja viljaa alkoi virrata kaupunkeihin sadoin tuhansin puudin.

Meitä peloiteltiin valtiokoneiston sekasortoon joutumisella, virkamiesten sabotaashilla y.m. Tiesimme itsekin, ettei uusi sosialistinen hallitus voi yksinkertaisesti ottaa käsiinsä vanhaa porvarillista valtiokoneistoa ja tehdä sitä omakseen. Mutta tarvitsi vain ryhtyä uusimaan vanhaa koneistoa, puhdistamaan sitä yhteiskuntavastaisista aineksista, — ja sabotaashi alkoi murtua.

Meitä peloiteltiin sodan "yllätyksillä", mahdollisilla selkkauksilla imperialististen koplain taholta demokraattista rauhaa koskevan tarjouksemme johdosta. Ja tosiaankin vaara, kuolemanvaara, oli olemassa, mutta se oli Saarenmaan valtauksen jälkeen, jolloin Kerenskin hallitus valmistautui pakenemaan Moskovaan ja luovuttamaan Pietarin, ja Englannin ja Saksan imperialistit hieroivat rauhantekoa Venäjän kustannuksella. Tällaisen rauhan perusteella imperialistit tosiaankin olisivat voineet tehdä tyhjäksi Venäjän ja ehkä kansainvälisenkin vallankumouksen asian. Mutta Lokakuun vallankumous tuli oikeaan aikaan. Se otti rauhan asian omiin käsiinsä, se riisti kansainvälisen imperialismin käsistä kaikkein vaarallisimman aseen ja siten varjeli vallankumouksen kuoleman vaaralta. Vanhoille imperialistisusille ei jää muuta neuvoksi kuin joko alistua kaikissa maissa syttymässä olevan vallankumousliikkeen tahdon alle, hyväksyen rauhan, tai jatkaa taistelua sodan jatkamisen pohjalla. Mutta jatkaa sotaa neljäntenä sotavuotena, jolloin koko maailma on nääntymässä sodan kynsiin, jolloin edessäoleva talvisota synnyttää kaikkien maiden sotilaiden keskuudessa suuttumuksen myrskyn, jolloin likaiset salaiset sopimukset on jo julkaistu, — jatkaa sotaa tällaisissa olosuhteissa, se merkitsee tuomita itsensä epäonnistumaan. Imperialismin vanhat sudet ovat tällä kertaa laskeneet väärin. Ja juuri siksi imperialistien "yllätykset" eivät meitä peloita.

Meitä peloiteltiin lopuksi Venäjän hajaantumisella, sen pirstoutumisella monilukuisiin riippumattomiin valtioihin; tällöin viittailtiin kansankomissaarien neuvoston julistamaan kansojen itsemääräämisoikeuteen, pitäen sitä "tuhoisana virheenä". Mutta minun on lausuttava mitä jyrkimmin, että me emme olisi demokraatteja (sosialismista puhumattakaan!), ellemme tunnustaisi Venäjän kansoille vapaata itsemääräämisoikeutta. Minä ilmoitan, että me pettäisimme sosialismin, jos emme ryhtyisi kaikkiin toimenpiteisiin veljellisen luottamuksen palauttamiseksi Suomen ja Venäjän työläisten välille. Mutta jokainenhan tietää, että ilman Suomen kansan vapaan itsemääräämisoikeuden päättävää tunnustamista tällaisen luottamuksen palauttaminen ei ole ajateltavissa. Ja tässä on tärkeätä ei vain tämän oikeuden suullinen, vaikkakin virallinen, tunnustaminen. Tärkeätä on se, että kansankomissaarien neuvosto tulee käytännöllisesti varmentamaan tämän suullisen tunnustamisen, että se tullaan horjumatta panemaan täytäntöön. Sillä sanojen aika on mennyt. Sillä on tullut aika, jolloin vanha tunnuslause: "Kaikkien maiden proletaarit, yhtykää!" on pantava täytäntöön. Täysi vapaus

elämänsä järjestämiseen Suomen kansalle, samoin kuin kaikille muillekin Venäjän kansoille! Suomen kansan vapaaehtoinen liitto Venäjän kansan kanssa. Ei mitään holhousta, ei mitään valvontaa ylhäältä päin Suomen kansaan nähden. Tällaiset ovat kansankomissaarien neuvoston politiikan periaatteet. Vain tällaisen politiikan avulla voidaan luoda Venäjän kansojen keskinäinen luottamus.

Vain tällaisen luottamuksen pohjalla voidaan saada aikaan Venäjän kansojen proletaarisen luja liittyminen yhdeksi armeijaksi. Vain tällaisen yhteenliittymisen kautta voidaan lujittaa Lokakuun vallankumouksen saavutukset, viedä eteenpäin kansainvälisen sosialistisen vallankumouksen asiaa. Kas tämän takia me hymähdämme joka kerta, kun meille puhutaan Venäjän kiertämättömästä hajaantumisesta kansojen itsemääräämisoikeuden aatteen toteuttamisen johdosta.

Tällaiset ovat ne vaikeudet, joilla meitä viholliset peloittelivat ja edelleen peloittelevat, mutta jotka me voitamme sitä mukaa kuin vallankumous kasvaa.

Toverit! Meille on tullut tietoja, että teidän maassanne on samanlainen valtakriisi kuin oli Venäjälläkin Lokakuun vallankumouksen aattona. Meille on tullut tietoja, että teitä myöskin peloitellaan nälällä, sabotaashilla j.n.e. Sallikaa Venäjän vallankumousliikkeen käytännössä saadun kokemuksen perusteella lausua teille, että nämä vaarat, vaikka ne olisivatkin reaaliset, eivät suinkaan ole voittamattomat. Ne, nämä vaarat, voidaan voittaa, jos toimitaan päättävästi ja horjumatta. Sodan ja rappion, lännessä syttymässä olevan vallankumousliikkeen ja Venäjän työläisvallankumouksen kasvavien voittojen ilmapiirissä — ei ole sellaisia vaaroja ja vaikeuksia jotka voisivat kestää teidän rynnäkkönne. Tällaisessa ilmapiirissä voi kestää ja voittaa vain yksi valta, sosialistinen valta! Tällaisessa ilmapiirissä kelpaa vain yksi taktiikka, Dantonin taktiikka: rohkeutta, rohkeutta ja vielä kerran rohkeutta!

Ja jos te tarvitsette meidän apuamme, me annamme sitä teille, veljellisesti ojentaen teille käden.

Tästä voitte olla varmat.

(Armeijan, laivaston ja työläisten Helsingin neuvostojen tiedonantojen N:o 202 marrask. 28 p. 1917)

PUNIKKI

323,2(471)„1918"

Sodankäynnistä Suomen luokkasodassa v. 1918

TARKASTELLESSAMME v. 1918 luokkasodan käyntiä emme voi hypätä yli niiden historiallisten tapahtumain, jotka muodostivat ehdot luokkien väliselle aseelliselle yhteenotolle ja jotka ehdot pakoittivat Suomen sosdem puolueen johdonkin mukaan, huolimatta sen pyrkimyksestä välttää aseellinen yhteenotto.

LAHTARIEN SOTAVALMISTELUT

Suomen porvariston keskuudessa esiintyy harrastuksia saada Suomi vapaaksi tsarismin vallanalaisuudesta, mikä heijasti sen luokkapyrkimystä saada yksinoikeus Suomen proletariaatin ja talonpoikaiston riistoon. Tämä pyrkimys saa vauhtia erikoisesti vuosisadan vaihteessa perustuslakiristiriidan kautta. Siinä esiintyy ensin n.s. propagandan aika, jolloin Suomen kysymystä tehtiin tunnetuksi ulkomailla lentokirjasten y.m. propagandavälineiden avulla. Imperialistimaiden (Saksan, Ranskan, Englannin y.m.) porvariston keskuudessa jo onkin mielenkiintoa Suomeen pääoman sijoitus- ja mark-

kinapaikkojen sekä raaka-ainelähteiden hankkimistarkoituksessa. Ulkolainen pääoma tunkeutuu aika voimakkaasti Suomeen.

Venäjän porvaristo pyrkii tietysti myös käyttämään hyväkseen tilaisuutta. Lenin osoittaa, että tämän vuosisadan alkupuolella Venäjän itsevaltiuden natsionalistista politiikkaa lujitti "venäläisen porvaristomme luokkatietoisuuden ja vastavallankumouksellisuuden kasvu... Shovinismi vahvistui siinä yhdenmukaisesti kansainvälisen pääoman kilpailun kasvun ja kärjistymisen kanssa. Shovinismi ilmeni hyvityksenä Japanin sodan tappiosta... Shovinismi löysi tukea tosivenäläisen teollisuuden harjoittajan ja kauppiaan ruokahalusta, joka oli iloinen Suomen "valtauksesta" (Stolypinin Suomi-politiikka), kun ei onnistunut leikata piirakan palasta Balkanilta."

Näin tulee Suomi yhä enemmän erääksi kansainvälisen politiikan kohtioksi taloudellisena riistoalueena ja strategisena pisteenä Itämeren hallitsemispyrinnöissä. Suomen kapitalistiryhmien suhtautumisessa Suomen vapautuskysymykseen tapahtuu vastaavia muutoksia. Vuosisadan vaihteessa muodostuu n.s. aktiivisen vastarinnan puolue, joka Suomen itsenäisyyden saavuttamistarkoituksessa alkaa etsiä yhteyksiä ulkovaltojen kanssa (esim. Japanin kanssa v. 1904 sodan aikana). Samassa tarkoituksessa ryhtyivät aktivistit avustamaan Venäjän vallankumouksellisia (sekä eserriä että myöskin sosialidemokraatteja) aseiden ja kirjallisuuden salakuljetuksessa, maanalaisten työntekijäin ja poliittisten pakolaisten suojelemisessa. Samaan aikaan muodostivat aseellisia ryhmiä ja suorittivat terroristisia tekoja.

Osa porvarillisia ei tällöin vielä uskonut Suomen vapautumiseen realisena mahdollisuutena eikä asettanut riskin alaiseksi niitä taloudellisia ja poliittisia etuisuuksia, mitä se sai yhteydessä tsaristisen Venäjän kanssa. Osa näistä oli suoran myöntyväisyyden kannalla (suomettarelaiset matelijat), osa taas muodosti n.s. passiivisen vastarinnan ryhmän, joiden toiminta esiintyi tsarismille esitettyinä anomuksina ja laillisuusvetoomuksina sekä ulkomailla suoritettuna propagandatyönä, sekä myös kansan mobilisoimisena tukemaan tätä. Tässä porvariston vastarinnassa esiintyy jo alusta alkaen suurta horjuvaisuutta, joka muuttuu suoranaiseksi antautumiseksi ja renginpalvelukseksi tsarismille (Venäjän vallankumouksellisten vangitsemiset Suomessa, Suomen työväenliikkeen vaino y.m.).

Suomen työväki näki tsarismissa ei vain Suomen sortajan, mutta erikoisesti Suomen työväen verivihollisen, joka auttoi suomalaista porvaristoa riistämään ja rosvoamaan maansa työtätekeviä. Suomen sosdem puolueen toiminta (lehdistö, esiintymiset eduskunassa, mielenosoitukset y.m. propaganda ja agitatio) palveli joukkojen mobilisointia tsarismia vastaan ja paljasti Suomen porvariston horjumisia ja antautumisia tsarismin edessä. Tämän toiminnan vuoksi saivat useat työväenlehdet sakko- y.m. tuomioita "majestetti-rikoksista". Kuitenkaan työväen rintama ei ollut yhtenäinen, vaan osa työväkeä kulki perustuslaillisten, osa aktivistienkin mukana. V. 1905 tienoissa erikoisesti voimistui aktivistien työskentely työväen keskuudessa ja saivatkin he sieltä apulaisia aseiden hankintaan ja salaisiin aseellisiin järjestöihinsä y.m. Näihin liittyi osa sosdem puolueen jäsenistöäkin, jota ei tyydyttänyt pelkkä rauhallinen tsarisminvastainen työskentely, ja jotka täten pyrkivät aseistamaan myöskin työväkeä.

Suomen sosdem puolueen suuri heikkous tsarisminvastaisessa taistelussa oli siinä, ettei se etsinyt varmoja ja luonnollisia liittolaisia Venäjän vallankumouksellisista, vaikka siitä kyllä puhetta pidettiin. Lenin

oli Suomea koskevissa kirjoituksissan (m.m. Stolypinin valtiokaappauksesta v. 1910) osoittanut Suomen ja Venäjän proletariaatin yhteisen tsarisminvastaisen taistelun välttämättömyyden. Kuitenkin on väärin tov. Timon *Puna-avun* numerossa lausuma väite, että santarmiston toiminta Suomen sosdem puoluetta vastaan oli lievää senvuoksi, ettei puolueen tsarisminvastainen toiminta ollut vallankumouksellista. Kyllä siinä oli vallankumouksellistakin, vaikkakin heikkoa ja puolinaista. Tsarismi jätti Suomen porvariston ja virkamiesten tehtäväksi pitää kurissa Suomen työväkeä.

Maailmansodan aikana kiintyi saksalaisten huomio yhä enemmän Suomeen, josta he aikoivat hankkia tukikohdan Venäjää vastaan. Tässä tarkoituksessa sen värvärit hankkivat Suomesta pari tuhatta ylioppilasta, talonpoikaa ja työläistä Saksaan jääkäreiksi. Osa porvaristoa auliisti avusti tätä jääkäriliikettä. Kun sitten alkoivat aseelliset taistelut, onnistui porvariston osittain sosdem puolueen kykenemättömyyden vuoksi vetää suurin osa näistä sotilaskouluutuksen saaneista voimista luokka-armeijansa upseeriksi. Vaikka niiden alkuperäisenä innostajana olikin ollut Suomen itsenäisyyspyrkimys, tuli niistä nyt taantumuksen pyövelirenkejä. Maanalainen toiminta oli myös kasvattanut lahtareille huomattavan joukon organisatoorisesti kykeneviä kaadereita, joiden merkitystä luokkasodassa ei ole vähäiseksi arvioitava.

Ei ole myöskään unohdettava, että porvaristolla oli käytettävissään kotimainen virkamiehistö ja että sillä oli varoja. Näiden avulla lahtarit hankkivat ulkolaista apua laajassa mitassa, suorittivat vakoilua ja sodankäynnin ennakkovalmisteluja. Tämä teki myös lahtareille mahdolliseksi aseiden, elintarpeiden ja rautatiekaluston keskittämisen Pohjanmaalle, jonka he olivat valinneet tukikohdakseen siellä olevan varakkaan talonpoikaiston tarjoaman yhteiskunnallisen tuen vuoksi. Pohjanmaalla muodostamainsa suojeluskuntain avulla lahtarit riisuivat aseista venäläisiä sotilaita ja vangitsivt työväen johtajia jo ennen varsinaisten rintamataisteluiden alkua. Näin lahtarit puhdistivat selkäpuolensa ja turvasivat voimiensa keskityksen ja aseistamisensa häiriytymättömyyden.

Kaiken edelläesitetyn tuloksena olikin lahtareilla huomattavat aseelliset voimat luokkasodan alkaessa ja puolellaan monet muut sodankäynnille myönteiset tekijät. Lahtareiden omien tietojen mukaan oli heidän käytettävinään 1.800 kouluutuksen saanutta upseeria (jääkäreitä ja vanhan armeijan upseereita), 155.000 kivääriä, n. 84 milj. patroonaa, 290 konekivääriä, 44 tykkiä, 505.000 käsipommia, 15 lentokonetta, sodan alussa 10.000 ja sodan lopussa yli 70.000 sotilasta(lahtarit suorittivat jo helmikuussa pakkomobilisoinnin).

Vieras apu, jonka käyttämisestä lahtarit ovat punaisia syyttäneet, näytteli lahtareiden puolella huomattavaa osaa. Sensijaan se punaisten puolella oli vähäisempi, johtuen omista laiminlyönneistä. Lahtarit saivat apua aseiden, miesten, upseereiden, punaisen ristin y.m. muodossa Saksasta, Ruotsista, Norjasta, Tanskasta ja venäläisiltä lahtariupseereilta.

PUNAISTEN SOTAVALMISTELUT

Suomen sosdem puolueen toiminta sen perustamisesta kansalaissotaan asti ei ollut valmistumista aseelliseen yhteenottoon. Työväkeä kasvatettiin vain rauhallisen toiminnan näköaloja silmälläpitäen. Aseellinen taistelu ja proletariaatin diktatuuri olivat puolueen näköpiirin ulkopuolella. Vaikka työväki jo v. 1905 oli joutua aseellisiin yhteenottoihin porvariston kanssa — ja jonkin verran joutuikin — niin puolueen johdon enemmistö suhtautui punakaartien aseistamis- ja organisoimiskysymyk-

seen kylmäkiskoisesti, koettaen tyynnyttää luokkasisua ja Venäjän vallankumouksen työläisissä nostattamaa alkuvoimaista vallankumouksellisuutta, joka näyttäytyi punakaartien muodossa. Nekin vasemmistolaiset johtaja-ainekset, jotka v. 1905 jälkeen koettivat säilyttää punakaartit salaisina järjestöinä, vei rauhallisen toiminnan ja kansanvallan virta mukanaan erikoisesti niiden parlamenttaaristen mahdollisuuksien viehättämänä, mitä tsarismin rajoittama porvarillinen kansanvalta lupasi eduskunnan kautta.

Erikoisen turmiolliseksi muodostuivat nämä kansanvallan harhat v. 1916 eduskuntavaaleissa saavutetun sosdem enemmistön vuoksi siinä vallankumouksellisessa tilanteessa, joka muodostui Suomessa Venäjän helmikuun vallankumouksen jälkeen. Tämä tilanne synnytti laajoissa työläis- ja maalaisköyhälistön joukoissa vallankumouksellisen mielialan, joka pohjautui niihin yhteiskunnallisiin ristiriitoihin, jotka nyt Suomessa kärkevinä työntyivät esille (elintarvepula, torpparikysymys y.m.). Työväki liittyi "järjestyskaarteihin" ja miliisiin siinä toivossa, että sosdem puolue nyt luokkataistelun vapaasti kärjistyessä ryhtyy proletariaatin aseistamiseen ja muihin valmisteluihin. Mutta puolue vitkasteli ja laski ohitse kumouksellisen nousun huippukohdan v. 1917 marraskuussa, jolloin työtätekevät olivat taisteluhenkisiä ja porvaristo vielä suhteellisen kyvytön taisteluun.

"Mutta puolueemme (Suomen sdp) ... ei ollut valmis. Puolueemme oli porvarillisen luokkavallan alla halpaantunut, mukautunut samalle rauhallisen luokkataistelun kannalle, jolla esim. Saksan sosdem puolue on anna ollut: porvarillisen valtion puitteissa pysyttelevän, eduskunnallisen ja ammatillisen työväenliikkeen puolueeksi, jonka ohjelmassa sosialismi oli pelkkänä koristeena ja jonka toiminta oli pikemmin proletaarisen vallankumouksen välttämistä kuin pyrkimistä ja valmistautumista tähän työväenluokan suurimpaan historialliseen tehtävään. Sen mukaisesti mekin marraskuussa, puolueemme johdon kautta — ensin kahden vaiheilla epäröityämme — ohjasimme maamme köyhälistön vallankumouspyrkimykset pelkäksi suurlakkomielenosoitukseksi ja sillä tavalla saimme aikaan, että väkivaltainen yhteentörmäys työväen ja porvariston välillä tuli silloin vältetyksi. Emme luottaneet vallankumoukseen, emmekä tahtoneet panna vaaralle alttiiksi järjestöjämme eikä kansanvaltaisia saavutuksiamme, vaan tahdoimme niin kauan kuin mahdollista oli, parlamenttaarisin keinoin turvata ja kartuttaa näitä saavutuksia." (SKP:n perustavan kokouksen avoin kirje Leninille).

Jo tällöin näkyi selvästi, ettei kauemmin tule kysymykseenkään "kansanvalta", vaan diktatuuri, joko proletariaatin tai porvariston. Porvaristo valmistautui aseelliseen yhteenottoon kuumeisesti perustaen poliisikoulujen, palokuntien, urheiluseurojen y.m.s. muodossa suojeluskuntia. "Tämän vaaran edessä ryhdyttiin myös meidän puolueemme johdon taholta varustautumaan työväenluokan itsepuolustusta varten. Se ei kuitenkaan tapahtunut niin suurella tarmolla, innolla ja vakavuudella kuin olisi varustauduttu sellaiseen kamppailuun, johon mieli paloi..." Mutta puolueen pyrkimyksenä ei vieläkään ollut proletariaatin diktatuuri, olipahan vain kansanvallan puolustuspyrkimys. Olosuhteiden pakosta puolue joutui ohjaamaan proletariaatin diktatuurin toteuttamista kansalaissodan puhjettua.

Porvariston hyökkäykseen tammikuun lopussa sosdem puolue vastasi vallankumouksella, mutta vallankumouksen sekä sisäiset että ulkoiset edellytykset olivat nyt huonommat kuin marraskuussa. Kun ei uskottu vallankumoukseen eikä ymmärretty Suomen vallankumouksen luonnetta ja tehtäviä, ei vallankumoukselle kyetty antamaan hyökkäyksen luonnetta. Niinpä taisteluun lähtökin tapahtui kovin järjestymättömästi, ja koko ensimmäisen viikon aikana ei osattu energisesti käyttää hyväksi työväen hyökkäysvoimaa.

> "Että sitten vallankumouksen aikana kuitenkin muutamassa viikossa saatiin kuntoon noin 75.000 mieheen nouseva punainen armeija... tämä oli varmasti enemmän todistuksena maamme työväen yleisen järjestäytymiskyvyn kehittyneisyydestä kuin meidän vallankumoshallituksemme sotilas-organisatoorisesta ihmetyöstä." (sama).

Tämä sosdem puolueen rauhallinen, aseellista toimintaa välttävä periaate olikin syynä siihen teknilliseen samoin kuin poliittiseen ja organisatooriseenkin valmistautumattomuuteen, millä punakaartit joutuivat taisteluihin. Punakaartilta puuttui miltei kokonaan sotilaallisen kouluutuksen saanut päällikkökunta. Puolueen johto ei osannut käyttää hyväkseen jääkäriliikettä, vaikka osa puolueen edustajista olikin ollut melkoisen läheisessä yhteydessä jääkäriliikkeeseen ja vaikka suuri joukko — puolueeseen kuulumattomiakin — jääkäreitä oli v. 1917 ollut puolueelle myötätuntoinen, pitäen sitä arvossa todellisena Suomen itsenäisyyden puolustajana. Olipa osa niistä kääntynyt sosdem puolueen puoleen tiedusteluilla tulevista tehtävistä ja ohjeista. Puolue olisi oikealla politiikalla voinut saada osan jääkäreistä mukaansa ja täten olisi päällikkökysymys, eräs kaikkein kipeimpiä kysymyksiä, tullut osittain ratkaistuksi. Taistelujen alettua kyllä koetettiin järjestää erilaisia päällikkökursseja, mutta nyt ei siihen tietenkään voitu kiinnittää riittävää huomiota eikä ollut riittävästi kykeneviä kurssien ohjaajiakaan.

Punakaartin miesvahvuus luokkasodan ensipäivinä oli vielä vähäinen, mutta kohosi taistelujen loppuun mennessä 75.000. Aseita oli vain vähän ja ne jaettiin pääasiallisesti Etelä-Suomeen. Pohjois-Suomen suuret teollisuuskeskukset (Varkaus, Kuopio, Oulu y.m.) saivat vain rippeitä. Tämä oli suuri virhe, jota ei voitu enää korjata silloin, kun alettiin voimaperäisemmin aseita hankkia, varsinaisten rintamalinjojen jo muodostuttua. Svetshnikov ilmoittaa, että punakaartilla oli sodan loppuun mennessä 50.000 kivääriä, 200 konekivääriä, 50 tykkiä ja muutamia lentokoneita.

Suomen työväen kansallinen rajottuneisuus, jota oli edistänyt sosdem puolueen eristäytyminen venäläisistä vallankumouksellisista koko sosdem puolueen olemassaolo-ajan, vaikeutti niiden venäläisten sotilaiden ja upseerien, jotka vapaaehtoisina tulivat punakaartin riveihin, käyttämistä riittävässä määrässä hyväksi. Niinpä taistelujen aikana kävi, että jotkut rintamaesikunnat kieltäytyivät vastaanottamasta yleisesikunnan lähettämiä venäläisiä neuvonantajia joko vedoten kielivaikeuksiin tai antamatta minkäänlaisia selityksiä. Kuitenkin venäläisten toverien avutta (aseitta ja neuvoitta) olisi Suomen työväen vallankumouksellinen nousu jäänyt huomattavasti heikommaksi.

Taistelujen näkökannalta oli punakaartille eduksi, että se sai keskitetyksi voimansa Suomen suurimpiin teollisuuskeskuksiin. Mutta tämä ei ollut riittävä, vaan olisi tullut heti ensi päivistä alkaa voimakas hyökkäys pohjoiseen päin ja siten ottaa alote käsiinsä.

TAISTELUJEN VAIHEET

Luokkasota alkoi varsinaisesti tammik. 27 p:nä 1918, jolloin työväen toimeenpaneva komitea julisti ottaneensa vallan ja kehoitti työväenjärjestöjä paikkakunnillaan ottamaan vallan käsiinsä. Tätä kehoitusta toteutettaessa kehkeytyi punakaartien ja lahtarien välillä yhteenottoja joukkomitassa (yksityisiä aseellisia yhteenottoja oli punakaartien ja lahtareiden välillä ollut jo tammikuun puolivälistä lähtien, mutta nyt se vasta muuttui yleiseksi). Punaiset ottivat vallan käsiinsä Etelä-Suomessa ja lahtarit taas pohjoisessa. Nyt olisi punaisten tullut keskittää kaikki voimansa ja tarmonsa sekä viivyttelemättä hyökätä pohjoista kohti ja valloittaa siellä tärkeimmät strategi-

set kohdat ja rautatielinjat (Haapamäki—Pieksämäki—Elisenvaara), sillä lahtarit olivat jo valmiit peräänTymään pitkin koko linjaa. Mutta hyökkäyksen sijasta jäätiin asemiin niille paikoille, missä lahtareiden kanssa sattuivat ensimmäiset vakavammat yhteenotot. Suomen vallankumouksen johto ei ymmärtänyt Marxin klassillista lausetta, että kapinan alussa on hyökättävä ja joka päivä, vieläpä joka tuntikin, hankittava menestyksiä, vaikkapa pieniäkin. Tällä tavalla demoralisoidaan vihollisen rivejä, häiritään vihollisen järjestymistä ja hankitaan laajempi fyysillinen ja materiaalinen perusta, aikana, jolloin omien joukkojen innostus ja uhrautuvaisuus on suurin ja vihollisen riveissä suurin horjunta.

Lahtarien sisäinen ja rintamatilanne oli luokkasodan alkuaikoina seuraavanlainen: 1. He eivät omanneet joustavaa liikunta-sotataitoa, tämä aiheutti heille epämieluisan rintamatilanteen sodan alussa. 2. Armeijan osittainen epäluotettavaisuus ja alussa ilmennyt kurittomuus vaikeutti alkutoimenpiteitä. 3. Ristiriita ylipäällikön ja hallituksen yhtäältä ja ylipäällikön ja jääkäreiden välillä toisaalta pakoitti lahtarit sanomaan: "...jos ei tapahdu korjausta kenraali Mannerheimin toimenpiteissä, saattaa se johtaa ilmikapinan syttymiseen". 4. Asemasotaan jouduttaessa sodankäynti muodostui lahtareille edulliseksi senkin vuoksi, että heillä oli siihen tottumusta (upseerien kokemukset maailmansodassa, mobilisoidun armeijan kurissapito y.m.).

Punaisen kaartin esikunnan päiväkäsky 27/I—18 sisälsi m.m. ohjeet: 1. *vallan valtaamiseksi* a) määrää korkeimman sotilasjohdon, b) toimenpiteet vihollisen vaarattomaksi tekemiseksi (tätä ei suoritettu tarpeeksi tarmokkaasti), c) aseellisten voimien liikekannalle panosta j.n.e. 2) *Vallan ottamiseksi* korkeimpien hallituskukkuloiden valtaaminen (puutui posti- ja lennätinlaitos). 3. *Toimenpiteet vallan käsissä pitämiseksi* a) porvarillisen sanomalehdistön lakkauttaminen, b) aseellisten voimien luettelointi ja varustaminen y.m. yleisluontoisia ohjeita.

Tämän päiväkäskyn suuri heikkous on siinä, ettei se korosta alotekyvyn merkitystä aseellisen taistelun ensi hetkinä. Puuttuu myöskin kehoitus ratkaisevaan, säälimättömään vihollisen tuhoamiseen. Sikşipä tämä päiväkäsky ei kohottanutkaan riittävästi joukkojen taisteluhenkeä. Se heikkous on ymmärrettävissä, vaikkakaan ei puolustettavissa, kun ottaa huomioon, että punakaartin johdon muodostivat suureksi osaksi työläiset ja kansliatoimitsijat eikä sotilashenkilöt. Johdon heikkous ei siis ole niinkään esikunnassa olleiden tovereiden yksilöllinen syy, vaan koko puolueen syy.

PUUTTEELLISUUKSISTA JA VIRHEISTÄ

Punakaartille luonteenomaisena piirteenä oli suuri kansanvaltaisuus. Päälliköt valittiin punakaartilaisten kokouksissa. Olikin luonnollista, että punakaartilaiset valitsivat keskuudestaan enimmän luottamusta ansaitsevia tovereitaan päälliköiksi, kun ei ollut sotilasvalmennuksen saaneita henkilöitä, joita punakaartin ylin johto olisi voinut lähettää paikkakunnille. Mutta tällaisella valinnalla ei aina onnistuttu valitsemaan kyvykkäimpiä henkilöitä päälliköiksi, vaan sattui kykenemättömiä, jopa kelvottomiakin. Se, ettei näitä heikkoja aineksia poistettu johdosta heti, kun heidän kyvyttömyytensä paljastui, ja tilalle valittu tai nimitetty uusia, taisteluissa kunnostautuneita taistelijoita, oli taistelujen kannalta katsoen suuri puute ja virhe. Tämän kansanvaltaisuuden varjopuolet ilmenivät m.m. siinä, että esikuntien, vieläpä punakaartin yliesikunnankin antamien määräysten ja operatiivisten suunnitelmien täyttämisestä tai täyttämättä jättämisestä punakaartilaiset keskustelivat ja päättivät kokouksissaan. Tämän vuoksi liikkeet,

jotka olisi pitänyt suorittaa nopeasti, tulivat suoritetuiksi paljon myöhästyneinä ja vasta sitten, kun punakaartilaiset itse olivat tapahtumien kulussa tulleet vakuutetuiksi määräyksen merkityksestä (esim. Porin rintamalla). Myöskin rintamaesikuntien ja punakaartin ylijohdon väliset kiistat siitä, kummallako on suurempi määräysvalta (Mäntyharjun rintamalla lahtelaisten ja punakaartin johdon välillä) ovat tuon kansanvaltaisuuden ja mahdollisesti nurkkakuntalaisuuden ikäviä ilmiöitä, jotka vaikuttivat kielteisesti taistelujen kulkuun (menetettiin aikaa ja keskinäistä luottamusta).

Aseellisen järjestön orgaaninen rakenne oli puutteellinen. Komppaniat olivat tavallisesti ainoita joukkoyksiköitä pataljoonien ja rykmenttien ollessa harvinaisuuksia. Kun puuttuivat normaaliset väliasteikot komppanioiden ja yleisesikunnan välillä, ei tullut kysymykseenkään joustava ja täsmällinen rintamatilanteen raportteeraus ylös, vastaavien suunnitelmien laatiminen sekä käskyjen ja ohjeiden antaminen alemmille. Tästä punakaartin rakenteellisesta heikkoudesta ja kykenevän päällikkökunnan puutteesta alemmissa yksiköissä johtui, että yliesikunnan suunnitelmia ja määräyksiä, jotka olivat sotilasspesialistien laatimia, ei ymmärretty komppanioissa. Näin nämä ylhäältä tulevat koko taistelun kulkua suuntaavat suunnitelmat ja käskyt jäivät täyttämättä — niitä ei kyetty sovelluttamaan paikallisiin ehtoihin.

Sissisota, joka on eräs tärkeimpiä luokkasodan muotoja, tyrehtyi liian pieneksi, ottaen huomioon ne mahdollisuudet, joita tilanne tarjosi. Sissijoukkojen toiminta vihollisen selkäpuolella olisi ollut yhtenä aseena vihollisen joukkojen demoralisoimiseksi ja aineellisten vahinkojen aiheuttamiseksi vihollisel1e. Asemasodan yksipuolisuuteen se olisi tuonut eloa ja päästänyt oikeuksiinsa vallankumouksellisen oma-alotteisuuden.

Eräs vakavimpia virheitä rintamatoiminnassa oli se, että Tampereen itäpuolelle annettiin muodostua vaarallinen mutka. Sen suojaaminen vaati miehiä 5—6 kertaa enemmän kuin siinä tapauksessa, jos rintama olisi kulkenut suoraan Vilppulasta Mäntyharjulle. Kun tätä sivustaa ei kyetty riittävän hyvin vartioimaan, niin pääsivät lahtarit täältä kautta lyömään Lempäälään ja Tampereelle sivuiskuja. Vakava virhe tapahtui saksalaisten maihin nousun yhteydessä suoritetussa rintamalinjan siirrossa. Tällöin olisi rintamalinja täytynyt viipymättä siirtää Kymijoen linjalle, mutta se jätettiin Helsinki—Hyvinkään rautatien länsipuolelle. Tämä linja ei taannut luonnollisia asemasodan edellytyksiä ja ei niin ollen voinut kestää saksalaisten ja lahtarien hyökkäyksiä.

Se, ettei saksalaiskauhun ja tappioiden aiheuttamaa paniikkia kyetty voittamaan, johtui vallankumouksellisen sotilaskurin puutteesta ja heikosta poliittisesta työstä taistelujen aikana punakaartilaisten keskuudessa (ei voitettu edes lahtarien provokatoorisia huhuja, joita joukkoihin levisi).

SAAVUTUKSET

Vakavista puutteistaan ja heikkouksistaan huolimatta vallankumous ilmaisi Suomen proletariaatin ja työtätekevän talonpoikaiston mukana olleen osan vakavan pyrkimyksen kapitalismin vallan kukistamiseksi ja oman valtansa luomiseksi. Se taisteluinto, lujuus ja uhrautuvaisuus, jota punakaartilaiset osottivat taistelujen aikana kouliintuneita ja hyvin aseistettuja lahtarivoimia vastaan, on yksi v. 1918 luokkasodan mainehikkaimpia muistoja. Se muisto innostaa vaikeimmissakin oloissa työskentelemään uutta proletariaatin aseellista nousua varten. Ne sankaruusnäytteet ilmenivät selvimmin Tampereen, Helsingin, Viipurin ja Lahden taisteluissa. Tampereen puolustusta sotilasspesialistitkin arvostelevat suurenmoiseksi ei vain pu-

naisten erikoisen suuren rohkeuden ja lujuuden vuoksi, mutta myöskin puolustussysteemin hyvän järjestyksen vuoksi. Katutaistelut muodostuivat näissä kaupungeissa sellaisiksi, että lahtareiden oli jokainen katu taisteluilla ostettava. Näissä taisteluissa suurta esimerkillisyyttä osoittivat nuorison ja naisten joukot, joita punakaartin johto ei alkuaikoina tahtonut laskea rintamalle arvellen näiden fyysillisen heikkouden olevan esteenä, mutta jotka taistelujen kiihdyttyä ja vaatiessa enemmän taistelijoita saivat tilaisuuden näyttää uskollisuuttaan ja uhrautuvaisuuttaan vallankumoukselle.

V. 1918 kunniakkaat taistelutraditiot elävät Suomen proletariaatin ja työtätekevän talonpoikaiston mielessä. Valkoisen paratiisin 15-vuotinen olemassaolo ja erikoisesti nykyään vallitseva syvä talouspula on antanut työtätekeville havainnollisen opetuksen kapitalistisen järjestelmän tarjoamista "ihanuuksista" ja tämän järjestelmän kukistamisen välttämättömyydestä. Tällä pohjalla tulee lujittumaan se proletaarien ja työtätekevien talonpoikien aseellinen taisteluliitto, joka kesti ensimmäisen tulikokeensa v. 1918. Riippuu suuresti SKP:sta kuinka se kykenee tämän liiton organisoimaan ja antamaan sille vallankumouksellisen johdon. Tässä työtätekevien organisoimisessa on kohotettava v. 1918 taistelukokemukset ja opetukset siitä alennuksesta, mihin ne on painanut sosdem puolueen sosialifasistinen johto ja kommunistiluopiot. SKP:n tulee osoittaa, että tämä taistelu tappiosta ja virheistään huolimatta oli suuri proletariaatin ja työtätekevän talonpoikaiston vallankumouksellisen voiman ja tarmon näyte, joka käytännössä toteuttaen proletariaatin diktatuuria varmisti Marxin ja Leninin vallankumouksellisten oppien oikeuden. On hyvä muistuttaa v. 1918 vallankumouksen häpäisijöille, sosdem johtajille, jotka sanovat olevansa marxilaisia, Marxin arvokasta, mutta vähän korostettua lausetta, jonka hän sanoi Pariisin kommuunin tappion edellä: "Porvarilliset versaillelaiset lurjukset asettivat pariisilaisten eteen vaihtoehdon: joko ottaa haaste taisteluun tai antautua taistelematta. Työväenluokan demoralisoiminen viimemainitussa tapauksessa olisi ollut paljon *suurempi onnettomuus* kuin minkä hyvänsä johtajain määrän tuhoutuminen".

Suomen työtätekevät joukot ovat kerran osoittaneet, että he kykenevät ryntäämään kapitalismin linnakkeita vastaan ase kädessä. Suomen proletariaatti on vielä näyttävä, että se kykenee murskaamaan Suomen valkoisen vallan ja luomaan tilalle proletariaatin diktatuurin murtumattoman muurin SNTL:n esimerkin mukaan. Tulevien aseellisten taisteluiden johdossa on v. 1918 taistelukokemusten perijä, SKP. Näissä taisteluissa Suomen proletariaatin puolella ovat koko maailman työtätekevien miljoonaiset rivit Kominternin johdolla.

Suomen luokkasodan historian aineistoa

SUOMEN vallankumousliikkeen tutkijakunnalta olemme saaneet erinäisiä asiakirjoja ja taistelukuvauksia y.m. aineistoa, joka valaisee Suomen työväen vallanottoa ja vallankäyttöä. Osa aineistosta on ennen julkaisematonta, osa otettu Amerikassa ilmestyneestä kirjasta "Suomen luokkasota, historiaa ja muistelmia".

VALKOISTEN ALOTE

Tammik 11 p. 1918 toimitti vastavallankumouksellisten hallituksen päämies, P. E. Svinhufvud, Ruotsin lähettilään kautta salakirjotuksella perilletoimitettavaksi seuraavan sähkösanoman:

"Aleksis Gripenberg, Kapteeninkatu 5, Tukholma.

Pyydän, että te heti valtuutatte Thessleff'in, hallituksen päätöksen mukaan, toimittamaan aseiden ostoja ja varustuksia. Kehottakaa häntä tekemään sopimuksen Saksan palveluksessa olevain vapaan ja puolueettoman Suomen kansalaisten kotiinkutsumisesta sekä toimittamaan näiden henkilöiden viipymättömän matkallelähdön suoraan laivalla Suomeen, jolloin on otettava mukaan sitä ennen ostetut aseet ja varustukset".

Selitys. Gripenberg oli Svinhufvudin hallituksen edustaja Tukholmassa Suomalaisilla Saksan palveluksessa tarkotetaan jääkäreitä.

Tammik. 23 p. sähköttää Svinhufvud samaa tietä Gripenbergille:

"Jouduttaa Ruotsissa ostettujen aseiden Vaasaan lähettämistä."

PUNAISTEN MOBILISOIMISKÄSKY

"Määräys Työväen järjestyskaartin yleisesikunnalle n:o 1.

Työväenkaartit tulee panna liikekannalle tammik. 26 p:nä klo 12 yöllä ja on se loppuun suoritettava kolmen päivän kuluessa.

Erikoisessa, teille annettavassa luettelossa mainittavat henkilöt vangitaan, ja kuljetetaan teidän määräämään paikkaan, jossa teidän on vastattava vangittujen turvallisuudesta sekä kunnollisesta kohtelusta.

Kaartien omaa, niin hyvin sotilaallista kuin muuta Kaartin tarvetta varten, on teidän oikeus määrätä takavarikoitavaksi erinäisiä varastoja, josta teidän on annettava tarkka ilmoitus toimeenpanevalle komitealle, mainiten siinä takavarikoitujen tavaroiden laatu ja paljous.

Määräyksen saatuamme vallataan nimitettyjen komisarioiden läsnäollessa senaatti, yliopisto, läänien hallitukset, ylihallitukset ja pankit. Yleisesikunta on oikeutettu oman harkintansa mukaan ottamaan haltuunsa sen sotilaallisille tarkoituksille välttämättömät rakennukset ja paikat sekä kulkulaitokset ja puhelin.

Väkijuomavarastot tuhotaan tavattaessa. Ryöstöt ovat asevoimin viipymättä tukahutettava.

Ulkovaltojen alamaiset ja niiden edustajat turvataan henkeen ja omaisuuteen nähden kaikelta väkivallalta.

Toimeenpaneva komitea antaa tarkemmat ohjeet ja määräykset toiminnan aloittamisesta.

Helsingissä tammik. 26 p. 1918, klo 5,40 i.p.

Toimeenpanevan komitean puolesta:"

alla sinetti:

Punaisen kaartin

ESIKUNTA

Helsinki.

MÄÄRÄYKSIÄ VALLANKUMOUSTILANTEEN JOHDOSTA.

"Työväen vallankumoustaistelussa tarpeettoman veren vuodatuksen välttämiseksi julistetaan koko Suomen tasavalta vallankumoukselliseen taistelutilaan. Tämän tilan aikana on kielletty kaikilta niiltä, jotka eivät kuulu työväen vallankumouksellisiin kaarteihin, aseiden kanto ja säilytys. Henkilöiden, joilla on aseita, ampumatarpeita ja räjähdysaineita hallussaan, on 24 tunnin kuluessa, lukien tämän julistuksen julkipanemisesta paikkakunnalla, luovutettava ne vallankumouksellisten kaartien määräämille henkilöille, taikka saatava näiden henkilöiden lupatodistus aseiden pitämiseen.

Henkilöitä, joilla tämän jälkeen ilman lupatodistusta tavataan aseita, tullaan kohtelemaan kuin asekädessä esiintyvää vihollista.

Kaikki vallankumouksen vastainen toi-

minta, kaikkinainen ilkivalta, ryöstöt, elin- ja tarveaineiden tuhoaminen tullaan rankaisemaan vallankumouslakien kaikella ankaruudella.

Työväen vallankumoukselliset joukot ovat oikeutetut puolustus- ja taistelutoiminnan niin vaatiessa velvottamaan kaikkia kansalaisia antamaan työ- ja muonitusapua.

Kaikista rikkomuksista näitä määräyksiä vastaan langettavat tuomionsa vallankumoukselliset tuomioistuimet.

Tämä määräys astuu voimaan heti kun se on julkisuuteen saatettu.

Helsinki 27 p. tammik. 1918.
Työväen Toimeenpaneva
Komitea".

Ulkovaltojen kansalaisille.

"Suomessa on työtätekevän kansan ollut pakko nousta kumoamaan taantumuksellinen hallitus, joka alkoi verisen kansalaissodan. Tätä vallankumoustaistelua käytäessä kehotetaan ulkovaltojen kansalaisia, voidakseen nauttia kansainvälisen oikeuden heille antamaa turvaa, pysymään ehdottomasti erossa kaikista vihamielisyyksistä, sekä, mikäli mahdollista, merkitsemään asuntonsa kansojen lipulla sekä oviin pannuilla tiedonannoilla. Heidän on myös kuten kaikkien muidenkin rauhallisten kansalaisten kartettava sellaisia alueita, joilla taistelua käydään.

Työväen Toimeenpaneva
Komitea".

VALLANKUMOUSHALLITUKSEN ASETUKSIA (DEKREETTEJÄ)

Vallankumoushallitus

"Olemme tänään (28 p. tammik. 1918) päättäneet ehdottaa Suomen työväelle, että kun kansan vihan ansainnut senaatti on kukistunut, asetetaan maan vallankumoushallitukseksi Suomen kansanvaltuuskunta sekä Työväen Pääneuvosto sen toimintaa valvomaan ja yhdessä sen kanssa maan hallitusasioita hoitamaan, kunnes Suomen työtätekevä kansa toisin päättää.

Vallankumoushallituksen tulee olla sosialidemokraattinen. Sen jäsenten lopullinen määrääminen tulisi jättää Työväen Pääneuvoston päätösvaltaan. Kunnes Pääneuvosto kokoontuu, kehoitamme työväkeä hyväksymään Suomen Kansanvaltuuskunnan".

Alla nimet: K. Manner, O. V. Kuusinen, Y. Sirola, E. Haapalainen, A. Taimi, L. Letonmäki, J. Kohonen, J. Lumivuokko, K. Linqvist y.m. Myöhemmin liittyi halitukseen E. Gylling, Hanna Karhinen, J. O. Arjanne.

Huhtik. 4 p. siirtyi hallitus Viipuriin, josta se 25 p. evakuoitiin Pietariin.

Työväen pääneuvostoon valitsi sos. dem. puolueneuvosto 10 jäsentä, ammattijärjestön toimikunta, liittotoimikuntain kanssa, 10, punaiset kaartit 10, Helsingin työväenjärjestöjen eduskunta 5. Myöhemmin lisättiin vielä 5.

Sisähallinnon järjestämisestä (helmik. 14 p.)

1. "Sisähallinnon ylin johto kuuluu Kansanvaltuuskunnalle ja sen Sisäasiain osastolle.

2. Niitä tehtäviä suorittamaan, jotka tähän saakka ovat kuuluneet kuvernöörin eli maaherran virastolle, on valittava lääninvaltuuskunta, johon kuuluu viisi jäsentä. Kunnallisjärjestö siinä kaupungissa, jossa lääninhallitus sijaitsee, valitsee siihen kaksi jäsentä; toiset kaksi valitsee piiritoimikunta tahi, jos näitä on useampia, ne yhdessä; piiritoimikuntain toimittamat vaalit ovat alistettavat piirineuvostojen vahvistettavaksi. Lääninvaltuuskunnan puheenjohtajana toimii Kansanvaltuuskunnan määräämä läänin esimies.

Lääninvaltuuskunta ottaa ja erottaa lääninkanslian, läänin konttorin ja lääninmaanmittauskonttorin toimihenkilöt.

Sisäasian osasto tai lääninvaltuuskunta voivat erityisillä säännöksillä jättää päätösvallan vähemmän tärkeissä asioissa läänin esimiehelle yksin".

3—5 Kruunuvuotien ja nimismiesten tehtäviä täyttämään asetetaan järjestyksenvalvoja, jonka valitsee kunnallisjärjestö. Maalaiskuntiin asetetaan järjestysmiehiä, kaupunkeihin poliisimestarin tilalle järjestystoimikunta.

7. "Tämän lain perusteella älköön ketään asetettako toimeensa yhtä vuotta pitemmäksi ajaksi".

Laki vallankumousoikeuksista (helmik. 1 p.)

1. "Käsittelemään asioita, jotka sisältävät

rikoksen vallankumousliikettä ja kansan perustamaa uutta järjestystä vastaan taikka muun rikoksen, asetetaan, siksi kunnes oikeuslaitos kansanvaltaisesti uudistetaan, erityinen tuomioistuin: Vallankumousoikeus".

2. Vallankumousoikeus asetetaan kunnittain, järjestyneen työväen kokouksessa tai sen edustuslaitoksen kautta.

3. "Vallankumousoikeuteen kuuluu puheenjohtaja, sekä vähintäin 4 jäsentä, joiksi valitaan rehellisiksi ja oikeamielisiksi tunnettuja työväenluottamusta nauttivia henkilöitä."

6. "Vallankumousoikeus perustaa tuomionsa luotettaviksi katsomiinsa todistuksiin ja tosiasioihin, ottaa huomioon rikoksen tehneen luonnonlaadun sekä ne olot, jossa rikos on tapahtunut, ja muut asiaan vaikuttavat seikat, myöskin sen, missä määrin rikos loukkaa työtätekevän kansan etuja sekä vallankumouksen menestystä."

7. Rangaistuksia: varoitus, rahasakko, virastaeroittaminen, omaisuuden, vapauden tai oikeuksien menettäminen. "Kuolemanrangaistusta tai kidutusta älköön rangaistuksena käytettäkö."

10. Vallankumouksellisen ylioikeuden, johon kuuluu puheenjohtaja ja kymmenen jäsentä, nimittää Työväen pääneuvosto.

Maalisk. 13 p. päätetään, että vallankumousoikeuksien toimialaan kuuluvat myös siviiliasiat sekä myös maistraatin tai järjestysoikeuden hoitamat asiat, joita varten ylioikeuden yhteyteen perustetaan siviliasiain osasto.

Virkamiesten sabotaashista säädetään helmik. 21 p. että "valtion ja kuntien sekä muiden julkisten laitosten palveluksessa olleet virkamiehet, virkailijat ja muut toimihenkilöt, jotka vallankumouksen jälkeen ovat tahallaan jättäneet toimensa, katsotaan viroistaan ja toimistaan eroitetuiksi". Samoin niiden yksityisten liikkeiden palvelushenkilöt, jotka ovat jääneet toimeensa tulematta, kun ne laitokset on otettu työväen hallintoon. Laitoksen toimiin voidaan ottaa ja niistä erottaa toimihenkilöt sen mukaan kuin tarpeelliseksi katsotaan, siis ilman virallisia muodollisuuksia.

Punaisesta kaartista, helmik. 2 p. 1918.

"Koska julmat kansanvihollisel eri seuduilla maata jatkuvasti kapinoivat vallankumouksen kautta perustettua kansanvaltaa vastaan, ja kansa sen vuoksi tarvitsee nyt ja tulee hyvän aikaa tarvitsemaan voimakasta puolustajaa, on Suomen Kansanvaltuuskunta tänään päättänyt, että työväen Punainen Kaarti on säilytettävä jatkuvasti kansan vallan ja vallankumouksen saavutusten vartiostona ja tästä päivästä lähtien valtion varoilla turvattava kaartin miesten ja heidän perheenjäsentensä toimeentulo."

Helmik. 16 p. säätää pääneuvosto, että kaartin jäsen saa rahapalkkaa 450 mk. kuukaudessa (15 mk. päivässä), sekä ruokaa ruokaloista ja elintarpeita. Vaimon elatukseksi saa kaartilainen 100 mk. kuussa ja 25 mk. jokaista hoidossaan olevaa työkyvytöntä ja 16 v. nuorempaa lasta kohden. Vaatetusta saa sisäänostohinnoilla.

Rautatiehallinnosta (helm. 16 p.)

Entisen rautatiehallituksen tehtäviä suorittamaan asetetaan 7-henkinen rautatieneuvosto, jonka puheenjohtajan määrää kansanvaltuuskunta, ja johon rautateiden henkilökunta valitsee 6 jäsentä: koneosasto 2, rataosasto 1, konepajat 1 ja liikenneosasto 2. Lisäksi asetetaan suuri rautatieneuvosto, johon kuuluu 18 jäsentä: 3 rautatieneuvoston valitsemaa ja 5 henkilökunnan valitsemaa: toimisto-osasto 1, liikenneosasto 1, koneosasto 1, konepajat 1, rataosasto 1; ammattijärjestö asettaa 5 ja työväen pääneuvosto 5. Neuvosto käsittelee palkka- ja kuljetustariffi-, ohje- ja aikataulu-kysymyksiä. Osastotirehtöörien tilalle asetetaan ylivalvojat. Rangaistusohjesääntö kumotaan ja rautatieneuvosto säätää kurinpidosta.

Vuokraajatalonpoikain vapauttaminen tammik. 31 p.

1. "Kaikki torpparit, lampuodit ja mäkitupalaiset, jotka asuvat sellaisia alueita, kuin tarkoitetaan asetuksessa maalisk. 12 p. 1909 annetun... asetuksen soveltamisesta... tahi jotka ovat niihin verrattavassa asemassa, julistetaan tästä lähtien maanomistajista riippumattomiksi, ja saakoot he tähän asti asumiaan alueita kaikkine niihin kuuluvine etuineen ilman vuokramaksua esteettömästi viljellä ja hallita.

2. Tästä laista johtuvan lopullisen vapau-

tuksen toimeenpanosta, sekä siitä, missä määrin pienten tilojen omistajilla on tällöin oikeus saada valtion varoista korvausta menettämistään eduista, päätetään erikseen.

3. Tämä laki koskee myöskin kaikkia virkatalojen tarppia ja mäkitupa-alueita."

Keskiaikaisen pakollissäännön kumoaminen (helmik. 1 p.)

"Täten kumotaan tammik. 30 p. 1865 annettu Palkkaussääntö isännille ja palkollisille, sekä asetukset 27 p. tammik. 1879 ja 28 p. jouluk. 1888, joilla on tehty muutoksia Palkkaussäännön eri pykäliin. Henkilö, joka Palkkaussäännön ajalla on pestautunut toisen palvelukseen, on oikeutettu 14 päivän irtisanomisaikaa noudattaen purkamaan palkkausvälipuheensa."

Vastavallankumouksellisten sanomalehtien lakkauttaminen (helmik. 2 p.)

"Vallankumoustilanteen johdosta määrätään täten kaikki vastavallankumoukselliset sanomalehdet toistaiseksi lakkautettaviksi ja voidaan niiden kirjapainot tarpeen vaatiessa takavarikoida". Työnantaja on velvollinen korvaamaan työntekijäin menetyksen; milloin työntekijä ei saa tätä korvausta, voidaan valtion puolesta myöntää työttömyysavustusta. "Määräyksen täytäntöönpanoa ja noudattamista valvoo työväki järjestöjensä kautta".

Helmik. 6 p. julistetaan tsaarillinen painoasetus v. 1867 y.m. asetukset lakkautetuiksi ja "Painoasiain ylihallituksessa ja sen alaisissa viroissa olevat henkilöt eroitetaan ja julistetaan menettäneeksi kaikki virkaa seuranneet palkka- ja eläke-edut." Nämä virat lakkautetaan.

Raha-asioista (tammik. 31 p. 1918).

"Velvollisuutensa laiminlyöneiden pankkien tehtäviä ryhtyköön Kansanvaltuuskunnan Raha-asiain Osasto hoitamaan siinä laajuudessa, kuin katsoo pulaan joutuneen kansan avustamiseksi olevan välttämätöntä ja mahdollista."

Suomen pankin valtuutetut määräävät talletuksien suorittamisen rajat. Talletuksia maksettaessa suoritetaan niistä vero.

Suomen pankki otettiin vallankumoushallituksen haltuun. Helmik. 8 p. säädetään, että Suomen pankki voi suorittaa yksityispankkien tileiltä tallettajille maksueriä ja maksaa niistä veroa. "Pankit eivät saa avustaa vastavallankumouksellista liikettä, ja alistukoot yksityispankit tässä suhteessa valtion valvonnan alaisiksi, jos tahtovat liikettään jatkaa."

Huom. Mikään yksityispankki ei ryhtynyt vallankumouksellisen kontrollinalaisena toimimaan ja suoritettiin niiden talletuksista liikkeille rahaeriä, töiden käynnissäpitoa varten, sekä yksityisille harkinnan mukaan. Säästöpankeille annettiin oikeus antaa varoja liiketoimintaan.

Suurten tulojen verottamisesta annettiin erikoisia määräyksiä.

Helmik. 21 p. säädetään, että Suomen kansalaisten tai laitosten kiinteää tai irtainta omaisuutta taikka arvopapereita ei saa ilman lupaa siirtää, luovuttaa tai pantata ulkomaalaisille tai ulkomailla oleville Suomen kansalaisille. Raha- ja arvopapereita ei saa viedä ulkomaille. Ulkomaille matkustaja saa kuitenkin määrätyn rahaerän.

Asunnoista, joissa on enemmän kuin kaksi huonetta ja keittiö, on suoritettava asuntoveroa, 5 % ja siitä kohoten, niin että 6 huonetta ja sitä suuremmasta asunnosta maksetaan 20 %.

Maalisk. 21 p. säädetään kiinteimmistön omistajan suoritettavaksi 10 % vuokratuloista.

Kirkollismaksujen lakkauttamisesta (helmik. 12 p.)

"Papiston ja kirkonpalvelijain palkkaukseen tai muihin kirkollisiin tarkoituksiin menevien verojen ja maksujen suorittamista älköön vaadittako älköönkä kirkollisista toimituksista maksua kannettako keneltäkään, joka ei vapaaehtoisesti niitä maksa, ulosottoviranomaiset älköön ryhtykö edellämainittujen verojen tai maksujen ulosmittaukseen; jo alulle pannut ulosmittaukset keskeytettäköön.

Valtio ei ole velvollinen suorittamaan määrärahoja pappien valmistukseen, palkkaukseen, tuomiokapitulien menoihin eikä muihin kirkollisiin tarkoituksiin. Niinkauan kuin papiston velvollisuutena on väestön luettelon pito, sopikoot asianomaiset kunnat korvauksen suorittamisesta siitä.

LUOKKASODAN ALKUVAIHEET.

Tammik. 19 p. vasten yöllä oli Viipurissa Pietisen huonekalutehtaalla kahakka. N. 30 työväen järjestyskaartin miestä oli tehdasta tarkastamassa ja muutamia venäläisiä sotilaita osui myös paikalle. Tehtaaseen oli kätkeytynyt lahtareita aseineen.... Punaiset löysivät huomattavan määrän aseita ja ampumatarpeita. Tämä todisti, että sotaa ei voitu välttää.

Tammik. 22 p. huhuja "Karjalan liikehtimisestä". Klo 8 aikaan nähtiin aseman edustalla jotakin erikoista. Herrasmiehiä sarkapuvuissa. Saapuvat Papulasta nelimiehisissä riveissä. Yli 600 miestä. Huudot ja komennukset kajahtelivat .Tuossa tuokiossa oli asema piiritetty ja patrulleja järjestettiin miehittämään tärkeimpiä paikkoja.

Työväestön taholla oltiin toimettomia. Selitettiin vain, että sotilasneuvoston komendantti on antanut määräyksen aseistariisumisesta, jos kadulla tavataan. Järjestyskaartille oli annettu määräys kokoontua ent. sotilaskasarmeihin ja olla siellä valmiina. Joukkoja kerääntyikin, mutta jäivät toimettomiksi. Sillä välin lahtarit lähettivät "ultimaatumin" sotilasneuvoston päällikölle, vaatien haltuunsa linnoituksen ja kaupungin sekä venäläisten poistumista rajalle.

Sotilasneuvosto ei suostunut tähän, vaan antoi klo 11 i. lahtareille ultimaatumin poistua. Vahvikkeeksi ammuttiin joitakin tyhjiä laukauksia Viipurin linnasta. Lahtareille tuli kiire neuvotteluihin. Ne pidettiin linnassa klo 2 aikaan yöllä. Läsnä järjestyskaartin johtoasemassa olevia.

Sillä välin oli järjestyskaartilaisia lähtenyt kasarmeista ja päässyt taisteluyhteyteen lahtarien kanssa. Oteltu kiivaasti aseman edustalla ja Aleksanterinkadulla. Lahtarit marssivat Sellgrenin huvilaan Venäjäsaareen.

Sotilasneuvoston päällikkö (menshevikki) oli myös tyytyväinen. Mutta työväki ei ollut. Se alkoi varustautua. Mutta siinä ei osotettu kyllin suurta pontevuutta. Jos olisi lahtariarmeijan alkujoukko murskattu Itä-Suomessa, olisi se paljon vaikuttanut tilanteeseen koko maassa.

Lähdettyään Viipurista järjestelivät lahtarit joukkojaan Viipurin ympäristöllä. Oli yhteenotto Säiniöllä ja Kämärällä. Punaisia kaatui 8, lahtareita 9. Kummatkin tuotiin Viipuriin. Punaisten hautajaissaattue käsitti tuhansia. Lahtarit ampuivat salakavalasti saattojoukkoa.

("Suomen luokkasota").

PROLETARIAATIN DIKTATUURI KÄYTÄNNÖSSÄ.

"Heinola oli vapautettu valkoisten piirityksestä, mutta rintama oli edelleen kaupungin sivulla. Kaupungissa oli kaikki sekamelskan vallassa. Erikoisosastot laittoivat kaupunkia kuntoon. Sieltä täältä löytyi joku lahtari, joka oli päässyt pujahtamaan kaupunkiin piirityksen aikana... Heinolassa astui järjestys voimaan kaikessa ankaruudessaan. Vallankumousjulistukset asetettiin kaikkialla luettavaksi. Vallankumousoikeus antoi tuomioita niin valkoisille kuin omille rikollisille. Perustettiin paikallinen esikunta toimittamaan käytännöllisiä asioita. Alkoi liikkua rosvoja, jotka halusivat kaupoista takavarikoida tavaroita omiin nimiinsä. Koska vallankumousjulistuksissa sanottiin, että takavarikoinnin tekee ainoastaan Kansanvaltuuskunnan valtuuksilla toimivat henkilöt, niin toimitettiin omilla valtuuksillaan toimineet vallankumousoikeuden eteen.

Pari tapausta sattui, jolloin asainomaiset joutuivat hengellään sovittamaan tekonsa. Komppanioihin asetettiin henkilöt valvomaan toverikurin noudattamista." (s. 142.)

TAISTELUSSA OPITAAN.

Sysmän retkestä helmik. kerrotaan: "Sotilaallista järjestystä meillä sentään vähän oli. Oli esikunta ja päällystöäkin, vaikkakaan se ei ollut tietoinen muusta kuin että valkoiset piti voittaa... Toisen päivän iltapäivällä tuli luoksemme eräs vaimo, joka ilmoitti lahtarien hyökkäysaikeesta. Päällikkömme luuli häntä valkoisten asiamieheksi ja kohteli häntä röyhkeästi. Ei ryhdytty minkäänlaisiin varovaisuustoimenpiteisiin, lämmitettiin sauna ja mentiin joukolla kylpemään. Saunan ollessa täynnä miehiä alkoi yhtäkkiä kuulua huutoja ja laukauksia. Etujoukkomme oli peräántynyt joen yli ja saunassa olijat jäivät lahtarien tulen alle. Vaatteet kainalossa lähtivät kylpijät käpälämäkeen helmikuun pakkasessa, kuulien vinkuessa. Kaikki pääsivät pakenemaan ja senjälkeen alkoi hurja am-

puminen. Punaisten puolella ei säästetty kuulia, vaan ammuttiin hurjasti. Valkoiset perääntyivät. Valkoisten toinenkin yritys epäonnistui. Mutta he tekivät vielä kolmannen yrityksen. Jotkut punaisten päälliköt lähtivät karkuun ja veivät joukkojakin mukanaan. Jälellejääneitä uhkasi tuho, mutta hätä keksi keinon. Kerättiin joukko, joka esti perääntymisen ja järjesti puolustuksen. Valkoiset yrittivät yli jään mutta eivät päässeet." (s. 150.)

Lempäälän rintamalta: "Oikealla ei ollut elonmerkkiä. Keskusta sai yksin hyökätä. Lähetit veivät sivustoille määräyksiä, mutta jäivät sille tielle. Järvet tekivät haittaa rintamayhteydelle, sillä jää oli heikkoa ja liikkuminen vaarallista. Yhtenäisen taistelun puute kävi tuntuvaksi. Ei ollut yhtenäistä lujaa taisteluketjua. Voimia oli paljon, mutta sotataidollinen järjestely puuttui. Keskusta eteni ja joutui valkoisten ahdistelun alaiseksi, mutta siivet eivät auttaneet. Lopulta oikealla siivellä olevat alkoivat edetä. He tekivät rohkeita hyökkäyksiä ja pakottivat lahtarit perääntymään. Tätä rintamanosaa johti kahden Pietarin suomalaisen komppanian ylipäällikkö... Helsingin suutarien komppania rohkaisi maalaiskomppanioita, joilla oli heikko johto... Helsingin suutarien komppania oli monissa taisteluissa karaistunut. Ei se ensi hyökkäyksistä karkuun lähtenyt. Milisikomppania perääntyi lopulta Urjalan ja Forssan komppanioiden mukana. Lahtarit saivat rintamamurron. Helsingin suutarit joutuivat surman suuhun. Heistä jäi 35 miestä valkoisten vangiksi. Ennen vangiksi joutumistaan he vielä käsikähmässä käsipommeillaan tekivät suurta tuhoa viholliselle. Viimein joutuivat he valkoisten toisen jääkäripataljoonan armoille. Heidät tapettiin kaikki... Tappion oli osaltaan aiheuttanut omien joukkojen poistuminen taistelusta, kun tosi oli kysymyksessä. Useat valitut päälliköt osottautuivat heikoiksi." (s. 166.)

NAISET TAISTELUSSA.

Riihimäen lopputaisteluista kerrotaan: "Oli jo täysi sekasorto ja hämminki vallalla. Tulomme rohkaisi miehiä. Kyminlaakson naiskomppania siirtyi myös vapaaehtoisesti ketjuun, jossa he näyttivät, mihin naisetkin pystyvät. Kun miehet tulivat verissä päin asemalta takasin, niin naiset sillä aikaa antoivat lyijyä saksalaisille. Näille alkoi jo tulla hätä, mutta saivat viime tingassa apujoukkoja. Yhtä punaisten konekivääriä eivät tahtoneet saada vaikenemaan. Sitä käytti ennenkuulumattoman rohkea nainen niin kauan kuin patruunia riitti; sen jälkeen otti kiväärinsä ja puolusti sillä itseään, kunnes haavoittui. Radalla oli juna odottamassa ja kaikki naiset, neljää kaatunutta lukuunottamatta, pääsivät siihen." (s. 138.)

RINTAMAPÄÄLLIKKÖ.

Eivät olleet asiat enää oikein hyvällä tolalla silloin kun ukko Rantala komennettiin Karjalan rintaman päälliköksi. Joukot olivat uupuneita. Varajoukkoja ei ollut. On sellaisia punakaartilaisia, jotka olivat rintamilla koko sodan ajan. Väsymystä valittivat lähetystöt, mutta Ukko-Rantalankin täytyi selittää asiat niinkuin ne olivat ja kehottaa ponnistamaan.

Päällikön puheilla kävi myös kaikenlaisia asiakkaita mikä milläkin asialla. Ukko ihmetteli, että ei olisi uskonut sodassa joutuvan ratkaisemaan niin monenlaisia asioita.

Sotilas hän oli, kaikesta päättäen. Pitkä, solakka vartalo, hieman kumara. N. 50 ikäinen. Kasvoillaan herttaisen vakava ilme, jota somisti tuuheahkot viikset ja huolellisesti tasoiteltu pukinparta. Tuntui kuin hän olisi väärässä paikassa. Siinä kumminkin oltiin. Leppoisimmankin luonteen täytyi karaistua.

Taistelumme voitonpäivät oli himmenneet. Vilppulassa oli rintamamme murtunut ja joukot perääntyivät sekasorrossa Tamperetta kohti. Yleisesikunnan tiedonannoissa viitattiin siihen, että suurena tekijänä oli ollut provokatio. Ukko määräsi laitettavaksi lentolehtisen, jota levitettiin rintamille lentokoneen avulla.

Joka päivä uutta. Yösydännä yritettiin nukahtaa, mutta harvoin onnistuttiin. Rintamalle kaivattiin lisäjoukkoja. Olisi tarvittu asevelvollisuuden julistamista. Se olikin kerran voimassa, mutta peruutettiin. Jonkinlaista paikallista mobilisoimista toteutettiin ja palvelukseen joutui monta sellaista, joilta puuttui halua ja rohkeutta.

Sairastuivat "vatsatautiin" ja pyysivät vapautusta.

Ukko kävi Joutsenon rintamalla ja sai selville, että sikäläinen päällikkö oli hermostunut ja saanut aikaan sekaannusta. Järjestys oli palautunut. Ja taas tuli vieraita, lähettejä jne. (s. 211.)

VAKOOJA.

Mc Elliotin saarilinnoituksen vartijana ollut punakaartilainen kirjoittaa: Eräänä päivänä tuli venäläinen laiva, josta alkoi nousta laiturille sotilaita ja työmiehiä. Ei uskottu ilman muuta valtuuspapereita. Pantiin tulokkaat vartioimisen alaisiksi. Otettiin selko esikunnan kautta. Saatiinkin tieto, että on erehdys. Käskettiin lähettää miehet vartioituina Helsinkiin, sillä joukossa oli joitakin valkoisiakin.

Tuli myös tykistöopettaja. Yksi opettaja oli ennestään, mutta tehokkaampaahan on opetus, kun on useampia. Uusi tulokas oli venäläinen. Saimme kuitenkin Helsingistä tiedon, ettei siellä tiedetä mitään lähetetystä "opettajasta", joten on syytä olla varuillaan...

Pääsimme selville, että mies on urkkija, ja pian lähtikin hän saarelta lipettiin... Lähetimme plutoonan miehiä perässä ja vasta lähellä Porkkalan mannerta hänet tapasivat. "Opettaja" oli pyörähtänyt ympäri ja alkanut ampua kahdella Nagan-revolverillaan minkä ennätti. Kun meidän pojat antoivat myös paukahtaa, niin katsoi karkuri parhaaksi nostaa kätensä ylös. Olimme tekemisissä urkkijan kanssa, joka oli hankkinut haluamansa tiedot sotasalaisuuksistamme. Häneltä löysimme tarkan kartan varastoista, miesten sijoituksista eri kasarmeihin, kaikesta, josta lahtareille olisi ollut hyötyä. Kuolema on vakoilijan palkka, mutta siitä huolimatta lähetimme hänet tutkittavaksi Helsinkiin. Tiedossani ei ole, pääsikö hän vapaaksi vai saiko rangaistuksensa". (s. 189.)

Lukijoille

Toimitukselle on saapunut tiedusteluja, miksi lehdessämme ei ole julkaistu tov. O. V. Kuusisen Kominternin TPK:n XII täysi-istunnossa esittämää alustusta "Kansainvälisestä tilanteesta ja Kominternin osastojen tehtävistä". Tämän johdosta huomautamme, että mainittu alustus ilmestyy piakkoin valtion kustannusliike Kirjan toimesta kirjasena. Koska lukijamme voivat siihen siten tutustua, emme pitäneet välttämättömänä sen lehdessämme julkaisemista, alustus kun on aika laaja ja lehtemme tila rajoitettu.

Toimitus

TOIMITUSKOLLEGIO: J. K. Lehtinen (vastaava toimittaja), J. A. Lehtosaari, Y. Sirola, Y. Rovio, V. Ojanen, V. Lattunen ja Y. Karppanen. Tekn. toim. P. Notko.

Отв. редактор. И. К. Лехтинен. Техн. ред.: П. Нотко.

„Kirja" № 9. Jätetty kirjapainoon 8/I kirj. painettavaksi 17/I – 33
Ленгорлит № 160⁸. 3 п. л. 65408 зн. на п. л. 62 x 88. Тираж 2.140 экз.

Типография „Кирьяпая", Ленинград, Харьковская, 9 Заказ № 79

Valtion Kustannusliike

KIRJAN

LENINGRADIN OSASTON

vuonna 1933 julkaisemat sanoma- ja aikakauslehdet ja niiden tilaushinnat

Lehden tai julkaisun nimi	Ilmestyy	Tilaushinnat 1 kk.	3 kk.	6 kk.	12 kk.	Yksityisnumeron hinta
Sanomalehdet:						
1. Vapaus	joka päivä	1:25	3:75	7:50	15:—	—:05
2. Nuori Kaarti . . .	joka toinen päivä	—:65	1:95	3:90	7:80	—:05
3. Kipinä	5 kertaa kuukaudessa	—:25	—:75	1:50	3:—	—:05
Aikakauslehdet:						
1. Neuvostonainen . .	2 kertaa kuukaudessa	—:60	1:80	3:60	7:20	—:30
2. Rintama	„	—:70	2:10	4:20	8:40	—:35
3. Punavartio	„	—:60	1:80	3:60	7:20	—:30
4. Kommunisti	„	1:20	3:60	7:20	14:40	—:60
5. Kollektivisti	„	—:70	2:10	4:20	8:40	—:35
6. Tietoa ja tekniikkaa	„	—:70	2:10	4:20	8:40	—:35
7. Punainen Valistustyö	1 kerran kuukaudessa	—:60	1:80	3:60	7:20	—:60

Hinta 60 kop.

Финский журнал
„КОММУНИСТИ“

ГОСУДАРСТВЕННОЕ ИЗДАТЕЛЬСТВО „КИРЬЯ“
ЛЕНИНГРАД 1933